

# **Analiza działalności Wigierskiego Parku Narodowego w roku 1998**



**KRZYWE 1999**

**Spis treści**

1. WSTĘP .....	5
1.1. Podział administracyjny .....	5
1.2. Powierzchnia Parku.....	6
1.3. Wykupy gruntów i budynków .....	6
1.4. Plan ochrony Wigierskiego Parku Narodowego .....	7
1.5. Plany zagospodarowania przestrzennego, operat urządzeniowy.....	10
1.6. Kronika Parku.....	11
1.7. Bibliografia.....	11
1.8. Łączność.....	11
1.9. Przejmowanie nieruchomości Skarbu Państwa .....	12
1.10. Powiększanie Parku.....	12
2. ZAGROŻENIA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU ORAZ OMÓWIENIE PODJĘTYCH DZIAŁAŃ W CELU OBNIŻENIA SKUTKÓW.....	12
2.1. Zagrożenia wypełniania podstawowych funkcji Parku .....	12
2.2. Działania zmierzające do redukcji skutków zagrożeń wypełniania podstawowych funkcji parku	13
3. ANALIZA I OCENA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU .....	15
3.1. Ochrona przyrody.....	15
4. OCHRONA FAUNY .....	16
5. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE PARKU .....	18
6. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA.....	19
7. MONITORING ŚRODOWISKA PARKU .....	21
8. DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA .....	22
9. TURYSTYKA.....	24

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

10. INFORMATYKA .....	28
10.1. Sprzęt komputerowy.....	28
10.2. Oprogramowanie .....	29
10.3. Sieć wewnętrzna LAN.....	30
10.4. Dostęp do usług internetowych .....	31
11. ANALIZA I OCENA DZIAŁALNOŚCI OCHRONNEJ .....	31
11.1. Ochrona lasu.....	31
11.2. Ochrona przeciwpożarowa .....	32
11.3. Hodowla lasu.....	36
11.4. Pozyskanie drewna.....	39
11.5. Ochrona zwierząt podlegających regulacji ilościowej .....	42
11.6 Ochrona ekosystemów nieleśnych lądowych.....	43
12. Grunty rolne .....	43
13. OCHRONA EKOSYSTEMÓW WODNYCH.....	44
13.1. Zarybienia.....	44
13.2. Odłowy .....	45
13.3. Ochrona wód przed kłusownictwem .....	46
13.4. Inna działalność .....	46
14. ANALIZA STANU BHP .....	47
15. OCHRONA PRZED SZKODNICTWEM .....	50
16. INFRASTRUKTURA GOSPODARCZA.....	52
17. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA .....	52
18. SZKOLENIA .....	53

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

19. ZAGADNIENIA EKONOMICZNO-FINANSOWE.....	54
19.1. Gospodarstwo pomocnicze.....	54
19.2. Budżet.....	56
19.3. Fundusze celowe .....	58
20. OMÓWIENIE DZIAŁALNOŚCI RADY NAUKOWEJ WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO.....	60
21. OMÓWIENIE PRZEPROWADZONYCH KONTROLI .....	61
21.1. Kontrole zewnętrzne.....	61
21.2. Kontrole wewnętrzne .....	62
22. WSPÓŁPRACA Z WŁADZAMI I INNYMI ORGANIZACJAMI W KRAJU I ZAGRANICĄ	62
23. REALIZACJA WNIOSKÓW Z 1997 ROKU .....	64
24. PODSUMOWANIE I WNIOSKI.....	66
24.1. Podsumowanie.....	66
24.2. Wnioski .....	67
ZAŁĄCZNIKI.....	70

## 1. WSTĘP

Wzorem lat poprzednich opracowano analizę za kolejny rok działalności Parku. Zawarty w niej opis działań Wigierskiego Parku Narodowego jest z konieczności skróconym obrazem naszej pracy realizowanej pomyślnie przy współpracy z Krajowym Zarządem Parków Narodowych, przy istotnym wsparciu finansowym Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz fundacji EKOFUNDUSZ z Warszawy.

Rok 1998 był dziewiątym rokiem działalności Wigierskiego Parku Narodowego. Od chwili utworzenia do 31.12.1998 roku realizowane były wszystkie zadania Parku wynikające z jego statutu. Z uwagi na fakt braku Planu Ochrony Wigierskiego Parku Narodowego, i w tym roku funkcjonowanie Parku oparte było na wiedzy i doświadczeniu służb terenowych oraz Dyrekcji Parku. Działając bez tak ważnego dokumentu, konieczna była szczególna ostrożność przy podejmowaniu decyzji. Jak wskazywały przeprowadzane kontrole i inspekcje istotnych błędów nie popełniliśmy. Wszelkie zalecenia były analizowane tak aby w dalszej działalności wykorzystać płynące z nich wnioski.

W okresie tym korzystaliśmy z opinii Rady Naukowej Wigierskiego Parku Narodowego zarówno na posiedzeniach plenarnych jak i przez konsultacje z poszczególnymi członkami rady. Uzyskiwana w ten sposób wiedza była bardzo pomocna w bieżącej realizacji działań i przy pracach nad Planem Ochrony Parku.

### 1.1. Podział administracyjny

Wigierski Park Narodowy wykonuje swoje zadania statutowe w oparciu o podział organizacyjny wprowadzony w 1996 roku. Wygląda on następująco: Park dzieli się na dwa obręby ochronne: Obręb Ochronny Wigry, Obręb Ochronny Maćkowa Ruda oraz Wydzielony Wodny Obwód Ochronny Wigry.

W Obrębie Ochronnym Wigry funkcjonowało 5 Obwodów Ochronnych, mianowicie:

- ◆ Obwód Ochronny Lipniak - powierzchnia zarządzana przez WPN - 899,92 ha
- ◆ Obwód Ochronny Krzywe - powierzchnia zarządzana przez WPN - 954,34 ha
- ◆ Obwód Ochronny Leszczewek - powierzchnia zarządzana przez WPN - 867,48 ha
- ◆ Obwód Ochronny Gawarzec - powierzchnia zarządzana przez WPN - 903,55 ha
- ◆ Obwód Ochronny Słupie - powierzchnia zarządzana przez WPN - 975,23 ha

Obręb Ochronny Maćkowa Ruda składał się także z 5 Obwodów Ochronnych, mianowicie:

- ◆ Obwód Ochronny Powały - powierzchnia zarządzana przez WPN - 596,91 ha
- ◆ Obwód Ochronny Krusznik - powierzchnia zarządzana przez WPN - 1087,62 ha
- ◆ Obwód Ochronny Lipowe - powierzchnia zarządzana przez WPN - 1011,72 ha
- ◆ Obwód Ochronny Mikołajewo - powierzchnia zarządzana przez WPN - 1111,37 ha
- ◆ Obwód Ochronny Wysoki Most - powierzchnia zarządzana przez WPN - 1133,84 ha

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

Wydzielony Wodny Obwód Ochronny Wigry funkcjonował w ramach następujących jezior:

*	Wigry	- 2199,72 ha
*	Pierty	- 237,53 ha
*	Białe	- 101,50 ha
*	Długie	- 79,90 ha
*	Krusznik	- 26,71 ha
*	Muliczne	- 25,64 ha
*	Leszczewek	- 21,85 ha
*	Mulaczysko	- 18,19 ha
*	Omułówek	- 17,80 ha
*	Postaw	- 15,77 ha
*	Okrągłe	- 14,32 ha
*	Suchar Wielki	- 11,50 ha
*	Królówek	- 10,07 ha
*	Czarne k. Bryzgia	- 7,64 ha
*	Białe k. Piert	- 6,07 ha
*	Klonek	- 5,02 ha
*	Czarne k. Gawrych Rudy	- 2,79 ha

Powyższy podział administracyjny Wigierskiego Parku Narodowego wpływa korzystnie na jego funkcjonowanie. Średnia wielkość obwodu wynosiła w 1998 roku 954 ha. Taki podział umożliwia dokładne wykonywanie obowiązków służbowych przez leśniczych oraz pozostały personel.

### 1.2. Powierzchnia Parku

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie Wigierskiego Parku Narodowego ( Dz. U. Nr 24 poz. 124 z dnia 6 marca 1997 r.), powierzchnia Parku wynosi 15.085,49 ha. Wokół Parku utworzona jest strefa ochronna zwana otuliną o powierzchni 11.283,81 ha.

W załącznikach 1, 2, 3 do analizy przedstawiono zestawienia powierzchni Parku z wyszczególnieniem gruntów Skarbu Państwa oraz gruntów obcej własności według posiadanych rejestrów gruntów . Uwzględniono zmiany związane z prowadzonymi przez Park wykupami enklaw gruntów prywatnych położonych w naszych granicach.

### 1.3. Wykupy gruntów i budynków

W 1998 roku Wigierski Park Narodowy kontynuował rozpoczęte w 1996 roku wykupy gruntów własności prywatnej stanowiące cenne przyrodniczo enklawy. Wykupywane grunty położone są w rejonie rzeki Wiatrołuży i Maniówki, jeziora Białego k. Piert, kompleksu jezior Samle i Gałęziste, we wsi Krusznik nad jeziorem Wigry, Okrągłe oraz na polach wsi Rosochaty Róg. Całkowita powierzchnia gruntów wykupionych przez Park w roku 1998 wynosi 11,27 ha i według kategorii użytkowania przedstawia się następująco:

Łąki- 2,68 ha, Pastwiska- 0,19 ha, Lasy i gr. leśne - 8,06 ha, Nieużytki - 0,34 ha

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

Ze środków własnych wykupiliśmy 0,68 ha gruntów za kwotę 3032 zł. Wykup 10,59 ha (43 815 zł) był finansowany przez Fundację EKOFUNDUSZ w ramach projektu „Ochrona rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt Wigierskiego Parku Narodowego”, którego ostatni etap zrealizowano w 1998 r.

Wykupy były dokonywane na podstawie operatów szacowania nieruchomości sporządzonych przez rzeczoznawców z Firmy INTERTIM Suwałki, wyłonionej w drodze przetargu zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych. W oparciu o te wyceny prowadzono negocjacje w właścicielami gruntów i ustalano cenę sprzedaży nieruchomości.

W październiku 1998 r. złożono projekt na wykup gruntów prywatnych z Funduszu Phare za pośrednictwem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Zaplanowano w nim do wykupu 148,30 ha gruntów położonych w dolinach rzek i na obrzeżach jezior w otoczeniu obszarów ochrony ścisłej (nad rzeką Wiatrołużą, Maniówką, Kamionką, jez. Okrągłe i Długie) oraz na wyspach jez. Wigry.

Wykupienie tych gruntów umożliwi zapewnienie jednolitej ochrony występującym tam cennym zespołom roślin i zwierząt. Większość działek stanowi małe enklawy, co znacznie utrudnia prowadzenie właściwych zabiegów ochronnych i jednolite zarządzanie całym obszarem.

Park aktualnie nie posiada własnych środków na wykupy gruntów, dlatego stara się o pozyskanie ich z innych źródeł, aby kontynuować rozpoczęte działania w tym zakresie w celu uzyskania pełnej kontroli nad zasobami przyrodniczo-kulturowymi Parku.

W roku 1998 Wigierski Park Narodowy nie dokonywał wykupu budynków.

### 1.4. Plan ochrony Wigierskiego Parku Narodowego

W 1998 roku były kontynuowane prace nad Planem Ochrony Wigierskiego Parku Narodowego. W dniu 02 lipca 1998 roku została podpisana z NFOŚiGW umowa dotacji na zadanie „Zakończenie prac nad projektem planu ochrony Wigierskiego Parku Narodowego”. Pozwoliło to na przyspieszenie, nieco spowolnionych w pierwszej połowie roku, prac nad poszczególnymi operatami. Dnia 17.07.1998 roku odbyło się drugie posiedzenie Komisji Konsultacyjnej d/s sporządzania planu ochrony Wigierskiego Parku Narodowego, zwanej w skrócie Komisją Planu.

W 1998 roku na realizację planu ochrony wydano 447.741,77 zł. W tym dotacja NFOŚiGW wynosiła 296.949,00 zł, dotacja budżetowa 56.153,00 zł i środki własne 94.639,77 zł. Od początku prac nad planem ochrony wydano 2.028.343,70 zł, co przy całkowitym koszcie 2.149.704,00 zł stanowi 94 % realizacji zadania. Planuje się, że prace nad planem ochrony WPN zostaną zakończone do 30.10.1999 r.

Poniżej przedstawiamy zaawansowanie prac nad poszczególnymi operatami (stan na 31.12.1998 r.):

A. Operaty zakończone- odebrane przez WPN.

1. Operat ochrony ekosystemów i zasobów wodnych.
2. Operat ochrony ekosystemów leśnych (jako składowa operatu ekosystemów lądowych).
3. Operat ochrony flory.

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

4. Operat ochrony walorów kulturowych.
5. Operat ochrony przeciwpożarowej.
6. Mapa numeryczna Wigierskiego Parku Narodowego, ortofotomapa, fotointerpretacja i digitalizacja map glebowych.

**B. Operaty zakończone- w trakcie opiniowania i korekty.**

1. Operat ochrony zasobów i walorów przyrody nieożywionej i gleb.
2. Operat ochrony ekosystemów lądowych.
3. Operat ochrony fauny.

**C. Operaty które będą zakończone do końca czerwca 1999.**

10. Operat ochrony zasobów i walorów krajobrazu.
11. Operat zagospodarowania przestrzennego.
12. Operat zagospodarowania turystycznego.

**D. Operaty które będą zakończone do końca września 1999.**

13. Wytyczne do planów zagospodarowania przestrzennego gmin.
14. Operat generalny.

Tytuły operatów oraz terminy rozpoczęcia i zakończenia, planowane koszty i nazwiska wykonawców zostały przedstawione w tabeli 1.

**Tabela 1** Układ operatów w Planie Ochrony Wigierskiego Parku Narodowego

TYTUŁ OPERATU / ZAKRES PRAC	TERMIN REALIZACJI		KOSZT OPERATU		WYKONAWCA	GŁÓWNY AUTOR
	rozp.	zak.	Ogółem	w tym NFOŚiG W		
Operat generalny	I kw. 97	III kw. 99	119800	119100	UW w Warszawie Wydział Geografii i Studiów Regionalnych	prof. dr hab. Andrzej Richling
Operat ochrony zasobów i walorów przyrody nieożywionej i gleb	II kw. 97	IV kw. 98	47000	47000	UW w Warszawie Wydział Geografii i Studiów Regionalnych	prof. dr hab. Andrzej Richling



## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

Operat ochrony zasobów i ekosystemów wodnych	III kw. 95	IV kw. 98	68000	13000	Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie	prof. Bogusław Zdanowski
Operat ochrony ekosystemów lądowych	I kw. 90	IV kw. 98	944654	149900	BUL i GL O/Białystok BUL i GL O/Warszawa UW w Warszawie NFOŚ w Warszawie	mgr inż. T. Łęczycki dr J. Solon
Operat ochrony gatunkowej (flory i fauny)	I kw. 97	IV kw. 98	38000	38000	NFOŚ w Warszawie	cz. Florystyczna dr Hanna Werblan-Jakubiec cz. Faunistyczna prof. dr hab. Roman Andrzejewski
Operat ochrony krajobrazu	II kw. 96	II kw. 99	26000	24200	UW w Warszawie Wydział Geografii i Studiów Regionalnych	prof. dr hab. Andrzej Richling i dr Jerzy Solon
Operat ochrony walorów kulturowych	II kw. 97	II kw. 98	13000	3000	Zespół autorski	mgr Maciej Ambrosiewicz mgr Jerzy Brzozowski mgr Adam Żulpa
Operat zagospodarowania przestrzennego	III kw. 97	II kw. 99	70000	30000	Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego w Suwałkach	mgr inż. Arch. Agnieszka Wojtych-Kowalewska
Operat zagospodarowania turystycznego	II kw. 97	II kw. 99	15000	15000	AWF Poznań Katedra Geografii i Turyzmu	dr Maciej Pietrzak

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

Operat ochrony przeciwpożarowej	plan. I kw. 98	IV kw. 98	4000	4000	Wigierski Park Narodowy	mgr inż. Piotr Pieczyński
Wytyczne do planów przestrzennego zagospodarowania gmin	plan. II kw. 98	III kw. 99	8000	8000	Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego w Suwałkach	mgr inż. Arch. Agnieszka Wojtych-Kowalewska
Opracowanie mapy numerycznej Parku, ortofotomapa, fotointerpretacja	I. kw. 96	IV kw. 97	415700	0	InterTim Suwałki	mgr inż. Ludmiła Pietrzak
RAZEM*			1769154	451200		

\* kwota ta stanowi koszt wykonania ww. operatów. Nie obejmuje jednak pozostałych kosztów takich jak:

1. Zespół Generalnego Projektanta Planu,
2. Wyposażenie w sprzęt do obsługi planu ochrony,
3. Recenzje, opinie konsultacje.

Razem z tymi kosztami wydatki na plan ochrony zamykają się kwotą **2.149.704** zł, w tym dotacja z NFOŚiGW **501.200** zł.

### 1.5. Plany zagospodarowania przestrzennego, operat urządzeniowy

#### PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W zakresie realizacji, aktualizacji i modernizacji planów zagospodarowania przestrzennego gmin Wigierski Park Narodowy przygotował i przesłał do gminy Suwałki i gminy Krasnopol zalecenia do rozpoczętego „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy”. Przesłane przez park zalecenia wynikały z przepisów ustawy z dnia 16 października 1991 roku o ochronie przyrody oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 marca 1997 roku w sprawie Wigierskiego Parku Narodowego a dotyczyły sposobu zachowania się na terenie parku narodowego. Przesłano też zalecenia szczegółowe dotyczące kompleksowego rozwiązania gospodarki wodno ściekowej; zasad kształtowania osadnictwa obejmujących sposób realizacji nowej zabudowy kolonijnej; zalecanych form obiektów realizowanych na terenie parku i otuliny; zasad organizacji turystyki oraz zalecenia dotyczące realizowania infrastruktury technicznej. Park przesłał również do gmin zestawienie własnych potrzeb inwestycyjnych. Wystosowane do wójtów gmin zalecenia zostały poparte i zaakceptowane przez Radę Naukową Parku.

## OPERAT URZĄDZENIOWY

Dnia 16.10.1998 roku Wigierski Park Narodowy otrzymał komplet materiałów składających się na operat ochrony ekosystemów leśnych. Działania ochronne w ekosystemach leśnych przewidziane do wykonania w 1999 roku są zgodne z zapisami tego operatu.

### 1.6. Kronika Parku

Kronika Wigierskiego Parku Narodowego prowadzona jest na bieżąco. Opracowanie kroniki za 1998 rok będzie zakończone do końca marca br.

### 1.7. Bibliografia

Dokonano uzupełnień wcześniej przygotowanego pierwszego tomu bibliografii Parku (do 1997 roku włącznie). Opracowanie wymaga jeszcze przeprowadzenia korekty merytorycznej i dołączenia spisu map tematycznych dotyczących Parku. Po ostatecznej korekcie opracowanie przekazane zostanie do druku w czasopiśmie „Parki Narodowe i Rezerwaty Przyrody”.

### 1.8. Łączność

Zgodnie z decyzją PAR w Olsztynie, nr 15/M/A/96 z dnia 02.09 1996 r., Wigierski Park Narodowy wykorzystywał w 1998 roku trzy kanały:

1. 48,12500 MHz.
2. 45,75000 MHz.
3. 45,7750 MHz - uzgodniony z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Białymstoku, uruchamiany w przypadkach alarmowych.

Wszystkie osady zamieszkiwane przez pracowników Służby Parku posiadały łączność przewodową i bezprzewodową. Według stanu na dzień 31.12 1998 r. w sieci rrl pracowało łącznie 17 stacji bazowych, 20 stacji przelazowych i 48 stacji nasobnych. Radiotelefony wyposażone w klawiaturę DTMF, umożliwiającą tonowy wybór numeru posiadały możliwość łączenia się z siecią telefoniczną.

W najbliższych latach planowana jest rozbudowa sieci rrl o następujące elementy:

- optymalna liczba kanałów - 6,
- pierwszy kanał (obecny) i drugi zaprogramowany dla stacji bazowych,
- trzeci kanał dla łączności lokalnej (głównie radiotelefony nasobne),
- czwarty dla Straży Parku,
- piąty (obecnie drugi) dla łączności z sąsiednimi nadleśnictwami,
- szósty dla stacji retransmisyjnych.

Wigierski Park Narodowy planuje również uzupełnić obecną sieć rrl o sieć przywoławczą. Osoby funkcyjne, związane z ochroną przeciwpożarową w parku powinny zostać wyposażone w pagery - spowoduje to, że będą one w zasięgu dyspozycyjności.

Przewiduje się również budowę trzech stacji przekąźnikowych, które wyeliminują większość obecnie pojawiających się zakłóceń, głównie powodowanych przez:

## **ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU**

- zróżnicowaną konfigurację terenu, powodującą załamywanie się sygnału nadawczego i jego osłabianie,
- dużą ilość radiotelefonów powodujących przegęszczenie w sieci i w konsekwencji zakłócenia,
- konieczność nadawania z dużych odległości.

Sprawy łączności bezprzewodowej realizowane były w oparciu o Regulamin organizacyjny sieci łączności radiokomunikacji ruchomej lądowej Wigierskiego Parku Narodowego z dnia 01.12.1996 roku.

### **1.9. Przejmowanie nieruchomości Skarbu Państwa**

W dniu 3 lutego 1998 r. na podstawie decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Suwałkach, Wigierski Park Narodowy przejął w zarząd grunty Skarbu Państwa, stanowiące udziały Państwowego Funduszu Ziemi w sześciu nieruchomościach położonych na terenie obrębów ewidencyjnych: Nowa Wieś i Burdeniszki. Ogólna powierzchnia tych gruntów wynosi 8,20 ha, a udziały PFZ stanowią od 1/6 do 1/2 ich części (3,10 ha).

Ponadto przejęto w zarząd działkę nr 21 o pow. 0,02 ha w obrębie ewidencyjnym Burdeniszki, przylegającą bezpośrednio do gruntów WPN, co pozwoliło na uczytelnienie granicy Parku w tym miejscu.

### **1.10. Powiększanie Parku**

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie Wigierskiego Parku Narodowego z dnia 6 marca 1997 r. ( Dz. U. Nr 24 poz. 124 ) powierzchnia Parku wynosi

15 085,49 ha i w 1998 r. nie uległa zmianie, ponieważ Park nie dokonywał wykupów gruntów poza swoimi granicami.

Zmieniła się natomiast struktura własności gruntów w związku z prowadzonymi wykupami i przejmowaniem nieruchomości Skarbu Państwa, co szczegółowo przedstawiają załączniki nr 1, 2, 3 do analizy.

## **2. ZAGROŻENIA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU ORAZ OMÓWIENIE PODJĘTYCH DZIAŁAŃ W CELU OBNIŻENIA SKUTKÓW**

### **2.1. Zagrożenia wypełniania podstawowych funkcji Parku**

Rodzaje zagrożeń wypełniania podstawowych funkcji Parku w roku 1998 w porównaniu z rokiem 1997 uległy ograniczeniom. Największym zagrożeniem dla jezior jest eutrofizacja i zanieczyszczenie wód powierzchniowych Parku przez dopływy ścieków spoza obszarów Parku i terenów położonych w jego granicach. Zmiany trofii jezior spowodowały zakłócenie składu ichtiofauny w niektórych jeziorach Parku.

Wśród zagrożeń ekosystemów lądowych wymienić należy:

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

- Nadmierna penetracja przez ludzi niektórych rejonów Parku (okolice plaży w Krzywem oraz sąsiadujące z Parkiem ogrody działkowe miejscowości Huta).
- Kłusownictwo i inne formy szkodnictwa.
- Brak możliwości właściwej ochrony w enklawach gruntów obcej własności leżących w granicach Parku. Dotyczy to zwłaszcza: wysp na jeziorze Wigry, dolin rzek Wiatrołuża, Kamionka, w okolicach jezior Gałęziste i Samle.
- Zanieczyszczenia powietrza pochodzące ze źródeł lokalnych ( Suwałki), oraz docierające z dalszych obszarów.
- Niekorzystny układ dróg tranzytowych przebiegających przez Park i nadmierny ruch samochodowy (hałas, zanieczyszczenia, ginąca zwierzyna).
- Niekorzystny układ dróg publicznych, ułatwiający dostęp do drzewostanów. Przyczynie się to do postępującej penetracji obszarów zagrożonych pożarami ( drzewostany w A klasie zagrożenia pożarowego).
- Wczesnowiosenne wypalanie roślinności na gruntach prywatnych położonych w granicach i na obrzeżach WPN i związane z tym niebezpieczeństwo pożarów przenoszących się z łąk i pól na sąsiadujące z nimi drzewostany Parku,

Inny dział zagrożeń wypełniania podstawowych funkcji Parku to zagrożenia wartości kulturowych i krajobrazu. Wymienić tutaj należy:

- Podejmowane próby nielegalnej zabudowy.
- Zabudowę terenów - zagrożenie walorów krajobrazowych w miejscowościach Stary Folwark, Tartak, Leszczewo.
- Powstawanie nowych siedlisk i postępująca urbanizacja prywatnych terenów rolniczych.
- Dewastację starych budynków, stanowiących przykłady regionalnej architektury.
- Brak u prywatnych inwestorów dbałości o zachowanie cech regionalnych w nowo tworzonych budynkach i obiektach małej architektury.
- Próby prowadzenia nielegalnej działalności związanej z prowadzeniem usług turystycznych poprzez tworzenie dzikich plaż i pól biwakowych.
- Zaśmiecanie lasów i wód przez osoby odwiedzające park.

### 2.2. Działania zmierzające do redukcji skutków zagrożeń wypełniania podstawowych funkcji parku

1. Rok 1998 był trzecim rokiem funkcjonowania oczyszczalni miejskiej w Suwałkach, posiadającej III stopień oczyszczania (chemiczny). Spowodowało to odcięcie dopływu dużych ilości soli mineralnych. Pozytywne efekty tej inwestycji już są obserwowane w jeziorze Wigry.
2. Od jesieni 1998 r prowadzony jest rozruch wiejskiej oczyszczalni ścieków w miejscowości Bryzgiel. Podłączono do niej dotychczas 44 gospodarstwa. Wstępne badania oczyszczonych ścieków dały pozytywne wyniki. Przy oczyszczalni działa zlewnia ścieków.
3. Zbudowano kolektor ścieków z miejscowości Krzywe do miejskiej oczyszczalni ścieków w Suwałkach.

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

4. Rozwijanie działalności edukacyjnej, w tym prowadzenie zajęć w Ośrodku Edukacji Środowiskowej nad Zatoką Słupiańską, będzie miało ogromne znaczenie dla ochrony Parku w dłuższej perspektywie czasu. Jedną z form działalności edukacyjno- promocyjnej jest udział Parku w różnych imprezach i targach organizowanych przez władze samorządowe i podmioty gospodarcze.
5. Wspólnie z samorządami zostały podjęte prace nad rozwiązaniem gospodarki ściekowej we wsiach na północ i wschód od jeziora Wigry: Stary Folwark, Leszczewek, Leszczewo, Cimochowizna, Tartak, Magdalenowo, Wigry, Rosochaty Róg.
6. Kontynuowana jest aktywna ochrona ichtiofauny polegająca na regulacji składu i stosunków ilościowych fauny wód Parku. Dostosowany również został do tych celów regulamin sportowego połowu ryb na wodach Wigierskiego Parku Narodowego.
7. W 1998 roku kontynuowano kontrolę drzewostanów zagrożonych występowaniem owadów zagrażających trwałości lasu. Ścisłe przestrzeganie instrukcji ochrony lasu pozwoliło na utrzymanie jego dobrego stanu sanitarnego. Należy się spodziewać, że w 1999 roku zagrożenie ze strony tych owadów będzie nieistotne. Wszystkie powierzchnie odnowione po wycince drzew są pielęgnowane pod kątem uzyskania składu gatunkowego odpowiadającego siedliskom.
8. Kontynuowano wykupy gruntów w enklawach, Zapewni to lepszą ochronę tych atrakcyjnych pod względem przyrodniczym terenów. Wykupy gruntów realizowane były ze środków własnych Parku oraz przy wykorzystaniu dotacji z fundacji Ekofundusz.
9. Wzmoczona w 1998 roku walka z kłusownictwem na lądzie i wodzie zaowocowała wyraźnym ograniczeniem kłusownictwa i kradzieży. Strażnicy brali udział w specjalistycznych szkoleniach. Prowadzona jest na bieżąco współpraca z Państwową Strażą Rybacką i Policją.
10. Kontynuowano prace nad Planem Ochrony Wigierskiego Parku Narodowego. Wykonane operaty szczegółowe są już wykorzystane w praktyce i służą ochronie Parku.
11. Ograniczenie negatywnych skutków powodowanych przez turystykę realizowano poprzez:
  - a) kanalizację ruchu turystycznego polegającą głównie na poprawie oznakowania szlaków turystycznych.
  - b) Poprawę oznakowania miejsc odpoczynku.
  - c) Opracowywanie i wdrażanie programów wskazujących korzyści dla ludności lokalnej płynących z rozwoju eko i agroturystyki.
  - d) Wydawanie informatorów turystycznych dotyczących turystyki pieszej i wodnej, oraz materiałów edukacyjnych.
6. Ograniczanie zanieczyszczeń powietrza realizowano poprzez:
  - modernizację źródeł ogrzewania w osadach Krzywe i Lipowe, polegającą na zainstalowaniu nowoczesnych, bardzo wydajnych, kotłów c.o. opalanych drewnem.
  - wymiany okien na energooszczędne z PCV w osadach Gawarzec i Leszczewek.
7. Ścisła współpraca z Rejonowymi Jednostkami Straży Pożarnej w Suwałkach, Augustowie i Sejnach zapewniła ograniczanie zagrożenia pożarami obszarów Parku.
8. Prowadzenie prac badawczych w ramach monitoringu środowiska Parku, w tym Wigierskiej Stacji ZMŚP pozwoliło na stałą kontrolę stanu środowiska i szybkie rozpoznanie ewentualnych zagrożeń .

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

9. Utrzymywanie i rozwijanie współpracy z samorządami działającymi na terenie Parku również służyło ograniczaniu zagrożeń Parku. Społeczności lokalne swoim działaniem wywierają wielki wpływ na przyrodę i krajobraz. Świadomi mieszkańcy Parku mogą bezpośrednio przyczynić się do jego ochrony.
10. Wzmożenie nadzoru nad budownictwem na terenie Parku oraz podjęcie działań zmierzających do likwidacji wzniesionych bez zezwolenia budynków było jednym z najważniejszych działań służących ochronie krajobrazu.
11. Funkcjonowanie Punktu Alarmowo - Dyspozycyjnego poprawiło ochronę przeciwpożarową, zapewniło częściową obsługę ruchu turystycznego oraz ochronę mienia Dyrekcji Parku.
12. Poprawa efektywności realizacji zadań ochronnych była realizowana poprzez:
  - podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników Parku (studia podyplomowe, kursy, seminaria, szkolenia),
  - nawiązywanie kontaktów i współpracy w różnych kierunkach z różnymi instytucjami, towarzystwami, organizacjami i ośrodkami działającymi w kraju i poza jego granicami,
  - prowadzenie prac umożliwiających rozbudowę, sprawne i niezawodne działanie a także w przyszłości transmisję danych komputerowych pomiędzy obwodami ochronnymi a dyrekcją Parku w ramach funkcjonowania sieci łączności radiokomunikacji ruchomej lądowej.

### 3. ANALIZA I OCENA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU

#### 3.1. Ochrona przyrody

Od początku istnienia Wigierskiego Parku Narodowego wykonano na jego terenie wiele prac dokumentujących jego walory przyrodnicze oraz bezpośrednio związanych z ochroną przyrody. Bardzo dużo działań jest kontynuowanych, jeszcze więcej trzeba podjąć w najbliższym czasie. Różnorodność ekosystemów Parku powoduje, że zachodzi konieczność prowadzenia wielu prac i badań interdyscyplinarnych.

W związku z powyższym, w analizowanym okresie dominowały działania związane z ochroną ekosystemów leśnych i wodnych oraz z przyspieszeniem i uaktywnieniem prac związanych z powstawaniem Planu Ochrony Wigierskiego Parku Narodowego. Przyczyni się to do jasnego określenia i sprecyzowania kierunków i metod ochrony poszczególnych ekosystemów Parku, oraz określi zakres i rozmiar prac ochronnych w poszczególnych latach do wykonania przez Służbę Parku.

- Ochrona ekosystemów leśnych skupiała się głównie na pielęgnacji upraw złożonych w ostatnich latach oraz kompleksowym zabezpieczeniu drzewostanów przed szkodliwym działaniem grupy owadów określanych mianem kambiofagów. Do przedstawicieli tej grupy owadów które w latach poprzednich wyrządziły największe szkody w Parku należą korniki (*Ips* sp.) a przede wszystkim kornik drukarz (*Ips typographus*), kornik drukarczyk (*Ips amitinus*) i czterooczek świerkowiec (*Polygraphus polygraphus*).

W ekosystemach leśnych pozostawiono 341 szt. martwych drzew stojących, nie stano-

wiących zagrożenia stanu sanitarnego lasu. Drzewa te pełnią ważną funkcję, na przy

kład jako miejsce gniazdowania ptaków dziuplaków czy siedlisko grzybów.

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

- Ochrona ekosystemów wodnych koncentrowała się głównie na prowadzeniu w zabiegów biomanipulacyjnych, zmierzających do kształtowania właściwych z punktu widzenia ochrony tych ekosystemów stosunków ilościowych i jakościowych w zespołach ryb. W tym celu wykonano zarybienia wybranych wód gatunkami zagrożonymi skutkami eutrofizacji (sieja, sielawa) oraz wymagającymi zwiększenia liczebności (szczupak, troć jeziorowa, sum). Były prowadzone odłowy regulacyjne (odłowy rybackie i wędkarskie) ryb o krótkim cyklu życiowym (sielawa) oraz negatywnie oddziałujących na środowisko wodne ryb karpiowatych wykazujących objawy przegęszczenia (płoc, leszcz, krąp, ukleja). Ważnym zabiegiem był odłów w celu uzyskania tarlaków do sztucznego rozrodu i wychowu materiału zarybieniowego (sielawa, sieja, szczupak).
- Dla ochrony cennych przyrodniczo enklaw gruntów własności prywatnej, WPN prowadził ich wykupy. Całkowita powierzchnia gruntów wykupionych przez Park w roku 1998 wynosi 11,27 ha. Większość zakupów została sfinansowana przez Fundację EKOFUNDUSZ, w ramach projektu „Ochrona rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt Wigierskiego Parku Narodowego”, którego ostatni etap zrealizowano w 1998 r.

W ciągu całego 1998 roku prowadzono szereg innych działań i zabiegów, związanych z ochroną przyrody w Parku. Wyliczyć tutaj należy takie działania jak:

- opracowanie 8 folderów, zawierających informacje o gatunkach zwierząt Parku, ekosystemach wodnych, odpadach, pradziejach, i ofercie edukacyjnej.
- wprowadzenie czasowych ograniczeń wstępu na niektóre obszary Parku,
- wzmożona ochrona ppoż. poprzez dyżury w dyrekcji Parku i patrole w terenie,
- zwiększona kontrola przeciwko kłusownictwu na jeziorach i w lasach Parku,
- dążenie do ograniczenia rozprzestrzeniania się obcych dla przyrody Parku gatunków roślin i zwierząt,
- sprawowanie kontroli wykonywania zabiegów w lasach stanowiących własność prywatną,
- sprawowanie kontroli nad usuwaniem drzew, zadrzewień i ich odnawianiem.

## 4. OCHRONA FAUNY

W 1998 roku kontynuowano projekt „Ochrona rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt Wigierskiego Parku Narodowego”, realizowany przy pomocy finansowej Fundacji EkoFundusz w Warszawie. W jego ramach przeprowadzono prace związane z ochroną owadów gniazdujących w glinie, raka szlachetnego, ryb - suma i troci jeziorowej oraz płazów, ptaków wodnych i nietoperzy.

### 1. Ochrona owadów gniazdujących w glinianych ścianach.

W ramach ochrony gatunków pszczół dziko żyjących znajdujących się na czerwonej liście zwierząt zagrożonych wyginięciem ( tj. *Antophora acervorum*, *Antophora plagiata*, *Antidium manicatum*, *Megachile ericetorum*, *Megachile rotundata*, *Osmia rufa*, *Osmia mustelina* i *Hoplitis adunca*), podjęto działania mające na celu stworzenie im miejsc do gniazdowania. Wykonano i rozmieszczono na terenie Parku ponad 200 konstrukcji z gliny, drewna i słomy, w postaci wież, ławek, stolików i koszy na śmiecie. Już w niespełna miesiąc po zakończeniu zadania zanotowano pierwsze przypadki zasiedlania konstrukcji przez owady.



### 2. Ochrona mrówek

Dla ochrony mrówek, w miejscach szczególnie narażonych na penetrację turystów wykonano 50 ogrodzeń mrowisk. W 1998 roku na terenie Parku zinwentaryzowano 576 mrowisk.

### 3. Ochrona raka szlachetnego

W celu odbudowania populacji raka szlachetnego przeprowadzono zabieg reintrodukcji tego gatunku do wybranego jeziora. Zabieg reintrodukcji poprzedzony został odłowieniem raka przegowanego z przeznaczonego do zaraczenia jeziora. Przeprowadzone w maju 1998 roku odłowy kontrolne wykazały obecność wprowadzonych w roku poprzednim osobników raka szlachetnego oraz ich dobrą kondycję i stan zdrowotny. Obecność samic noszących pod odwłokiem jaja wskazuje, że rak szlachetny znalazł w wodach Parku korzystne warunki do rozrodu, a sąsiedztwo raka przegowanego nie stanowi dla niego na razie dużego zagrożenia.

### 4. Ochrona ryb

Wykonano zarybienia wybranych wód gatunkami zagrożonymi skutkami eutrofizacji (sieja, sielawa) oraz wymagającymi zwiększenia liczebności (szczupak, sum).

### 5. Ochrona płazów

Dzięki pomocy instytucji krajowych i zagranicznych (EkoFundusz, Ambasada Królestwa Holandii, Rząd Duński), stało się możliwe przeprowadzenie działań mających na celu odtworzenie najcenniejszych pod kątem fauny płazów zbiorników wodnych, położonych na terenie Parku i w jego otulinie. W Rosochatym Rogu odtworzono 5 śródpolnych „oczek” wodnych, stanowiących miejsce rozrodu, m.in., traszki zwyczajnej, kumaka nizinnego, grzebiuszki ziemnej i kilku gatunków żab.

### 6. Ochrona ptaków

Dążąc do zapewnienia właściwych warunków lęgowych dla wielu gatunków ptaków zwracano szczególną uwagę na ochronę drzew dziuplastych oraz pozostawiano 341 drzew posuszu jałowego, który został zinwentaryzowany i opisany w dokumentacji Parku. Wywieszono 120 nowych skrzynek lęgowych oraz oczyszczono 890 szt. starych. Prowadzono także dokarmianie ptaków zimą, wykładając 161 kg karmy.

Kontynuowana była w 1998 roku ochrona miejsc lęgowych ptactwa wodnego przy brzegach wysp, poprzez zakaz uprawiania wszystkich form turystyki wodnej w terminie do 30 maja.

### 7. Ochrona nietoperzy

W celu utworzenia nowych kryjówek dla nietoperzy w 1998 roku wywieszono 120 skrzynek lęgowych dla nietoperzy w celu stworzenia im dogodnych warunków do życia i rozmnażania. Jest to podyktowane tym, że z terenu Parku stopniowo znikają stare budynki lub zostają zagospodarowywane wcześniej nie użytkowane strychy, poddasza, w których zwierzęta te miały swoje kryjówki.

### 8. Ochrona bobrów

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

W ramach ochrony bobrów, w 1998 roku kontynuowane były prace pod kierunkiem prof. Władysława Aulaka, realizowane przez studentów Wydziału Leśnego SGGW w Warszawie. Dotyczyły one przeprowadzenia szczegółowej inwentaryzacji żeremi i tam bobrowych oraz określenia wielkości populacji tego gatunku na terenie Parku i wpływu na jego środowisko. Wielkość szkód wyrządzona przez bobry w 1997 roku oszacowana była na 65,83 m<sup>3</sup> (tj. 101,38 m.p) Wartość szkód wyrządzonych przez bobry wyniosła 2300,68 PLN z czego 208,73 PLN wypłacono w gotówce a pozostałą część odszkodowania, tj. 2091,95 przekazana była w formie drewna opałowego co stanowiło 65,65 mp opału iglastego.

### 5. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE PARKU

**I. W zakresie spraw związanych z elementami zagospodarowania terenów Parku** rozpatrzono 113 spraw (33 z nich dotyczyły otuliny Parku). W szczególności rozpatrzono sprawy dotyczące:

■ **Pomostów** - 19 przypadków opiniowania budowy i remontów, 9 z nich opiniowano negatywnie (przeważnie były to samowole budowlane). W trzech przypadkach po negatywnej opinii parku prowadzone sprawy w toku procesu administracyjnego trafiły do Naczelnego Sądu Administracyjnego i czekają na rozpatrzenie.

■ **Zabudowy zagrodowej (rolniczej)** - 16 podań o zabudowę mieszkaniową i gospodarczą zaopiniowanych pozytywnie, zgodnie z zapisami ustawy o ochronie przyrody i planami zagospodarowania przestrzennego gmin wchodzących w skład parku. Wydano jedną opinię negatywną dotyczącą budowy domu mieszkalnego w rejonie zabudowań zespołu poklasztornego Kamedułów (w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków).

■ **Zabudowy letniskowej** - wystosowano 13 opinii negatywnych dla obiektów znajdujących się w granicach parku. W sprawach tych prowadzone są postępowania administracyjne. W dwóch przypadkach sprawy czekają na rozstrzygnięcie przez Naczelną Sąd Administracyjny. W pierwszym z nich do sądu wystąpiła mieszkanka wsi Bryzgiel zaskarżająca decyzję dotyczącą rozbioru domku letniskowego nad jeziorem Wigry. W kolejnym to Wigierski Park Narodowy zaskarża decyzję Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego dotyczącą stwierdzenia nieważności decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w Sejnach udzielającej Panu Antoniemu Wróblowi pozwolenia na remont stodoły położonej we wsi Czerwony Krzyż bez zgody Dyrektora Parku Narodowego.

■ **zmiany sposobu użytkowania gruntu**, zniszczenia szaty roślinnej, samowolnego wykonania wielkich obiektów hydrotechnicznych, zniszczenia miejsc bytowania bobrów. Całej tej dewastacji terenu dokonano na Półwyspie Wigierskim, w strefie ochronnej jeziora Wigry. W sprawach tych toczy się postępowanie prokuratorskie, a postępowanie administracyjne czeka na rozstrzygnięcie w Naczelnym Sadzie Administracyjnym.

■ **rozwiązania gospodarki wodno ściekowej** w miejscowościach leżących w granicach parku. Działania parku polegały na współpracy z wójtami gmin w wyborze najkorzystniejszych technologii, wykonaniu koniecznych ekspertyz dla zaproponowanych rozwiązań koncepcyjno - projektowych oraz zabieganiu o uzyskanie funduszy z organizacji pomocowych na realizację kompleksowego skanalizowania i zwodociągowania miejscowości leżących na terenie parku.

**II. Innymi sprawami związanymi z zagospodarowaniem przestrzennym terenów parku**, którymi zajmowaliśmy się w tym roku były:

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

- 1) Przygotowanie założeń projektu Ośrodka Rozwoju Zrównoważonego (ośrodka edukacji) położonego w pobliżu leśniczówki Słupie.
- 2) Kontynuacja działań zmierzających do rozwiązania problemu segregacji śmieci na terenie znajdującym się w granicach Parku. Związane to jest z organizowaniem zbierania i usuwania odpadów z terenów gmin, (zgodnie z Ustawą z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. nr 132, poz. 622, z późniejszymi zmianami) przy uwzględnieniu programu suwalskiej kompostowni dotyczącego selektywnej zbiórki odpadów. Inicjatywa ta ma na celu szersze rozpropagowanie segregacji odpadów i uzupełnienie systemu selektywnej zbiórki śmieci na naszym obszarze. Zadanie to nie jest jeszcze zakończone.

## 6. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

Jednym z najważniejszych wydarzeń w roku 1998, związanych z naukową funkcją Parku, było „zaadoptowanie” jeziora Wigry przez Międzynarodowe Towarzystwo Limnologiczne (SIL - Societas Internationalis Limnologiae). Podczas obrad Kongresu Limnologicznego, który odbył się w sierpniu 1998 r. w Dublinie, przewodniczący Komitetu Ochrony SIL zaproponował, aby jezioro Wigry, jako pierwsze w świecie, uzyskało naukowy patronat tego Towarzystwa. Zastępca dyrektora WPN, dr Maciej Kamiński, wygłosił prelekcję na temat walorów przyrodniczych wód wigierskich, historii i aktualnego stanu badań naukowych oraz zagrożeń funkcjonowania ekosystemów wodnych. Zaprezentowany został także poster zgłaszający kandydaturę jeziora Wigry do programu „adopcji”. Przyjęty przez przedstawicieli ponad 40 krajów projekt zakłada wielokierunkową pomoc hydrobiologów w badaniach naukowych i ochronie wód wigierskich. Proponowanymi formami współpracy SIL z WPN są m.in. pomoc w przygotowywaniu planów ochrony wód, popieranie wniosków Parku o uzyskanie grantów ze środków zagranicznych na badania naukowe i programy ochrony, zamieszczanie artykułów naukowych o Wigrach w wydawnictwach SIL, pomoc w organizowaniu konferencji, wzbogacanie biblioteki, opracowaniu wydawnictwa naukowego o Wigrach etc. Wiadomość o „adopcji” Wigier przez SIL została zamieszczona w Internecie oraz opublikowana w wydawnictwie „SIL News” rozpowszechnianym po całym świecie.

W 1998 roku Park prowadził 9 tematów badawczych, z których 1 został podjęty pod koniec roku, w kooperacji z Zarządem Wojewódzkim PZŁ w Suwałkach oraz Stacją Badawczą Rolnictwa Ekologicznego i Hodowli Zachowawczej PAN w Popielnie (załącznik nr 5). Temat ten dotyczy gospodarowania populacją bobrów na terenie województwa suwalskiego i z ramienia Parku prowadzony jest przez Kierownika Zbiornicy Muzealnej. W ramach tematu w minionym roku przeprowadzono inwentaryzację czynnych stanowisk bobrów oraz założono powierzchnie próbnego do oceny roli środowiskotwórczej tej grupy zwierząt. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono występowanie 63 czynnych stanowisk bobrów, co pozwala szacować liczebność populacji na 233 osobniki.

Pozostałe tematy badawcze były realizowane przez pracowników Pracowni Naukowo-Badawczej Parku i są kontynuacją badań z lat poprzednich (załącznik nr 5).

W minionym roku na terenie Parku obce instytucje realizowały 46 tematów badawczych (załącznik nr 5), w tym jeden zlecony przez WPN. Tak, jak w poprzednich latach większość tych prac to prace magisterskie studentów z ART w Olsztynie, Uniwersytetu Warszawskiego, SGGW w Warszawie czy AR w Poznaniu.

W maju Wigierski Park Narodowy zorganizował, przy współpracy Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie, Instytutu Ekologii PAN w Dziekanowie Leśnym i Polskiego Towarzystwa

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

Hydrobiologicznego, ogólnopolską konferencję pt.: „Funkcjonowanie i ochrona ekosystemów wodnych na obszarach chronionych”. Podczas konferencji wygłoszono 15 referatów i zaprezentowano ponad 50 posterów. Materiały konferencji zostaną opublikowane w 1999 roku.

W drugiej połowie maja, we współpracy z Białowieskim Parkiem Narodowym oraz Duńską Agencją Ochrony Środowiska, Park zorganizował międzynarodowe warsztaty herpetologiczne, w których udział wzięło ponad 40 osób z Danii, Szwecji, Holandii, Niemiec, Białorusi i Polski.

Również w maju Park zorganizował szkolenie dla pracowników oraz przedstawicieli Stacji Bazowych ZMŚP, na temat wykorzystania porostów w monitoringu środowiska. Szkolenie to było zakończeniem zadania, zleconego przez Park, dotyczącego zorganizowania dla Wigierskiego Parku Narodowego systemu monitoringu środowiska w oparciu o porosty. Autorem opracowania i prowadzącym szkolenie był prof. dr hab. Wiesław Fałtynowicz z Uniwersytetu Gdańskiego.

W czerwcu Park był organizatorem Szkoły Monitoringu, zorganizowanej dla przedstawicieli Stacji Bazowych Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego. Do prowadzenia zajęć zaproszono specjalistów z zakresu fauny bezkręgowej, meteorologii i wód powierzchniowych. Podczas szkolenia, w którym wzięło udział 20 osób, pracownicy Parku zaprezentowali system monitoringu środowiska Parku oraz rezultaty swoich badań. Dr Anna Krzysztofiak zaprezentowała wyniki monitoringu pszczołowatych *Apoidea* i płazów *Amphibia*, a dr Lech Krzysztofiak zaprezentował wyniki badań nad owadami z rodziny mrówkowatych *Formicidae*. Dr Maciej Kamiński omówił biologiczne metody oceny jakości wód powierzchniowych.

W minionym roku pracownicy Parku wzięli udział w 4 imprezach naukowych:

- konferencja pt.: *Funkcjonowanie i ochrona ekosystemów wodnych na obszarach chronionych, 11-13 maja 1998, Wigry* (ref.: Kamiński M., Krzysztofiak L., Zdanowski B. - *Plan ochrony ekosystemów wodnych Wigierskiego Parku Narodowego*)
- *seminarium karabidologiczne, 2-3 czerwca 1998, Szklana Huta* (ref.: L. Krzysztofiak - *Możliwości wykorzystania biegaczy (Carabidae) w Zintegrowanym Monitoringu Środowiska Przyrodniczego*)
- *symposium Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego, wrzesień, Szczecinek* (ref.: L. Krzysztofiak - *Program pomiarowy : fauna bezkręgowców - biegaczowate (Coleoptera, Carabidae) zlewni eksperymentalnej Wigierskiej Stacji Bazowej ZMŚP i jej otuliny; poster: M. Romański - Kompleks torfowiskowy w dolinie Czarnej Hańczy*)
- *kongres Międzynarodowego Towarzystwa Limnologicznego, 8-15 sierpnia, Dublin, Irlandia* (poster.: M. Kamiński - *Lake Wigry - candidate for SIL „Adopt a Lake” project*)

Pracownicy Parku opublikowali ogółem kilka prac, w tym 3 oryginalne:

- Chmurzyński J.A., Kieruzel M., Krzysztofiak A., Krzysztofiak L., 1998: „Long-distance homing ability in *Dasygaster altercator* (Hymenoptera, Melittidae)”. *Ethology*. 104: 421-429.
- Solińska-Górnicka B., Romański M., 1998: „Długoterminowe zmiany flory i roślinności jeziora Lisunie na Pojezierzu Mazurskim”. *Fragm. Flor. Geobot. Ser. Polonica*, 5: 165-215.

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

- Krzysztofiak L., 1998: „Raport Stacji Bazowej Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego Wigierskiego Parku Narodowego za lata hydrologiczne 1994-1997”. W: A. Kostrzewski (red.), „Zintegrowany Monitoring Środowiska Przyrodniczego. Stan geookosystemów Polski w latach 1994-1997”: 103- 122. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Warszawa.
- Maciej Kamiński zredagował i był współautorem książki wydanej przez Państwową Inspekcję Ochrony Środowiska – „Klucz do oznaczania słodkowodnej makrofauny bezkręgowej dla potrzeb indykacji stanu środowiska”, wydanej w serii Biblioteka Monitoringu Środowiska w 1998 r.

W okresie letnim pracownicy Parku sprawowali opiekę merytoryczną nad 10 studentami odbywającymi na terenie Wigierskiego Parku Narodowego praktyki studenckie.

### 7. MONITORING ŚRODOWISKA PARKU

Wigierski Park Narodowy prowadził w minionym roku monitoring środowiska przyrodniczego. Prace z tego zakresu były realizowane w ramach działalności Wigierskiej Stacji Bazowej Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego, działającej w sieci krajowej monitoringu przyrodniczego oraz statutowej działalności Parku. Prace monitoringowe dotyczyły jakości wód rzek Parku, jakości wód opadowych (opad z terenów otwartych, opad podkoronowy i spływy po pniach) wód gruntowych oraz flory i fauny.

Wyniki uzyskane z badań monitoringowych zostały zweryfikowane, wprowadzone do komputerowych baz danych i częściowo opracowane. Wstępne rezultaty zostały przedstawione w postaci sprawozdania z działalności Wigierskiej Stacji Bazowej i przedstawione koordynatorowi zintegrowanego monitoringu. Część rezultatów została zaprezentowana na IX Sympozjum Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego, które odbyło się we wrześniu w Szczecinku.

Służby terenowe parku prowadziły stałą obserwację następujących gatunków zwierząt:

1. bielik (*Haliaeetus albicilla*)
2. bocian czarny (*Ciconia nigra*)
3. kania czarna (*Milvus migrans*)
4. kania ruda (*Milvus milvus*)
5. orlik krzykliwy (*Aquila pomarina*)
6. puchacz (*Bubo bubo*)
7. rybołów (*Pandion haliaeteus*)
8. głuszec (*Tetrao urogallus*)
9. zimorodek (*Alcedo atthis*)
10. wilk (*Canis lupus*)
11. wydra (*Lutra lutra*)
12. zając bielak (*Lepus timidus*)

Comiesięczne karty obserwacji, dostarczane do Pracowni Naukowo-Badawczej, zawierały 60 spostrzeżeń. Poniżej przedstawiamy najciekawsze z nich.

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

**Zając bielak** - łącznie 8 obserwacji:

o.o. Krzywe (oddz. 64a),

o.o. Lipowe (oddz. 311d, oddz. 191d, oddz. 359g),

o.o. Mikołajewo (oddz. 268b, oddz. 225a, oddz. 226d, oddz. 238a).

**Wydra** - łącznie 7 obserwacji:

o.o. Wysoki Most (oddz. 337 nad Czarną Hańczą),

o.o. Słupie (oddz. 169d),

o.o. Mikołajewo (zatoka Cieszkinajki, Maćkowa Ruda przy Czarnej Hańczy x 3,

1 znalezione martwe zwierzę w oddz. 210f).

**Wilk** - łącznie 20 obserwacji:

o.o. Wysoki Most (oddz. 337b, oddz. 355b, oddz. 352d), co najmniej 2 sztuki,

o.o. Krusznik (oddz. 257a, oddz. 153, oddz. 274/275),

o.o. Lipowe (oddz. 293c, oddz. 343, oddz. 292/309, oddz. 326b, oddz. 327c,

oddz. 331, oddz. 117b/118b, oddz. 141e/142a, oddz. 384c), co najmniej 2 sztuki,

o.o. Mikołajewo (oddz. 209d, oddz. 239h, oddz. 223a), co najmniej 2 sztuki.

**Łoś** - łącznie 16 obserwacji:

o.o. Wysoki Most (oddz. 352d, oddz. 334b), co najmniej 1 samica i 1 samiec,

o.o. Krusznik (oddz. 231), 1 samica i 1 samiec,

o.o. Słupie (oddz. 152a, oddz. 149a, oddz. 136a), co najmniej 1 samica, 1 samiec

i 1 łoszak,

o.o. Gawarzec (oddz. 126b, oddz. 117j, oddz. 117c, oddz. 102a), co najmniej 1

samica, 1 samiec i 2 łoszaki,

o.o. Mikołajewo (oddz. 266h, oddz. 211g, oddz. 224d, oddz. 203a, oddz. 228k),

co najmniej 1 samica, jeden samiec i 1 łoszak.

## 8. DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA

Działalnością edukacyjną w WPN zajmuje się głównie Sekcja Edukacji, współpracując przy realizacji niektórych zadań z innymi komórkami organizacyjnymi Parku. Tegoroczna działalność potwierdziła wzrastające zainteresowanie szkół podstawowych, średnich jak i przedszkoli tematyką

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

ogólnoprzyrodniczą. Zajęcia odbywały się częściowo w Ośrodku Edukacji Środowiskowej oraz w siedzibie dyrekcji WPN. Dużym zainteresowaniem cieszyły się zajęcia terenowe na ścieżkach dydaktycznych „Las” i „Suchary” i zajęcia laboratoryjne.

Pracownicy dydaktyczni przeprowadzili zajęcia dla ok. 2 500 uczniów ze szkół okolicznych, suwalskich i z innych regionów Polski. W ramach działalności „Zielonej szkoły” realizowany był program, który obejmował:

- prelekcje lub wykłady nt. przyrody naszego Parku a także ekologii wybranych grup organizmów,
- projekcje filmów ekologicznych,
- zajęcia laboratoryjne,
- zajęcia terenowe (w lesie, nad zbiornikami wodnymi, rzeką itp.)
- gry i zabawy „ekologiczne” w pomieszczeniu i na wolnym powietrzu.

W ciągu roku były organizowane konkursy, zarówno o zasięgu lokalnym jak i wojewódzkim:

- plastyczny
- poetycki
- ekologiczny

W konkursie plastycznym wzięło udział 520 osób. Po konkursie pt. „*Niezwykła przyroda naszej okolicy*” została zorganizowana wystawa prac nagrodzonych i wyróżnionych, która cieszyła się dużym zainteresowaniem młodzieży szkolnej i nauczycieli.

W maju odbył się III Międzyszkolny Konkurs Ekologiczny pt. „*O czyste wody Czarnej Hańczy*” już tradycyjnie od trzech lat przy Szkole Podstawowej Nr 5 w Suwałkach. Pracownicy naszej Sekcji przygotowywali testy i pytania konkursowe, uczestniczyli w pracach Komisji, zorganizowali uczestnikom konkursu jednodniową wycieczkę po ścieżkach dydaktycznych naszego Parku a także Dyrekcja Parku ufundowała laureatom cenne nagrody książkowe.

Dużym przedsięwzięciem naszej Sekcji był Wojewódzki Konkurs Poezji i Piosenki „*Pejzaże słowem malowane*” zorganizowany przy Szkole Podstawowej Nr 4 w Suwałkach. Konkurs „był wspólnym, głębokim przeżyciem starych prawd i miłości do otaczającego świata, dostarczył silnych, artystycznych wzruszeń... prowadził szlakiem stubarwnych pejzaży, w urodzie, których zapisana jest Polska i nasz urokliwy Wigierski Park Narodowy” takie miłe słowa wypowiedziała współorganizatorka konkursu T.Guzowska na łamach **Przyrody Polskiej**.

Byliśmy głównym organizatorem imprez masowych na terenie Parku tj. **Dnia Ziemi i Sprzątania Świata`98**. Uczestniczyło w nich ok. 2000 osób.

Od września był realizowany program pt. „**RADY NA ODPADY**” dla nauczycieli szkół podstawowych i średnich. Program obejmuje swoim zasięgiem trzy parki narodowe tj. Wigierski, Narwiański i Białowieski. Na terenie naszego parku w programie uczestniczy ponad 20 szkół. Zostało przeprowadzonych 8 warsztatów dla nauczycieli ( 75 godz.). Wydano scenariusze zajęć z edukacji ekologicznej dla nauczycieli pt. „*RADY na ODPADY, czyli jak przeżyć inwazję śmieci*”. W ramach działalności tego programu we wrześniu została zorganizowana akcja zbierania makulatury przez młodzież szkolną z terenu Parku i okolicy. Zebrano ok. 8 ton makulatury. Program będzie kontynuowany w roku 1999.

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

Pracownicy Sekcji w ciągu minionego roku uczestniczyli w 4 konferencjach edukacyjnych i naukowych ( UJ, Białowieski PN, Regionalne Centrum Edukacji w Białymstoku i Müritz Nationalpark).

W ciągu roku opracowywano materiały szkoleniowe dla potrzeb edukacji. Opracowano 8 nowych broszur - *Ssaki cz. I, II, III, Pradzieje naszej okolicy, Odpady, Ośrodek Edukacji Środowiskowej, J.Wigry, Krzyżówki i Przewodnik -rośliny*.

Inną formą działalności edukacyjnej Sekcji jest udzielanie odpowiedzi pisemnych na listy z prośbą o przekazaniu materiałów edukacyjnych (broszury), wydawniczych, informacji nt. flory, fauny, zagrożeń w Parku itp., czasopism o tematyce ekologicznej.

Ponadto, co kwartał przekazywanych jest około 60 egzemplarzy czasopisma *Parki Narodowe* do szkół, z którymi Sekcja Edukacji ściśle współpracuje (Nowa Wieś, Remieńkiń, Stary Folwark, Płociczno, Mikołajewo, Maćkowa Ruda oraz szkołom suwalskim i grupom przyjeżdżającym na zajęcia terenowe do siedziby Parku).

W sezonie wakacyjnym w Ośrodku Edukacji Środowiskowej przyjmowani są studenci na praktyki letnie z Uniwersytetu Warszawskiego, Lubelskiego, Łódzkiego, Białostockiego i Jagiellońskiego. W sumie z Ośrodka i fachowej opieki korzystało ok. 60 studentów.

W sierpniu odbył się Plener Artystyczny z cyklu „*Pierścieniem sztuki*” oraz plener rzeźbiarski. **Integrart`98**, którego kuratorem artystycznym był prof. Andrzej Strumiłło. W Międzynarodowym Plenerze Rzeźby w granicę uczestniczyło 16 artystów, w tym z Polski, Niemiec, Litwy i Nepalu.

Rozpoczęto prace nad wydaniem książki na X-lecie Wigierskiego Parku Narodowego i realizacją filmu o Parku.

Powiększono księgozbiór biblioteki podręcznej naszej Sekcji o nowe tytuły książek edukacyjnych i przyrodniczych (10 egz.).

Wzbogacono dział edukacyjno - muzealny o nowy sprzęt i materiały dydaktyczne:

- zakupiono sprzęt fotograficzny do dokumentacji i archiwizacji zdjęć
- przygotowano poster „Wigry Lake - candidate for sil „adopt a lake” project”.
- przeprowadzono prace naprawcze na ścieżce archeologiczno - przyrodniczej „Las”
- powiększył się zbiór hodowli żywych organizmów dla celów wystawienniczych - akwarium z gatunkami ryb charakterystycznymi dla wód WPN oraz akwarium z gryzoniami.

Salę ekspozycyjną w siedzibie dyrekcji WPN odwiedziło w roku 1998 ponad 5 tys. (5361) osób.

## 9. TURYSTYKA

Wigierski Park Narodowy od 1995 roku prowadzi politykę otwarcia Parku dla turystyki. Tak steruje swoimi działaniami aby wyeliminować tak zwaną turystykę na dziko, która przynosi wiele zagrożeń dla środowiska przyrodniczego. W tym celu zaplanowane jest i realizowane sukcesywnie zagospodarowanie turystyczne terenu Parku, który udostępniany jest do penetracji. Każdego roku powstają nowe urządzenia, które ukierunkowują zwiedzanie Parku. Nowe ścieżki edukacyjne, oznakowane szlaki turystyczne, wieże widokowe, miejsca odpoczynku, bramy wjazdowe, tablice informacyjne mają służyć turystom do łatwiejszego poruszania się a Parkowi do ochrony. Poza



## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

udostępnianiem urządzeń turystycznych Park prowadzi działalność edukacyjną i informacyjną poprzez wydawnictwa, ulotki, mapy, foldery oraz coroczne kształcenie kadry przewodnickiej, która wywodzi się z pracowników oraz coraz liczniej reprezentowanej ludności lokalnej z pobliskich miejscowości. Są to przeważnie rolnicy zajmujący się dodatkową działalnością agroturystyczną, prowadzący kwatery prywatne, obozowiska przy domach, pensjonaty a także usługi turystyczne w postaci wypożyczalni sprzętu turystycznego, wynajmu koni i organizacji przejażdżek bryczkami czy kuligów.

W 1998 roku podobnie jak w latach ubiegłych liczba turystów przebywających na terenie Wigierskiego Parku Narodowego kształtowała się w granicach 60-62 tys. osób.

Zaobserwowaliśmy duży wzrost turystów korzystających ze ścieżek edukacyjnych i sali muzealnej, były to osoby, które wykupiły karty wstępu - 9 tys. osób. Jest to 80% wzrost w porównaniu z rokiem 1997. W tym roku wzrosła również o 83% ilość grup wycieczkowych, które korzystały z obsługi przewodnickiej. Liczba turystów, która skorzystała z tej formy wyniosła 5,7tys.

Tak pozytywne efekty spowodowała promocja Wigierskiego Parku Narodowego w prasie, telewizji i pokazanie się z ofertą na targach turystycznych, a także wykupienie reklam w różnych katalogach turystycznych. Reklamy i promocja spowodowały również wzrost wykorzystania pokoi gościnnych w leśniczówkach Wigierskiego Parku Narodowego (15%).

Wykorzystanie miejsc na polach namiotowych było na tym samym poziomie co w 1997 roku, mimo bardzo nie sprzyjającej aury.

Materiały informacyjne i propagandowe, licencje wędkarskie sprzedawane były przez 30 osób na podstawie zawartych umów komisowych. W 1998 roku wydane zostały 4 pozwolenia na prowadzenie pól biwakowych na terenie Wigierskiego Parku Narodowego oraz 2 pozwolenia na urządzenie i prowadzenie cumowisk łodzi w Rosochatym Rogu i Cimochowźnie.

W 1998 roku udostępniono do uprawiania turystyki oraz wędkowania 2 kolejne jeziora: Czarne w Bryzglu oraz Czarne w Gawrych Rudzie. Zostało wydane nowe Zarządzenie w sprawie uprawiania turystyki na terenie Wigierskiego Parku Narodowego z dnia 26 października, w którym w porównaniu do dotychczas obowiązującego wprowadzono zmiany polegające na tym, iż wydłużono okres uprawiania turystyki wodnej w okolicy Bryzgla. Turystykę wodną w tym regionie można uprawiać od 15 czerwca do 31 października. W nowym zarządzeniu wprowadzono zapis, który obliguje wszystkich właścicieli bazy noclegowej do pobierania opłat w postaci sprzedaży „Kart wstępu do Wigierskiego Parku Narodowego”.

Ten sposób działania zdecydowanie wpływa na ograniczenie dzikiej turystyki. Służby Parku zauważyły, że zjawisko nielegalnego biwakowania, rozpalania ognisk i połowu ryb bez licencji wędkarskich prawie nie występuje.

Poprzez racjonalne i systematyczne uświadamianie społeczeństwa i formie zaproszenia do zwiedzania i podziwiania piękna przyrody w dni otwarte Parku i imprezy zorganizowane takie jak Dzień Ziemi, Sprzątanie Świata, Dzień Dziecka liczba świadomych turystów będzie wzrastała z roku na rok.

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

### STAN BAZY NOCLEGOWEJ NA TERENIE WPN I JEJ WYKORZYSTANIE

LP	WYSZCZEGÓLNIENIE	ILOŚĆ MIEJSC	ILOŚĆ OSÓB 1997 rok	ILOŚĆ OSÓB 1998 rok
1.	Imprezy z kompleksowa obsługa (w tym cudzoziemcy)		88 / 2143 32 / 952	161 / 5700 51 / 1349
2.	Karty wstępu		5000	9000
3.	Licencje wędkarskie		4348	4465
4.	Ośrodek edukacji środowiskowej WPN	45	450	295
5.	Zajęcia w Ośrodku Edukacyjnym		1700	2500
6.	Pokoje gościnne w WPN i leśniczówkach	38	283	324
7.	Pola namiotowe WPN <ul style="list-style-type: none"> <li>■ „Jastrzęby”</li> <li>■ „Gremzdówka</li> <li>■ „Bindużka”</li> <li>■ „Za szkołą”</li> </ul>	200 30 30 30	1158 764 958	443 172 420 1066
8.	Pola namiotowe - obce <ul style="list-style-type: none"> <li>■ w Kruszniku</li> <li>■ w Rosochatym Rogu</li> <li>■ w Gawrych Rudzie</li> <li>■ PTTK w Starym Folwarku</li> </ul>	100 100 150 200	700 szac 700 szac 800 szac 2235	500 szac 550 szac 550 szac 1560
9.	Camping „Nad stawem” w Gawrych Rudzie <ul style="list-style-type: none"> <li>■ domki campingowe</li> <li>■ pole namiotowe</li> </ul>	12 100	100 szac 500 szac	80 szac 400 szac
10.	Schronisko PTTK S. Folwark	45	415	445
11.	Ośrodki wypoczynkowe <ul style="list-style-type: none"> <li>■ Dom Pracy Twórczej</li> <li>■ MOKOiW w Gawrych Rudzie</li> <li>■ Samanta</li> <li>■ OW UW w Czerwonym Krzyżu</li> </ul>	100 182 100 30	1275 1700 900 szac 300 szac	3575 1567 800 szac 250 szac
12.	Stacje wodne <ul style="list-style-type: none"> <li>■ w Wysokim Moście „Sirocco”</li> </ul>	30	2010	1100

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

	w Gawrych Rudzie	20	97	88
13.	Pensjonaty -Dowcień -AGA w Starym Folwarku - Anser w Gawrych Rudzie	12 16 18	111 120 150 szac	120 120 szac 140 szac
14.	Kwatery prywatne 6 Kwatery agroturystyczne 9 Kwatery prywatne niezarejestrowane	48 67 500 szac	240 szac 340 szac 5000 szac	220 szac 300 szac 5000 szac
15.	Domki letniskowe około 70 szt.	350	2000 szac	2000 szac
16.	Kąpieliska ✓ plaża miejska w Krzywym ✓ przy PTTK w Starym Folwarku ✓ przy MOWKOiW		6000 szac 2000 szac 2000 szac	5000 szac 2000 szac 1500 szac
17.	Imprezy turystyczne ✓ Rajd pieszy PTTK i WPN ✓ Regaty o puchar prezesa „PRESS” ✓ Regaty o ”Błękitną wstęgę” ✓ Regaty o puchar Dyrektora WPN ✓ Sprzątanie Świata ✓ Dzień Ziemi		338 95 125 110 750 600	145 85 125 140 1400 600

## 10. INFORMATYKA

### 10.1. Sprzęt komputerowy

Obecnie w posiadaniu Wigierskiego Parku Narodowego znajdują się 22 komputery. Poniższa tabela przedstawia klasę posiadanego sprzętu.

Wyszczególnienie	Ilość
<b>Komputery ogółem</b>	22
AT 286	1
386	1
486	3
AMD 5x86	1
pentium (75-166 MHz)	15
pentium II	1

Z 22 komputerów posiadanych przez Park 11 nie jest przystosowanych do pracy po roku 2000. Dla trzech komputerów zakupione zostały płyty główne, zgodne z rokiem 2000, co redukuje liczbę komputerów nieodpornych na ten problem do 8. Z pozostałych 11 komputerów 10 jest przystosowanych do pracy po przekroczeniu daty 31.12.1999, natomiast jeden nie został przetestowany. Jeden z komputerów posiadanych przez WPN, jest komputerem przenośnym.

Oprócz komputerów Park posiada również urządzenia peryferyjne: drukarki, skanery, ploter i inne. Szczegółowy wykaz posiadanych urządzeń peryferyjnych pokazuje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Ilość
<b>drukarki</b>	15
igłowe	4
atramentowe	6
laserowe	5
<b>plotery</b>	1
<b>xero-drukarka</b>	1
<b>skanery</b>	3
płaskie (+ przystawka do skanowania slajdów)	2
ręczne	1
<b>strimery (2,5 GB)</b>	2
<b>nagrywarki CD</b>	1
<b>modemy</b>	3
wewnętrzne	1
zewnętrzne	2

W przypadku modemów zewnętrznych, jeden z nich jest modemem obsługującym dzierżawioną linię telefoniczną i jest dzierżawiony od Telekomunikacji Polskiej S.A.

Wszystkie komputery z wyjątkiem laptopa oraz najstarszego komputera AT 286 zaopatrzone są w zasilacze awaryjne (UPS).

## 10.2. Oprogramowanie

Większość komputerów posiadanych przez Wigierski Park Narodowy działa pod kontrolą systemu operacyjnego Windows 95. Tylko na najstarszych komputerach (286, 386) uruchomiony jest DOS oraz Windows 3.1. Podstawowym oprogramowaniem biurowym wykorzystywanym w WPN jest pakiet MS Office 7.0 Professional. Dokładny wykaz posiadanego oprogramowania znajduje się w poniższej tabeli.

Oprogramowanie	ilość licencji
<b>Systemy operacyjne jednostanowiskowe</b>	
MS DOS 5.0	3
MS Windows 3.1	2
Windows 35	11
Windows NT 3.51 Workstation	1
<b>Systemy operacyjne sieciowe</b>	
Windows NT 3.51 server	1
<b>Licencje na pracę w sieci</b>	
<b>Windows NT 3.51 Client</b>	10
<b>Pakiety biurowe</b>	
MS Office Professional 4.3	2
MS Office Professional 7.0	7
MS Office standard 7.0	1
MS Office Professional 97	4
MS Works 4.0	7
<b>Edytory tekstu</b>	
Norton Editor 2.0	1
Lotus Ami Pro dla Windows	1
Word Perfect 5.1	1
<b>Arkusze kalkulacyjne</b>	
Quattro Pro 1.0	1
Quattro Pro 4.0	1
<b>Bazy danych</b>	
Fox Pro 2.0	1
<b>Języki programowania</b>	
MapBasic	1

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

<b>Programy GIS</b>	
Idrisi for Windows 1.01	1
Map Info 4.0 Pl.	6
Map Info 4,5 Upgrade	6
Vertical Mapper 1.5	6
Intergraph Vista Map for Windows	1
<b>Programy specjalistyczne</b> (związane z działalnością merytoryczną, administracyjną i gospodarczą)	
Program „Waga”	1
Drewno	
Acer	
Hodowla	
Szacunki	
Ochrona	
Grunty	
Ewidencja Finansowo - Księgowa	
Podatek VAT	
Gospodarka Magazynowa	
Sekretariat	
Flora 3.1 Ewidencja flory PN	1
Koma	1
<b>Inne</b>	
Fox Graph 1.0	1
Corel Draw 3.0	1
Corel Draw 6.0	3
Norton AntiVirus 4.0	1
Mks Vir	1
Norton Commander 3.0	1
Picture Publisher 5.0	1
Quarc XPress 3.32	1

### 10.3. Sieć wewnętrzna LAN

Od 1996 roku większość komputerów posiadanych przez WPN pracuje w sieci komputerowej LAN. Sieć ta jest siecią serwerową, z serwerem opartym o system operacyjny Windows NT 3.51 Server, wykorzystującą okablowanie UTP kategorii 5 i karty sieciowe 10 MB/s. Sieć posiada topologię gwiazdy i wykorzystuje dwa koncentratory (Huby) firmy 3Com ( 24 i 12 gniazdkowy).

## **ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU**

Podstawowym protokołem sieciowym jest NetBui, dodatkowo dla części funkcji sieciowych wykorzystywany jest protokół TCP/IP.

Serwer jest komputerem klasy Pentium 133 MHz z 64 MB RAM, i 4 GB pamięci dyskowej. Ze względu na zbyt małą moc procesora i niewielką ilość pamięci RAM nie nadaje się do wykorzystania go jako serwera aplikacji. Spełnia on natomiast funkcję serwera plików, przechowującego pracę użytkowników sieci. Dla zapewnienia bezpieczeństwa danych, zgromadzonych na dysku serwera, codziennie wykonywane są backupy zawartości dysku.

W sieci komputerowej pracuje obecnie 19 komputerów (w tym komputer przenośny), pozostałe 3 nie korzystają z zasobów sieci LAN.

### **10.4. Dostęp do usług internetowych**

W 1998 roku lokalna sieć komputerowa Wigierskiego Parku Narodowego uzyskała dostęp do sieci Internet. Wszystkie komputery pracujące w sieci lokalnej, mają zapewniony dostęp do Internetu. Dostęp do Internetu realizowany jest za pomocą dzierżawionej linii od TP S.A. (łącze stałe 28,8). Połączenie z siecią Internet realizowane jest przez wydzielony komputer z zainstalowanym freewarem Serverem Proxy VSOCKS Light V0,13. Wigierski Park Narodowy nie posiada własnego serwera WWW ani serwera e-mail, nie wykupił również wirtualnego serwera u dostawcy usług internetowych, w związku z czym użytkownicy sieci chcący korzystać z poczty elektronicznej muszą zakładać skrzynki pocztowe na własną rękę. Konto e-mail Wigierskiego Parku Narodowego założone zostało w systemie darmowych skrzynek pocztowych firmy Optimus (friko.onet.pl.)

Ze względu na brak zabezpieczeń sieci wewnętrznej LAN przed atakami z Internetu, dochodzi co jakiś czas do włamań do sieci wewnętrznej WPN, zagrażającym bezpieczeństwu danych oraz stabilności pracy sieci komputerowej WPN. Do czasu zakupu odpowiednich zabezpieczeń podjęto działania utrudniające włamanie hakerów do sieci.

## **11. ANALIZA I OCENA DZIAŁALNOŚCI OCHRONNEJ**

### **11.1. Ochrona lasu**

W 1998 roku wykonano szereg czynności związanych z ochroną ekosystemów leśnych Parku. Jednym z istotnych elementów w tym zakresie było ograniczanie i prognozowanie występowania szkodliwych owadów. W tym celu wyłożono:

- ◆ pułapki feromonowe - 469 szt. do odłowu kornika. Zastosowane zostały pułapki lejkowe - IBL3, ekranowe - IBL2Bis, rury Bohregarda oraz feromony ipsodor i ipsodor W. Początkowo zaplanowano na 1998 r. wyłożenie 796 pułapek, lecz po konsultacji ze specjalistami z Zespołu Ochrony Lasu w Olsztynie dotyczącej zagrożenia drzewostanów Parku przez kornika, plan zmniejszono do 417 sztuk..

W rezultacie plan wykonano w 112 %.

- ◆ pułapki klasyczne - 22 szt. Wykorzystano w tym celu głównie wiatrołomy i wywroty oraz drzewa uszkodzone.
- ◆ W okresie zagrożenia przez kornika drukarza prowadzono wyszukiwanie drzew trocinkowych oraz systematyczną kontrolę wyłożonych pułapek. Zajmowało się tym 13 osób, które przepracowały łącznie 8626 godzin.

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

- ◆ Nie korowano surowca drzewnego, ze względu na niewielkie zagrożenie ze strony kornika drukarza oraz terminowy wywóz zasiedlonego surowca z lasu.

W ramach prognozowania występowania szkodliwych owadów przeprowadzono:

- ◆ próbne poszukiwania owadów w ściółce i zebrano materiał ze 163 powierzchni próbnych w stałych partiach kontrolnych.
- ◆ próbne odłowów brudnicy mniszki z 53 szt. pułapek feromonowych, w których zastosowano feromon o nazwie Lymodor.

W dalszym ciągu była utrzymywana ścisła współpraca z Zespołem Ochrony Lasu w Olsztynie w zakresie oceny zagrożenia lasów WPN na podstawie przesłanych materiałów tj:

- ◆ wykazów zagrożenia drzewostanów przez szkodniki wtórne
- ◆ wyników i materiałów z próbnych poszukiwań szkodników sosny
- ◆ wyników odłowów brudnicy mniszki na pułapki feromonowe

Wyniki oceny stwierdzają jednoznacznie, że w drzewostanach Parku nie występuje zagrożenie ze strony szkodników pierwotnych i wtórnych.

Ponadto przesłano kwestionariusz występowania chorób lasu, który nie został jeszcze zinterpretowany.

W ramach ochrony lasu przed zwierzyną zabezpieczono łącznie 104,82 ha upraw, co stanowi 99,5 % planowanej powierzchni. Z tego najwięcej - 95,81 ha zabezpieczono chemicznie repelentem o nazwie Cervacol Extra . Na 1 ha powierzchni smarowano ok. 2-2,5 tys. sadzonek. Mechanicznie zabezpieczono 8,29 ha upraw. Zastosowano w tym celu osłony indywidualne (Db i inne liściaste) oraz osłonki spiralne i kolce (Św, So). Wykonano 624 mb grodzień ( 1,3 ha) i naprawiono 100 mb starych . Do grodzienia wykorzystano siatkę typu Parkan Ursus o wysokości 200cm.

### 11.2. Ochrona przeciwpożarowa



## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

Największy wpływ na zagrożenie pożarowe w WPN ma dostępność drzewostanów dla ogółu ludności. Gęsta sieć dróg gminnych i lokalnych, bliskość gruntów prywatnych, gdzie wiosną obserwowane jest wypalanie roślinności, powoduje okresowe bądź stałe zagrożenie terenów parku pożarami. Połowa granicy leśnej WPN przylega do lasów obcej własności a pozostała część tej granicy do innych niż w zarządzie WPN terenów otwartych. Należy stwierdzić, że istnieje realne niebezpieczeństwo przenoszenia się pożarów z łąk i pól obcej własności na graniczące z nimi „wigierskie” drzewostany.

Drugą grupą zagrożeń pożarowych wiążących się z gruntami innej własności jest postępująca urbanizacja terenów WPN połączona z nadmierną lub nieprawidłową penetracją obszarów leśnych.

### **Posiadane siły i środki będące w gotowości do podejmowania działań.**

W skład systemu ochrony przeciwpożarowej Wigierskiego Parku Narodowego w roku 1998 wchodziły następujące elementy:

Punkty czerpania wody oparte głównie o zbiorniki naturalne i ciekły wodne. W 1998 roku funkcjonowała sieć 25 punktów z czego 15 to punkty główne, spełniające wymogi instrukcyjne dla ciężkich samochodów PSP, pozostałe przeznaczone dla lekkich samochodów terenowych wyposażonych w motopompę.

Drogi pożarowe prowadzące do osad leśnych i głównych punktów czerpania wody umożliwiające przejazd ciężkich samochodów straży pożarnej.

Pozostałe drogi leśne umożliwiające przejazd samochodów o napędzie terenowym.

Pasy przeciwpożarowe (izolacyjne) poprowadzone wzdłuż dróg przechodzących przez drzewostany o największym ryzyku i najczęściej użytkowanych przez turystów i okoliczną ludność.

### **Bazy sprzętu przeciwpożarowego.**

- zasadnicze w trzech miejscach WPN (pryczepka samochodowa przystosowana do przewożenia sprzętu ppoż, 2 agregaty gaśnicze AGP - 25, 10 gaśnic pianowych 9l, łopaty, siekiery, szpadle - po 10 sztuk, pilarka spalinowa z zapasem paliwa),

- podstawowe w każdym obwodzie ochronnym (gaśnice pianowe 9l - po 6 sztuk, siekiery, łopaty, szpadle - po 5 sztuk, pilarka spalinowa z zapasem paliwa),

Dwa specjalistyczne pługi leśne do wyorywania pasów izolacyjnych.

Całodobowy Punkt Alarmowo - Dyspozycyjny z kompletem dokumentacji przeciwpożarowej (sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, mapy przeglądowe, schemat łączności alarmowej, mapa z koordynatami lotniczymi).

Patrol przeciwpożarowy (naziemny) uruchamiany przy II i III stopniu zagrożenia pożarowego

### **Realizowane działania w zakresie ochrony przeciwpożarowej**

Najistotniejszym zadaniem w roku 1998 z zakresu ochrony przeciwpożarowej było opracowanie w

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

ramach Planu Ochrony Wigierskiego Parku Narodowego Operatu szczegółowego ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych. Operat został uzgodniony z Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej. Poza tym realizowano następujące zadania:

- organizacja systemu ochrony przeciwpożarowej
- aktualizacja „Sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru” - zaktualizowano skład sztabu do działań ratowniczych, wprowadzono rozdział punktów czerpania wody na główne dla ciężkich samochodów straży pożarnej i dla lekkich samochodów terenowych wyposażonych w motopompę,
- opracowano harmonogram dostosowywania systemu zabezpieczeń ppoż. do obowiązujących wymogów określonych przepisami prawa,
- opracowano zadania dla Straży Parku w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- przeprowadzono czynności kontrolno - rozpoznawcze pod kątem możliwości i warunków prowadzenia działań ratowniczych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej,
- opracowano tablice informacyjno - propagandowe
- opracowano wniosek do NFOŚ na modernizację systemu ochrony przeciwpożarowej
- współpracowano z RDLP Białystok w zakresie wykorzystywania wspólnych częstotliwości w sytuacjach alarmowych oraz w zakresie obserwacji terenu (powstał projekt obserwacji terenu przy pomocy dostrzegalni z wykorzystaniem punktów położonych w Wigierskim Parku Narodowym)

### **Wniosek szczegółowy z ochrony przeciwpożarowej**

W 1998 roku wykonano następujące zadania wnioskowane przez leśniczych:

- konserwowano 39 km pasów przeciwpożarowych (izolacyjnych),
- na bieżąco konserwowano sprzęt przeciwpożarowy i punkty czerpania wody,
- porządkowano pod względem przeciwpożarowym 95 ha terenu,
- powiększono 19 km prześwitów dróg,
- konserwowano łącznie 38 sztuk radiotelefonów bazowych i przewoźnych,
- dodatkowo wystawiono 23 sztuki tablic informacyjno - propagandowych.

Łączny koszt ochrony przed pożarami wyniósł w roku 1998 - 60 000,00 zł.

### **Odbyte szkolenia i ćwiczenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej**

Jak co roku przed rozpoczęciem okresu zagrożenia pożarowego przeprowadzono odprawę dla Służby Parku. Na naradzie omówiono zadania do wykonania w roku bieżącym oraz przedstawiono analizę roku minionego. Wigierski Park Narodowy uczestniczył w naradzie szkoleniowej

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

zorganizowanej przez RDLP Białystok. W naradzie uczestniczyli przedstawiciele KW PSP, KR PSP, OSP. Ponadto 1 osoba uczestniczyła w szkoleniu specjalistów ochrony przeciwpożarowej zorganizowanym w Szkole Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie. Szkolenie zakończone było egzaminem i obroną pracy. W szkoleniu brali udział przedstawiciele nadleśnictw z RDLP Białystok.

### Dane statystyczne występowania pożarów oraz poniesionych strat.

W 1998 roku w granicach Wigierskiego Parku Narodowego wystąpił tylko jeden pożar (30 marzec, godzina wykrycia 17 30 ). Był to pożar pokrywy gleby. W akcji gaszenia uczestniczyła jednostka OSP.

Lp.	Charakter pożaru	Pow. ha	przyczyna pożaru	wielkość strat
1	pokrywy gleby	2,00 - leśna	podpalenie	bez strat

### Wnioski w zakresie ochrony przeciwpożarowej

Podstawowym zadaniem w roku 1999 będzie doskonalenie systemu edukacyjno - informacyjnego:

- wymiana tablic informacyjno ostrzegawczych
- współpraca ze szkołami
- druk ulotek i plakatów

Ważnym zadaniem propagandowym będzie wprowadzenie w Wigierskim Parku Narodowym systemu informowania turystów o aktualnym stopniu zagrożenia pożarowego (zostały opracowane specjalne tablice, które zostaną umieszczone przy leśniczówkach).

Trwają prace nad opracowaniem komputerowej bazy danych, w której znajdą się najważniejsze elementy systemu ochrony przeciwpożarowej (sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, model pożaru lasu, mapa operacyjna itp.)

Od roku 1999 zaczną w pełni funkcjonować „Operat ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych”, gdzie na najbliższe pięć lat przewidziane są poza ww. następujące zadania szczegółowe:

- budowa stacji przekaźnikowych,
- wprowadzenie do systemu łączności alarmowej pagerów,
- przejście w systemie łączności na tryb 6 kanałowy,
- zakup samochodu z modułem gaśniczym,
- zakup motopompy pływającej,
- remont dróg pożarowych,

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

- zawarcie porozumienia w sprawie lotów patrolowych,
- uzgodnienie w sprawie włączenia sieci hydrantowych do systemu punktów czerpania wody w WPN,
- uzgodnienie w sprawie utrzymania i konserwacji wspólnych punktów czerpania wody (z innymi zarządcami terenów przyległych do WPN)
- uzgodnienie zasad wspólnych działań ratowniczych z sąsiednimi nadleśnictwami.

### 11.3. Hodowla lasu

W roku 1998 wykonano następujące zabiegi ochronne z zakresu hodowli lasu ( zał. nr 8 ):

Łącznie wykonano odnowień, dolesień luk i przerzedzeń na powierzchni 14,25 ha - co stanowi 115 % powierzchni planowanej. Przekroczenie planu było wynikiem powiększających się gniazd ( trudnych do oszacowania na etapie planowania ) i wprowadzanych na bieżąco odnowień w celu zmniejszenia intensyfikacji przyszłorocznych prac hodowlanych. Wykonanie dodatkowych prac odnowieniowych nie wpłynęło na zwiększenie kosztów z uwagi na możliwość zmniejszenia wydatków planowanych z zakresu hodowli lasu po rozstrzygnięciu przetargu na prace leśne.

Na 7,38 ha prowadzono poprawki i uzupełnienia - 107 % powierzchni planowanej. W tym wypadku przekroczenie planu było wynikiem prowadzonych prac na poczet przyszłego roku i wiązało się również z możliwością dodatkowego zakupu sadzonek na szkółkach dysponujących nadwyżkami.

Wykorzystanie materiału sadzeniowego w 1998 roku.

Gatunek	Ilość w tys. sztuk
So 2/0	21
Św 2/0	25
Dbsz 2/0	73
Lp 2/0	4
Kl 3/0	5
Js 2/0	1
Gb 2/0	7
Wz 2/0	1

Sadzonki zakupiono głównie od sąsiednich nadleśnictw na mocy porozumienia dotyczącego produkcji materiału sadzeniowego. Na mocy ww. porozumienia zebrane nasiona na terenie Wigierskiego Parku Narodowego przekazywane są do Nadleśnictwa Suwałki i Głęboki Bród gdzie produkowany jest materiał sadzeniowy na potrzeby WPN.

Zakupiony materiał sadzeniowy w roku 1998 spełnia wszystkie wymogi leśnej regionalizacji dla nasion i sadzonek w Polsce, choć występują problemy z jego jakością.

Zgodnie z uzgodnieniem z 1997 roku WPN przekazał partię nasion świerka pospolitego (masa partii - 1,0 kg, masa 1000 szt. nasion - 6,2 g) z wyluszczeni w Jarocinie na szkółkę w Nadleśnictwie Suwałki celem wyprodukowania materiału sadzeniowego 2/0 i 1,5/1,5, który zostanie przeznaczony na założenie uprawy zachowawczej na terenie parku.

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

Wykorzystanie materiału sadzeniowego w latach 1990 - 1997

Rok	Odnowienia, poprawki i uzupełnienia, dolesienia [ha]	Liczba sadzonek w tys. sztuk
1990	27	206
1991	21	108
1992	8	40
1993	7,5	42
1994	14,5	42
1995	18,5	105
1996	73	477
1997	51,4	356
1998	21,6	137

Wykonano 150,64 ha pielęgnowania gleby i niszczenia chwastów na uprawach - ogółem 101% powierzchni planowanej.

Wykonano wszystkie planowane czyszczenia wczesne - 19,12 ha i czyszczenia późne - 73,16 ha.

Wykonano 3,15 ha „melioracyjnego” przygotowania powierzchni pod odnowienia - 100 % powierzchni planowanej.

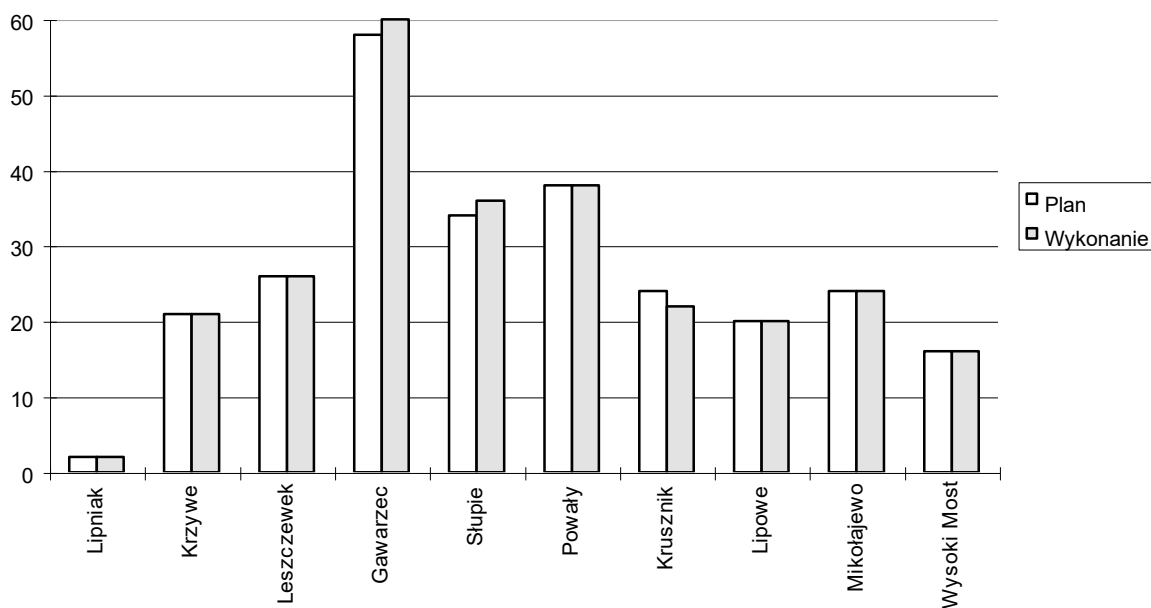
Jesienią wykonano 2,38 ha wyprzedzającego przygotowania gleby pod odnowienia, poprawki i uzupełnienia.

Wniosek szczegółowy z hodowli lasu (analizując całościowo) w roku 1998 wykonano w 102%. Niewielkie przekroczenie planu związane było wyłącznie z pracami z zakresu odnawiania, dolesiania luk i przerzedzeń.

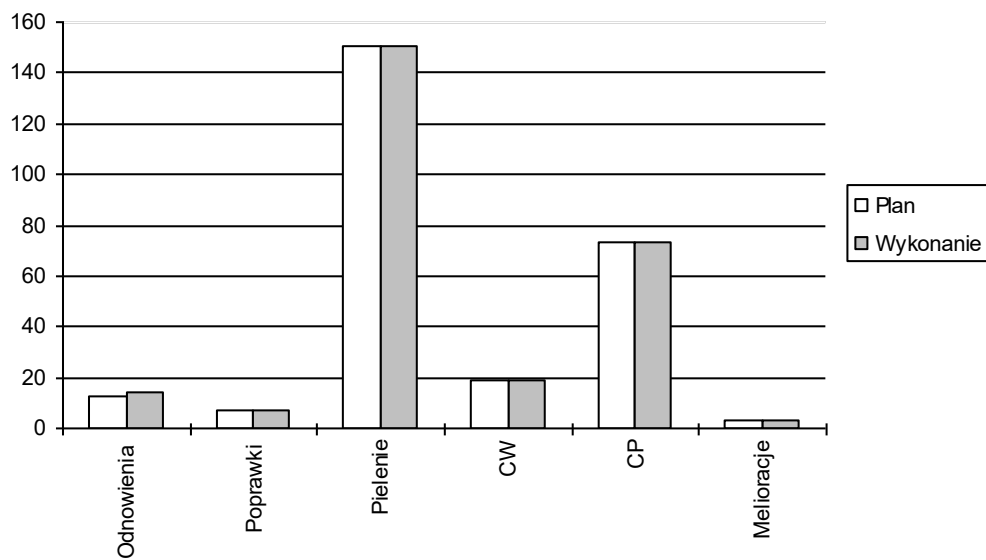
Dwu - procentowe przekroczenie planu nie spowodowało zwiększenia planowanych kosztów wykonania zadań ochronnych z zakresu hodowli lasu.

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

**Powierzchniowy wniosek hodowli lasu na 1998 r.**  
[ ha ]



**Powierzchniowe wykonanie wniosku wg czynności [ha], 1998 r.**



## 11.4. Pozyskanie drewna

Pozyskanie drewna w ramach cięć pielęgnacyjnych i przebudowy w 1998 roku związane było z kontynuacją prac porządkowych mających na celu poprawę stanu sanitarnego lasów Wigierskiego Parku Narodowego oraz realizacją cięć pielęgnacyjnych przewidzianych wg nie zatwierdzonego Planu Ochrony do realizacji w początkowym okresie I-go 10-lecia.

Znacznie poprawił się stan sanitarny w drzewostanach z głównym udziałem świerka w wyniku sprawnie i prawidłowo wykonanych zabiegów ochronnych w latach 1995 - 1996. W latach 1996-1997 główny zakres prac polegał na porządkowaniu drzewostanów sosnowych uszkodzonych na skutek okiści. Usuwanie śniegołomów i śniegowałów z tych powierzchni leśnych kontynuowano również w 1998 roku usuwając drzewa o częściowo uszkodzonych koronach, które pominięte w pierwszym nawrocie cięć rokowały szansę przeżycia, jednakże w analizowanym okresie rozpoczęło się ich wydzielanie. 341 martwych drzew zaewidencjonowano i pozostawiono na pniu. Liczbę tych drzew z podziałem na gatunki i Obwody Ochronne przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 2.** Liczba drzew posuszu jałowego z podziałem na gatunki i Obwody Ochronne

Obwód Ochronny	Sosna	Świerk	Liściaste
Wysoki Most	2	8	-
Mikołajewo	39	5	5
Krusznik	8	15	1
Powały	8	10	8
Lipowe	48	-	-
Słupie	39	5	-
Gawarzec	-	4	17
Krzywe	30	20	12
Lipniak	20	3	-
Leszczewek	1	19	14
<b>RAZEM</b>	<b>195</b>	<b>89</b>	<b>57</b>

Realizowano również w szerokim zakresie zadania w drzewostanach podlegających zabiegom ochronnym II klasy wieku i najpilniejsze w drzewostanach III klasy. Prawidłowo prowadzone zabiegi we wcześniejszym okresie pozwoliły na objęcie nimi maksymalnie dużej powierzchni drzewostanów. W analizowanym okresie pozyskano ogółem 14,55 tys. m<sup>3</sup> surowca drzewnego, z czego 13,85 tys.m<sup>3</sup> stanowi grubizna. Głównym źródłem pozyskanej grubizny było użytkowanie przygodne w ramach cięć sanitarnych - 8,34 tys.m<sup>3</sup>, co stanowi 60% ogólnej masy grubizny. Pozostała masa - 5,51 tys.m<sup>3</sup>, tj. 40%, to surowiec średnio i wielkowymiarowy pozyskany w ramach trzebieży i czyszczeń późnych. Pozyskana masa grubizny w ramach cięć sanitarnych wynikała z usuwania drzew zasiedlonych przez szkodniki wtórne świerka i sosny oraz drzew nie zasiedlonych, głównie śniegołomów i śniegowałów:

- posusz czynny - 2,59 tys.m<sup>3</sup>
- posusz jałowy - 2.19 tys.m<sup>3</sup>
- złomy i wywroty - 3,52 tys.m<sup>3</sup>

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

Jak wynika z przedstawionych danych, na podobnym poziomie pozostało w roku bieżącym pozyskanie drewna posuszowego, jednak znacznie zmalał rozmiar usuwanych złomów i wywrotów. Sytuacja ta wyraźnie wskazuje na fakt prawidłowo i skutecznie przeprowadzonych zabiegów porządkowych. Taki stan rzeczy świadczy o ustabilizowaniu stanu sanitarnego drzewostanów Wigierskiego Parku Narodowego na poziomie roku 1994, czyli przed wystąpieniem gradacji kornika drukarza i szkód spowodowanych obfitymi opadami śniegu

Plan powierzchniowy i wykonanie cięć pielęgnacyjnych w ramach trzebieży wynosił w analizowanym okresie odpowiednio:

- trzebieże wczesne - 201,58ha
  - trzebieże późne - 40,58ha
- i został zrealizowany w 100%.

### STRUKTURA POZYSKANIA DREWNA WG. GATUNKÓW I SORTYMENTÓW

W 1998 roku pozyskanie grubizny wg gatunków przedstawiało się następująco:

- sosna - 9,59 tys.m<sup>3</sup>
- świerk - 2,36 tys.m<sup>3</sup>
- brzoza - 1,68 tys.m<sup>3</sup>
- pozostałe liściaste - 0,22 tys.m<sup>3</sup>

Pozyskanie gatunków iglastych pochodziło głównie z użytkowania przygodnego (65%). W przypadku gatunków drzew liściastych źródłem pozyskania były przede wszystkim trzebieże (ok. 68% ogólnego pozyskania).

Struktura procentowa pozyskania wg sortymentów:

- drewno wielkowymiarowe - 27%
- drewno średniowymiarowe - 73%

Dla porównania w roku 1997 sytuacja wyglądała następująco:

- drewno wielkowymiarowe - 56%
- drewno średniowymiarowe - 44%

W powyższej informacji wyraźnie zauważalna jest zmiana struktury pozyskania drewna wg sortymentów. Powyższy fakt związany jest przede wszystkim ze zmniejszonym rozmiarem pozyskania w użytkach przygodnych i stopniowym koncentrowaniem głównych zadań w drzewostanach młodszych klas wieku wymagających cięć pielęgnacyjnych. Taki stan rzeczy rozpoczął się w 1997 roku a w 1998 był również kontynuowany. Przewaga sortymentów średniowymiarowych w znacznym stopniu wpłynęła na zwiększenie kosztów pozyskania drewna, jak również na obniżenie dochodów z tytułu jego sprzedaży.



## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

### ANALIZA WYKONANIA PLANU MASOWEGO WG KATEGORII CZYNNOŚCI

Szczegółową analizę realizacji przyjętego na 1998 rok planu pozyskania masowego wg kategorii czynności przedstawia poniżej zamieszczona tabela:

kat. czynności	plan	wykonanie	% wykonania
czyszczenia późne	0,17 tys.m <sup>3</sup>	0,18 tys.m <sup>3</sup>	106%
trzebież wczesna	3,53 tys.m <sup>3</sup>	4,46 tys. m <sup>3</sup>	126%
trzebież późna	0,84 tys.m <sup>3</sup>	0,87 tys. m <sup>3</sup>	104%
użytki przygodne	9,99 tys.m <sup>3</sup>	8,34 tys.m <sup>3</sup>	83%
ogółem WPN	14,53 tys.m <sup>3</sup>	13,85 tys.m <sup>3</sup>	95%

Jak wynika z powyższych informacji ogólny rozmiar masowy pozyskania w 1998 roku był zgodny z przyjętym planem. Jednakże rozbieżności między planem i wykonaniem wymagające wyjaśnienia wystąpiły w pozyskaniu drewna w ramach użytków przygodnych i trzebieży wczesnych.

Według przyjętych do realizacji planów na 1998 rok masa drewna pozyskanego w ramach użytków przygodnych wynosiła 9,99 tys.m<sup>3</sup>, z czego wykonano 8,34 tys.m<sup>3</sup>, tj. 83%. Różnica pomiędzy planem i wykonaniem pozyskania wynikała głównie z nie wykonania zaplanowanej masy drewna świerkowego. Szacunek tego gatunku wykonany zgodnie z obowiązującymi zasadami na podstawie wyników z lat ubiegłych był znacznie zawyżony co spowodowane było występującą gradacją kornika w latach 1995-1996 oraz istniejącym teoretycznie zagrożeniem ze strony tego owada.

Przekroczono natomiast pozyskanie drewna sosnowego. Wynikło to z konieczności usunięcia śniegołomów z częściowo tylko uszkodzoną koroną. Nie zostały one usunięte w latach ubiegłych, ponieważ uszkodzenia były stosunkowo nieduże. W 1997 i 1998 roku drzewa te zaczęły usychać, szczególnie na gruntach porolnych i należało je usunąć z drzewostanu ze względów sanitarnych.

Trzebieże wczesne generalnie wykonane zostały prawidłowo. Potwierdziły to kontrole terenowe przeprowadzone zarówno przez nadleśniczych jak i pracowników Dyrekcji Parku.

Różnice w ilości grubizny pozyskanej w ramach trzebieży wczesnych w stosunku do przyjętego planu wynikły z następujących przyczyn:

- w niektórych przypadkach nie uwzględniono w szacunkach brakarskich masy drewna pozyskanego ze szlaków zrywkowych,

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

- nie zawsze prawidłowo lokalizowano powierzchnie próbne co skutkowało wyliczeniem zaniżonej masy w stosunku do rzeczywiście pozyskanej,
- wystąpiła konieczność wycięcia drzew częściowo uszkodzonych przez okiść, które wcześniej nie były planowane do usunięcia.

Dla uniknięcia podobnych nieprawidłowości, w roku bieżącym zostanie przeprowadzone dodatkowe szkolenie służby terenowej w zakresie sporządzania szacunków brakarskich w drzewostanach II klasy wieku. Do przeprowadzenia tego szkolenia zostanie zaproszony specjalista z RDLP w Białymstoku.

Generalnie należy jednak stwierdzić, że ogólne wykonanie planu pozyskania drewna w 1998 roku w 95% wskazuje na dobre rozeznanie pracowników Parku w sytuacji sanitarnej drzewostanów WPN. Wielkość oraz zakres pozyskania w poszczególnych grupach czynności zostały zaplanowane na prawidłowym i możliwym do realizacji w ciągu roku poziomie.

### SPRZEDAŻ DREWNA

W 1998 roku sprzedano ogółem 14734<sup>3</sup> drewna, w tym 13924m<sup>3</sup> grubizny. Szczegółowo strukturę sprzedaży wg sortymentów przedstawia tabela „Sprzedaż drewna” - załącznik nr 10a do analizy.

Pozostający niesprzedany zapas drewna na koniec analizowanego roku wyniósł ogółem 151m<sup>3</sup>, z czego:

- W - 37m<sup>3</sup>
- S2a - 70m<sup>3</sup>
- S4 - 44m<sup>3</sup>

### 11.5. Ochrona zwierząt podlegających regulacji ilościowej

Podobnie jak w latach 1995-1997 tak i w roku 1998 obowiązywały zasady i wytyczne w sprawie redukcji niektórych gatunków fauny na terenie Wigierskiego Parku Narodowego, wprowadzone w życie przez Dyrektora Parku Zarządzeniem Nr 29 z 1995 roku. Wiodącą w trakcie opracowywania tych zasad idea, aby wykorzystać dotychczasowe osiągnięcia naukowe z zakresu ustalania liczebności, wielkości i zachowania odpowiedniej struktury wiekowej i płciowej dla gatunków zwierząt łownych oraz z założenie, że w przypadku zmniejszania się rozmiaru szkód wyrządzanych przez te zwierzęta zmniejsza się też rozmiar redukcji w stosunku do zaplanowanej, wydaje się być słuszną.

W związku z potrzebą ochrony upraw, młodników i naturalnych odnowień przed zgryzaniem oraz ograniczeniem szkód w uprawach rolnych wyrządzanych przez zwierzynę, zaplanowano na rok 1998 redukcję populacji zwierzyny grubej na terenie Wigierskiego Parku Narodowego o 81 szt. w tym 20 jeleni, 29 saren i 32 dziki. Zredukowano 44 szt. co stanowi 54% założonego planu, w tym dzik - 28szt, sarna - 6szt, jeleń - 9szt, łoś - 1szt (znaleziony we wnyku). Szczegółowa analiza redukcji przedstawiona została w załączniku nr 11 i 11A

Zanotowano w analizowanym okresie tylko 2 upadki zwierzyny, w tym 1 sarna koza, 1 dzik.

We wnykach znaleziono 1 łośia (klępa).

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

Podjęta w 1997 roku redukcja sarny została w 1998 roku decyzją Dyrektora WPN wstrzymana do odwołania. Powodem takiego stanu rzeczy było zaobserwowanie zmniejszenia wielkości szkód w drzewostanach powodowanych przez ten gatunek.

W analizowanym okresie nasiliło się natomiast występowanie szkód wyrządzanych przez jelenie w uprawach rolnych. Generalnie w skali Parku zredukowana powierzchnia szkód wyrządzonych w uprawach wyniosła 20ha, czyli wzrosła w stosunku do ubiegłego roku o 25%. Wynik taki zmusza do dokładniejszej analizy w 1999 roku lokalizacji szkód. Pozwoli to na aktywne przeciwdziałanie ich powstawaniu.

### 11.6 Ochrona ekosystemów nieleśnych lądowych

W celu ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych, polegającej na zaprzestaniu ich użytkowania, WPN w 1998 roku wykupił:

Łąki	- 2,68 ha
Pastwiska	- 0,19 ha
Nieużytki	- 0,34 ha
<b>RAZEM</b>	<b>- 3,21 ha</b>

Wykup był dofinansowany przez Fundację EKOFUNDUSZ w ramach projektu „Ochrona rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt Wigierskiego Parku Narodowego”, którego ostatni etap zrealizowano w 1998 r.

## 12. Grunty rolne

Powierzchnia gruntów rolnych na terenie Parku wynosi 2228,84 ha co stanowi 14,8% całkowitej jego powierzchni. (załącznik nr 1.). W tym grunty orne zajmują 11,2% powierzchni Parku (1681,61 ha) z czego 174,11 ha znajduje się w zarządzie Parku, a 1507,5 ha jest własnością prywatną.

Łąki i pastwiska obejmują 536,08 ha powierzchni Parku (3,5%): 96,80 ha znajduje się w zarządzie Parku, a 439,28 ha to własność prywatna. Szczegółowe zestawienie z podziałem na gminy i rodzaj własności przedstawiono w załączniku nr 3.

W formie deputedatów użytkowano 52,15 ha gruntów, w tym 37,75 ha gruntów ornych i 14,40 ha łąk i pastwisk. Miejscowym rolnikom wydzierżawiono 40,12 ha gruntów ornych oraz 15,11 ha łąk i pastwisk (łącznie 55,23 ha).

Na potrzeby Parku w ramach zespołów rolnych użytkowano 29,72 ha, z tego 13,52 ha wykorzystano pod zasiewy owsa, żyta i rzepaku, a na łąkach o powierzchni 16,20 ha wykonywano koszenie.

Zabiegi w zespołach upraw rolnych prowadzone są w celu utrzymania gruntów w odpowiedniej kulturze, zapewnienia materiału siewnego na poletka zaporowe, ograniczenia postępowania sukcesji roślinności drzewiastej i krzewów, a także stworzenia bazy pokarmowej dla zwierzyny w okresie nasilenia szkód przez nią wyrządzanych.

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

W 13 gospodarstwach rolnych jest realizowany program „Analiza techniczno- ekonomiczna celowości realizacji programu rolno- środowiskowego w Europie Środkowej. Program pilotażowy w obszarze Zielonych Płuc Polski”. Ma on za zadanie ocenę sytuacji gospodarstw rolnych gdyby obowiązywały zasady dofinansowania rolnictwa zawarte w dyrektywie nr 2078 Unii Europejskiej z 30.07.1992 r.(D.U. Wspólnot Europejskich nr L/215/92).

### 13. OCHRONA EKOSYSTEMÓW WODNYCH

Spośród 17 jezior wchodzących w skład wydzielonego wodnego obwodu ochronnego Wigry ochronę czynną wykonywano w 7 jeziorach o łącznej powierzchni 2537,34 ha. Ochrona pozostałych 10 jezior o powierzchni 264,35 ha. polegała na nadzorowaniu zakazu korzystania z tych wód.

Czynną ochronę wykonywano poprzez:

#### **Zarybienia wybranych wód:**

- a) gatunkami zagrożonymi skutkami eutrofizacji (sielawa i sieja)
- b) rybami drapieżnymi (szczupak, sum) w celu zwiększania ich liczebności i wzmacniania w ten sposób efektów biomanipulacji.

#### **Odłowy rybacko-wędkarskie:**

- a) ryb o krótkim cyklu życiowym w celu zapobiegania wtórnemu zanieczyszczeniu jezior przez snące ryby (sielawa)
- b) ryb karpiowatych w celu kontrolowania ich liczebności na odpowiednio niskim poziomie (ukleja, płoć, leszcz)
- c) odłowy w celu pozyskania tarlaków do wychowu materiału zarybieniowego (sielawy, siei i szczupaka)
- d) odłowy ryb migrujących poza obszar WPN (węgorz).

**Zwalczanie przestępstw i wykroczeń przeciwko przepisom z zakresu ochrony przyrody.**

#### 13.1. Zarybienia

W 1998 r. dokonano następujących zarybień wód WPN:

- jezioro Wigry - 16 900 000 szt. wylęgu sielawy - w dniach 30.03-15.04  
800 000 szt. wylęgu siei - w dniach 01.04-15.04  
1 500 000 szt. wylęgu szczupaka - w dniach 27.04-06.05  
1450 szt. narybku jesiennego suma - w dniu 30.09
- jezioro Pierty - 2 000 000 szt. wylęgu sielawy - w dniach 08.04.-09.04  
100 000 szt. wylęgu siei - w dniach 08.04-09.04  
200 000 szt. wylęgu szczupaka - w dniu 07.05

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

- jeziora: Kusznik, Omułówek, Mulaczysko, Leszczewek - po 20 000 szt. wylęgu szczupaka - w dniach 06.04-07.04

Materiał zarybieniowy sielawy (18 900 000 szt.), siei (900 000 szt.) i szczupaka (1 410 000 szt.) uzyskano we własnej wylęgarni z pozyskanej jesienią przez brygadę rybacką WPN ikry sielawy i siei w ilości odpowiednio: 132 i 19,25 litra oraz pozyskanej wiosną ikry szczupaka w ilości 37,25 litra. Narybek suma został zakupiony w Doświadczalnym Ośrodku Zarybieniowym Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Giżycku.

Podobnie jak w latach poprzednich WPN świadczył usługi wylęgarnicze inkubując we własnej wylęgarni ikry sielawy, siei i szczupaka powierzoną przez rybackich użytkowników wód z terenu Suwalszczyzny. Z powierzonej jesienią 1997 roku przez 2 rybackich użytkowników jezior ikry sielawy i siei uzyskano wiosną 1998 r. 3 312 000 szt. wylęgu sielawy i 312 500 szt. wylęgu siei.

Ponadto z powierzonej wiosną 1998 roku przez 7 podmiotów dzierżawiących jeziora zapłodnionej ikry szczupaka wyprodukowano 750 000 szt. wylęgu. Za inkubację ikry WPN przejął 50 % otrzymanego wylęgu czyli 375 000 szt.

W 1998 roku sumaryczna ilość wyprodukowanego materiału zarybieniowego w szt. wyniosła:

- wylęg sielawy - **22 212 000**
- wylęg siei - **1 212 500**
- wylęg szczupaka - **2 160 000**

### 13.2. Odłowy

Odłowy regulacyjne wykonywano w 4 jeziorach (Wigry, Pierty, Leszczewek, Postaw). W jeziorze Wigry do odłowów użyto rybackiego sprzętu ciągnionego (przywłoka), biernego oplatającego (wontony sielawowe, siejowe), biernego klatkowego (żaki, kozaki, mieroże, przestawa węgorzowa), w pozostałych jeziorach odłowy wykonywano przywłoką. Dane dotyczące czynnej ochrony ichtiofauny w poszczególnych jeziorach zawarte są w załączniku nr 13.

W listopadzie w jeziorze Wigry wykonano odłowy wontonami sielawowymi i siejowymi w celu odłowu tarlaków sielawy i siei. W ich wyniku uzyskano 312,25 litrów ikry sielawy oraz 39,25 litra ikry siei. Uzyskany wiosną 1999 materiał zarybieniowy posłuży do zarybień wód Parku.

Odłowy wędkarskie. Poprzez przepisy regulaminu amatorskiego połowu ryb w wybranych wodach WPN presja połowowa kierowana jest na gatunki karpiozowe. Gatunki zagrożone wyginięciem i ekologicznie ważne jak: troć jeziorowa, szczupak, sum, sieja chronione są regulaminem poprzez całkowite lub częściowe wyłączenie ich z połowów, poprzez szczegółowe określenie okresu, miejsc i dozwolonych metod połowu.

W 1998 roku udostępnionych do wędkowania było 5 jezior tzn. Wigry, Pierty, Leszczewek, Omułówek, Mulaczysko. Całkowitym zakazem połowu objęte były 4 gatunki, tzn. troć jeziorowa, pstrąg potokowy, sum, sieja. W 1998 roku WPN dopuścił w jeziorze Wigry ograniczony połów szczupaka. Ponadto, biorąc pod uwagę konieczność przeciwdziałania przeżyźnieniu wód wprowadzono zakaz używania do połowu ryb wszelkich zanęt.

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

W 1998 roku sprzedano następujące ilości poszczególnych kategorii licencji wędkarskich:

- \* licencje roczne - 171
- \* licencje półroczne - 551
- \* licencje dwumiesięczne - 8
- \* licencje miesięczne - 69
- \* licencje dwutygodniowe - 242
- \* licencje tygodniowe - 279
- \* licencje dzienne - 2731

RAZEM - **4051**

### 13.3. Ochrona wód przed kłusownictwem

Pracownicy wydzielonego wodnego obwodu ochronnego Wigry patrolowali wody Parku w celu zwalczania przestępstw i wykroczeń przeciwko przepisom dot. ochrony przyrody. W ich trakcie pouczano wędkarzy w zakresie przestrzegania regulaminu wędkarskiego, zatrzymano kilkakrotnie kłusowniczy sprzęt rybacki, głównie różnego rodzaju wontony. W przypadku gdy zatrzymany sprzęt rybacki był w dobrym stanie, po przeróbkach i odpowiednim, zgodnym z przepisami oznakowaniu przeznaczano go do wykorzystania przez służby WPN do wykonywania odłowów. W 1998 roku Straż Parku znalazła i zebrała z wody 108 sztuk różnego rodzaju sieci zastawionych przez kłusowników. Kłusowników „na gorącym uczynku” nie udało się ująć. Sieci zostały zniszczone czego dowodem są protokoły zniszczenia.

### 13.4. Inna działalność

1. W dniach 22.06.-26.06.1998 r. przeprowadzono na jeziorze Wigry przy współudziale pracowników Instytutu Rybactwa Śródlądowego odłowy kontrolne pod kątem wstępnej oceny zabiegu restytucji troci jeziorowej do wód WPN. W ich trakcie złowiono trzy egzemplarze troci, w tym jedną o masie prawie 3 kg. Wyniki odłowów a także obserwacje prowadzone nad trocią jeziorową od momentu pierwszych zarybień pozwalają przypuszczać, iż gatunek ten w jeziorze Wigry znajduje dogodne warunki bytowania, jednak jego liczebność uzależniona jest od realizowanych zarybień.

2. W dniach 01.09.04.09.1998 r. przeprowadzono odłowy kontrolne w jeziorze Białe Wigierskie pod kątem uzupełnienia wiedzy odnośnie stanu populacji siei. W odłowach uczestniczyli pracownicy Pracowni Rybactwa Jeziorowego IRŚ w Giżycku, Katedry Rybactwa Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie oraz Wigierskiego Parku Narodowego. Odłowy wykonano przy użyciu wontonów oraz sępów o rozmiarach oczek zapewniających złowienie różnych klas wielkości ryb. W odłowach stwierdzono występowanie: szczupaka (B, DS), okonia (B, DS, M.), lina (D), miętusa (DS, M.), płoci (S, M.), wzdręgi (S), sielawy, stynki. Nie zanotowano ani jednego osobnika siei. Biorąc pod uwagę przeprowadzane wcześniej odłowy kontrolne, w których także nie potwierdzono występowania siei można stwierdzić, iż gatunek ten w jeziorze Białe Wigierskie praktycznie wyginął.

3. W dniach 25.08-27.08.1998 r. oraz 22.09.24.09.1998 r. przeprowadzono w jeziorze Gałęzistym, przy współudziale Pracowni Rybactwa Jeziorowego w Giżycku, odłowy kontrolno - regulacyjne raków. Potwierdzono występowanie dwóch gatunków, tzn. raka szlachetnego i pręgowatego. Złowione raki szlachetne, po wykonaniu odpowiednich pomiarów, zostały wpuszczone w miejscu złowienia, raki pręgowate, jako gatunek obcy, zostały usunięte z jeziora.

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

4. W ramach kontynuacji zabiegu restytucji raka szlachetnego w wodach WPN w dniu 01.09.1998 r. wpuszczono ponownie do jeziora Gałęzistego 600 sztuk wyrosniętych raków (pierwsze zarzucanie miało miejsce w 1997 r). Zabieg ten miał na celu wzmocnienie populacji raka szlachetnego współbytuującego z rakiem przęgowatym.

5. Z końcem roku WPN podpisał umowę z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na dofinansowanie części zadania „Renaturalizacja zespołów ichtiofauny w wybranych ekosystemach wodnych Wigierskiego Parku Narodowego - modernizacja wylęgarni ryb” na kwotę 641 270,00 zł. WPN uzyskał również zapewnienie fundacji EKOFUNDUSZ na dofinansowanie tego zadania kwotą 700 300,00 zł. Pierwsze prace modernizacyjne podjęte zostały w IV kwartale 1998 roku, zakończenie całego przedsięwzięcia planowane jest na III kwartał 1999 r.

### 14. ANALIZA STANU BHP

#### 1. Struktura zatrudnienia:

- całkowita liczba zatrudnionych - 97 osób
- gospodarstwo pomocnicze - 31 osób
- budżet - 66 osób
  - kobiety - 21
  - młodociani - 0

#### 2. Wypadki przy pracy:

**W 1998 roku miał miejsce 1 wypadek przy pracy:**

- w dniu 17 lutego 1998 roku wypadkowi przy pracy uległ Pan Romuald Topolski zatrudniony w Wigierskim Parku Narodowym na stanowisku konserwatora.

Okoliczności wypadku: Poszkodowany wraz z dwoma innymi robotnikami wykonywał prace porządkowe w pomieszczeniach magazynowych WPN. Praca zlecona przez bezpośredniego przełożonego polegała na usunięciu zniszczonego i zużytego sprzętu sanitarnego z pomieszczeń magazynowych.

W trakcie wnoszenia metalowej wanny, pan Topolski szedł tyłem jako pierwszy. Podczas przenoszenia wanny przez otwór drzwiowy wanna uderzyła go w lewe kolano i przycisnęła je do futryny drzwiowej. Skutki zaistniałego wypadku poszkodowany zaczął odczuwać po kilku dniach i 25.02.1998 roku zgłosił się do lekarza, gdzie stwierdzono skręcenie kolana.

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

- Łączna liczba dni zwolnienia lekarskiego z tytułu wypadków przy pracy wyniosła 125.. W opisywanym wyżej przypadku komisja lekarska orzekła pięć procent uszczerbku na zdrowiu poszkodowanego (wg Orzeczenia lekarza orzecznika z dn. 5 sierpnia 1998 roku).

W związku z zaistniałym wypadkiem wypłacono jednorazowe odszkodowanie z tytułu orzeczonego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 1420,50zł

### 3. Wypadki w drodze z domu do pracy i z pracy do domu:

**W 1998 roku miały miejsce 2 wypadki w drodze do pracy i z pracy.**

- w dniu 11 listopada 1998 roku wypadkowi w drodze z pracy do domu uległ Pan Biziewski Witold zatrudniony w Wigierskim Parku Narodowym na stanowisku drwala - motorniczego

**Okoliczności wypadku:** Poszkodowany pan Biziewski po zakończeniu pracy podczas zaprzęgnięcia sań został kopnięty przez konia w klatkę piersiową. W wyniku wypadku doznał złamania żebra.

Liczba dni zwolnienia lekarskiego - 25 dni

- w dniu 19 listopada 1998 roku wypadkowi w drodze z pracy do domu uległa Pani Halina Cichocka zatrudniona w Wigierskim Parku Narodowym na stanowisku St. Księgowej.

**Okoliczności wypadku:** Poszkodowana po zakończonej pracy udała się autobusem komunikacji miejskiej do domu. W trakcie wysiadania z autobusu na przystanku docelowym poślizgnęła się na oblodzonym chodniku i upadając uderzyła lewą ręką o podłoże. W wyniku uderzenia doznała pęknięcia kości nadgarstka. Poszkodowana w chwili obecnej przebywa na zwolnieniu lekarskim.

### 4. Choroby zawodowe:

**W 1998 roku nie stwierdzono chorób zawodowych**

### 5. Ochrona zdrowia:

W ciągu roku skierowano na badania okresowe 37 pracowników budżetowych oraz 17 gospodarstwa pomocniczego Wigierskiego Parku Narodowego. Prowadzono badania kontrolne w przypadku zwolnień lekarskich powyżej 30 dni oraz badania wstępne nowo zatrudnianych pracowników. Wg stanu na dzień 31 grudnia 1998 roku wszyscy pracownicy Wigierskiego Parku Narodowego posiadali aktualne zaświadczenia lekarskie stwierdzające możliwość wykonywania zawodu. W jednym przypadku na wniosek lekarza uprawnionego do badań profilaktycznych przeniesiono pracownika zatrudnionego na stanowisku drwala-motorniczego do wykonywania lżejszych prac jako robotnik gospodarczy.

### 6. Szkolenia bhp:



## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

W 1998 roku zorganizowano i przeprowadzono szkolenia okresowe z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy dla następujących grup pracowniczych:

- pracownicy zatrudnieni na stanowiskach robotniczych - 17 osób
- pracownicy nadzoru - 1 osoba

Jednocześnie prowadzono instruktaż ogólny i stanowiskowy dla pracowników nowo zatrudnianych.

### 7. Zagrożenia czynnikami szkodliwymi:

W Wigierskim Parku Narodowym, ze względu na specyfikę prowadzonej działalności występują następujące zagrożenia czynnikami niebezpiecznymi dla zdrowia:

- hałas - stolarz, drwal-motorniczy - 9 osób
- wibracja - drwal-motorniczy - 8 osób
- nadmierne obciążenie fizyczne - drwal - motorniczy - 8 osób
- stały kontakt z wodą - rybacy - 5 osób
- monitory ekranowe - pracownicy obsługujący komputery - 22 osoby\*
- maszyny szczególnie niebezpieczne - stolarz, drwal-motorniczy - 9 osób
- odczynniki chemiczne i trucizny - pracownicy laboratorium - 2 osoby
- zagrożenie chorobami przenoszonymi przez kleszcze - pracownicy terenowi, pracownicy nadzoru inżynierskiego, pracownicy Ośrodka Edukacji Środowiskowej, pracownicy Pracowni Naukowo - Badawczej.

\* - informacja ta wynika z liczby posiadanych komputerów, jednakże liczba ich użytkowników jest wyższa i wynosi 35 osób

### 8 Profilaktyka:

W związku z istniejącymi zagrożeniami pracowników ze strony ww. czynników szkodliwych i niebezpiecznych, w Wigierskim Parku Narodowym prowadzone były następujące działania profilaktyczne w celu ograniczenia stopnia zagrożenia:

- wydawanie posiłków profilaktycznych pracownikom uprawnionym do ich otrzymywania
- dostarczanie napojów chłodzących w okresie letnim oraz napojów ciepłych w okresie zimowym (pracownicy przygotowują posiłki i ciepłe napoje we własnym zakresie z dostarczonych przez zakład produktów)
- wydawanie wg bieżących potrzeb odzieży ochronnej i roboczej oraz obuwia roboczego w oparciu o przyjęte Zarządzeniem nr 11/97 Dyrektora Wigierskiego Parku Narodowego z dnia 11.06.1997 roku normy przydziału odzieży ochronnej i roboczej dla poszczególnych stanowisk.
- wydawanie pracownikom środków czystości w oparciu o Zarządzenie nr 17/97 Dyrektora WPN z dnia 19.09.1997 roku
- terminowe prowadzenie badań lekarskich

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

- prowadzenie szkoleń z zakresu bhp
- prowadzenie kontroli w terenie w ramach przeglądu stanowisk pracy
- bieżące omawianie zagadnień z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy na posiedzeniach Komisji d/s bhp w Wigierskim Parku Narodowym

### Plan zamierzeń w zakresie poprawy stanu bhp na 1999 rok:

1/ Przeprowadzenie wiosennego i jesiennego przeglądu stanowisk pracy

2/ Szkolenie podstawowe i okresowe z zakresu bhp:

- pracownicy zatrudnieni na stanowiskach kierowniczych - 3 osoby
- pracownicy zatrudnieni na stanowiskach robotniczych - 16 osób
- pracownicy administracji terenowej - 6 osób
- pracownicy Straży Parku - 2 osoby
- pracownicy biurowi - 2 osoby
- prowadzenie instruktażu ogólnego i stanowiskowego dla pracowników nowo zatrudnianych i zmieniających stanowiska pracy.

3/ Badania profilaktyczne:

- wstępne dla pracowników nowo zatrudnianych
- kontrolne w przypadku zwolnień lekarskich powyżej 30dni
- okresowe dla pracowników gospodarstwa pomocniczego - 13 osób
- okresowe dla pracowników budżetowych - 15 osób

4/ Okresowe kontrole wewnętrzne prowadzone w obwodach ochronnych przez służbę bhp.

5/ Zakup odzieży ochronnej i roboczej oraz wyposażanie w nią pracowników WPN.

6/ Szczepienia ochronne pracowników przeciw kleszczowemu zapaleniu opon mózgowych.

7/ Wykonywanie innych zadań związanych z obowiązkami pracodawcy i służby bhp w zakładzie pracy.

## 15. OCHRONA PRZED SZKODNICTWEM

Głównym zagrożeniem dla prawidłowej działalności WPN są przestępstwa i wykroczenia polegające przede wszystkim na:

- ◆ zaborze mienia (kradzież drewna ze sztabli lub jego wyręb i kradzież)
- ◆ kłusownictwie na zwierzynę łowną (wnykarstwo, polowania bez zezwolenia)
- ◆ kłusownictwie rybackim (nielegalne połowy sieciami, prądem elektrycznym, polowania z kuszą, ościeniem, połów wędką bez ważnej licencji)
- ◆ „dzika turystyka” i biwakowanie w miejscach niedozwolonych

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

W celu ochrony Wigierskiego Parku Narodowego przed szkodnictwem na jego terenie działa Straż Parku. Na początku 1998 w Straży Wigierskiego Parku Narodowego zatrudnionych było sześć osób - Komendant Straży Parku plus pięciu funkcjonariuszy Straży Parku. Od października stan etatowy wynosi 7 osób. Ponadto Straż Parku posiada do swojej dyspozycji trzy samochody terenowe: Suzuki SAMURAI i 2 Łady NIVA, z czego jedną zakupiono dla WPN ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w miesiącu listopadzie 1998 r. Samochody wyposażone są w radiotelefony przewoźne. Ponadto Straż dysponuje łodzią motorową i wiosłową przystosowaną do pływania z przyczepnym silnikiem zaburtowym. Do zaspokojenia potrzeb technicznych Straży niezbędna jest konieczność zakupu silnika spalinowego (ekologicznego) o mocy ok. 25 KM do łodzi będącej na wyposażeniu Straży oraz echosondy przenośnej z możliwością montażu na pokładzie łodzi motorowej. Zachodzi również potrzeba posiadania przez Straż Parku częstotliwości operacyjnej, niedostępnej dla innych służb Parku.

Zadaniami Straży Parku Narodowego są:

- \* ochrona mienia (drzewostanów parku, zwierzyny, ichtiofauny) poprzez zwalczanie przestępstw i wykroczeń w zakresie kradzieży drewna oraz kłusownictwa,
- \* utrzymywanie ustalonego porządku i kontrola przestrzegania przepisów porządkowych,
- \* informowanie o nieprawidłowościach z zakresu ochrony krajobrazu (poprzez natychmiastowe meldunki o naruszaniu naturalnego krajobrazu Parku),
- \* ochrona przeciwpożarowa Parku (poprzez patrole w okresie zagrożenia pożarowego).
- \* istotnym obowiązkiem Straży Parku jest udział w wypełnianiu statutowych obowiązków w zakresie edukacji i informacji turystycznej. Prowadzone są szkolenia i strażnicy podnoszą swoje kwalifikacje co umożliwi prawidłową i fachową realizację tych zadań. Dwie osoby ukończyły Technikum Leśne a jedna ukończyła kurs przewodników Wigierskiego Parku Narodowego

W 1998 r. funkcjonariusze Straży Parku przeszli przeszkolenie zorganizowane w maju przez Białowieski Park Narodowy i w październiku przez Bieszczadzki Park Narodowy. Szkolenia obejmowały program z zakresu przedmiotów prawnych, zawodowych leśnych, pomocy przedlekarskiej, wyszkolenia strzeleckiego i technik interwencyjnych oraz prawa o ruchu drogowym i zasad stosowania środków łączności jak również nauki jazdy konnej.

Dotychczasowe działanie Straży Parku jest prawidłowe i zgodne z obowiązującymi przepisami. Opracowywane miesięczne plany pracy Straży Parku w zakresie ochrony mienia zakładają penetrację całego obszaru WPN oraz patrole ze szczególnym uwzględnieniem newralgicznych miejsc w różnych porach doby. W wyniku tych działań, a szczególnie patroli łodziami po akwenach WPN w różnych porach doby, znaleziono i zebrano z wody 108 sztuk różnego rodzaju sieci zastawionych przez kłusowników. Kłusowników „na gorącym uczynku” nie udało się ująć. Wszystkie sieci zostały zniszczone, czego dowodem są protokoły zniszczenia.

Z przeprowadzonej analizy zagrożeń i przyczyn ich powstania wynika, że w aktualnie istniejących warunkach całkowita eliminacja przestępstw i wykroczeń jest praktycznie niemożliwa, natomiast wydaje się możliwe zmniejszenie ilości i częstotliwości ich występowania. Osiągnąć to można przy dużym zaangażowaniu wszystkich Służb Parku, polegającym na systematycznym i bardzo częstym patrolowaniu terenu ze szczególnym uwzględnieniem miejsc i obszarów newralgicznych. Powinno to utrudnić w znacznym stopniu nielegalny wyręb i kradzież drewna jak również wszelkiego rodzaju

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

kłusownictwo, niekontrolowaną turystykę, powstawanie „dzikich” biwakowisk i campingów oraz w znacznym stopniu zapobiegać powstawaniu zagrożeń pożarowych. Działalność kontrolna Straży Parku została także omówiona w Punkcie 8.2.- kontrole wewnętrzne, a wyniki tej działalności przedstawione są w załączniku Nr 18.

### 16. INFRASTRUKTURA GOSPODARCZA

1. W maju podłączono budynek Dyrekcji WPN w Krzywem do kolektora ściekowego, zbudowanego przez Urząd Gminy w Suwałkach, przy pomocy środków finansowych uzyskanych przez Park z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Ścieki z Parku i całej miejscowości Krzywe płyną teraz do oczyszczalni miejskiej w Suwałkach.
2. Uporządkowano zaplecze magazynowe w osadzie „Nadleśnictwo” w Maćkowej Rudzie wraz z modernizacją budynku garażowego i remontem ogrodzenia.
3. Wykonano drewniane ogrodzenia osad Słupie i Królówek.
4. W sierpniu i listopadzie przeprowadzono prace modernizacyjne w osadach:
  - Gawarzec i Leszczewek (wymiana okien na energooszczędne z PCV, instalacja c.o. i częściowe ocieplenie budynku w osadzie Gawarzec),
  - Bryzgiel (modernizacja wnętrza budynku i oszalowanie drewnem północnej ściany).
5. W listopadzie rozpoczęto modernizację osady Samle II
6. W osadach Krzywe i Lipowe zainstalowano nowoczesne bardzo wydajne kotły c.o. opalane drewnem.
7. Budynek administracyjno- mieszkalny w Krzywem oraz osady Krzywe i Samle II zostały przyłączone do wodociągów wiejskich.
8. Rozpoczęto prace modernizacyjne przy wylęgarni ryb w miejscowości Tartak. W pierwszym etapie prac nastąpi przebudowa jazu na rzece Piertówka.

### 17. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA

W roku 1998 stan zatrudnienia był taki jak w roku 1997. Na dzień 31.12.1998 przedstawiał się on następująco:

- w budżecie 66 etatów

- w gospodarstwie pomocniczym 31 etatów

W okresie czerwiec - październik, w ramach umowy z Rejonowym Biurem Pracy w Suwałkach w sprawie organizacji robót publicznych, zatrudnionych było 24 osób przy pracach interwencyjnych. Wynagrodzenie i składki na ubezpieczenia społeczne tej grupy pracowników refundował Rejonowy Urząd Pracy. Pracownicy ci wykonywali prace związane z remontem dróg, konserwacją urządzeń turystycznych i hodowlą lasu w Obrębie Ochronnym Wigry.

W 1998 roku w Wigierskim Parku Narodowym średnia płaca /łącznie z „trzynastką”, / wniosła:

■ w budżecie	1436,50 PLN
■ w gospodarstwie pomocniczym	876,90 PLN

W porównaniu z rokiem 1997 wzrosła odpowiednio 20 % w budżecie oraz 10 % w gospodarstwie pomocniczym.

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

Wszystkie ruchome składniki wynagrodzenia, takie jak umundurowanie, ekwiwalenty za deputaty, nagrody jubileuszowe i odprawy były w pełni realizowane na bieżąco.

Większość prac związanych z ochroną ekosystemów lądowych była wykonywana przez wynajęte do tego celu Zakłady Usług Leśnych. Wykonawcy ci zostali wyłonieni w drodze zastosowania przepisów Ustawy o zamówieniach publicznych. W 1998 roku na terenie Parku pracowało 13 Zakładów Usług Leśnych łącznie średnio 100 osób.

### 18. SZKOLENIA

Pracownicy Wigierskiego Parku Narodowego, oprócz uczestnictwa w kursach i szkoleniach podwyższają również swoje kwalifikacje i wykształcenie w innych systemach kształcenia. W systemie studiów zaocznych kształci się jeden pracownik a jeden uzyskał tytuł inżyniera leśnika. Również w systemie zaocznym 3 pracowników ukończyło Technikum Leśne w Białowieży, uzyskując tytuł technika leśnika. Jedna pracownica ukończyła Podyplomowe Studia Socjologii Wsi „Rozwój terenów wiejskich w perspektywie integracji z Unią Europejską”, finansowane z funduszu FAPA. Dyrektor ukończył Podyplomowe Studium Integracji Europejskiej i Współpracy Transgranicznej, w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Jeden pracownik ukończył Podyplomowe Studium Ochrony Parków Narodowych. Rozmiar i tematykę szkoleń prowadzonych w 1998 roku dla pracowników Wigierskiego Parku Narodowego przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 3.** Szkolenia w 1998 roku

Lp.	Tematyka szkolenia (kursu)	Organizator szkolenia	Ilość uczestników
1	2	3	4
1.	Szkolenie dla Komendantów Straży Parku	KZPN	1
2.	Dwa szkolenia funkcjonariuszy Straży Parku	KZPN	6
3.	Seminarium pracowników naukowych	KZPN	3
4.	Symposium z zakresu zintegrowanego monitoringu przyrodniczego	KZPN	2
5.	Symposium z zakresu ochrony lasu	KZPN	2
6.	Szkolenie z zakresu prowadzenia edukacji o ochronie wód	Korpus Pokoju	1
7.	Szkolenie z zakresu planowania i zarządzania projektem	Korpus Pokoju	1
8.	Podstawowe szkolenie bhp dla osób kierujących pracownikami przy pracach leśnych	RDLP Białystok	1
9.	Kurs brakarski	RDLP Białystok	6
10.	Symposium nt. ochrony zwierzyny w p.n.	KZPN	1
11.	Konferencja „Funkcjonowanie i ochrona ekosystemów wodnych na obszarach chronionych”, Wigry	WPN, IRŚ Olsztyn, IE PAN, PTH	10
12.	Międzynarodowe warsztaty herpetologiczne	WPN, BPN, Duńska AOS	5

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

13.	Szkolenie z zakresu monitoringu porostów	WPN	6
14.	Seminarium karbidologiczne, Szklana Huta	Świątokrzyski PN, PTE	3
15.	Szkoła Monitoringu	WPN	5
16.	Kongres Międzynarodowego Towarzystwa Limnologicznego, Dublin Irlandia	SIL	1
17.	Symposium Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego, Szczecinek	PIOŚ, Uniwersytet Poznański	2
18.	Okresowy kurs z zakresu bhp i ochr. p.poż.	WPN	17
19.	Szkolenie specjalistów ochrony p.poż.	Szkoła Główna Pożar.	1
20.	Konferencja dot. Edukacji ekologicznej	Białowieski PN	1
21.	Konferencja hydrobiologiczna, Kraków	UJ	1
22.	Seminarium dot. Ochrony ekosystemów leśnych	Młot NP., Niemcy	4
23.	Studium edukacji ekologicznej	Młot NP., Niemcy	1
24.	Seminarium „Rady na odpady”, Białystok	Centrum Edukacji Ekolog.	1
25.	Szkolenie dot. zamówień publicznych	Suw.-Maz. Szkoła Biznesu	3
26.	Szkolenie dot. zamówień publicznych	Narwiański PN	9
27.	Szkolenie p.-poż.	Roztoczański PN	1
28.	Konferencja „Ptaki wodne a rybactwo”	Morski Instytut Rybacki	2
29.	Konf. Rybackich Użytkowników Jezior	IRŚ Olsztyn	2
30.	Symposium- Gospodarka Coregonidami	IRŚ Olsztyn	1

## 19. ZAGADNIENIA EKONOMICZNO-FINANSOWE

### 19.1. Gospodarstwo pomocnicze

W 1998 roku Gospodarstwo Pomocnicze Wigierskiego Parku Narodowego osiągnęło wpływy ze sprzedaży drewna, ryb, licencji wędkarskich, kart wstępu i innych usług turystycznych, w wysokości 2.458.204 zł. Stanowi to 96% planowanej kwoty dochodów, którą szacowano na 2.560.000 zł. W powyższych przychodach dotacje przyznane z zewnątrz wynoszą 564.000 zł, w tym dotacja z budżetu Państwa 106.000 zł. Przychody z dotacji stanowią 23% ogólnych przychodów.

Koszty realizacji zadań Gospodarstwa Pomocniczego wyniosły 2.531.694 zł, co stanowi 99% planowanej kwoty 2.560.000 zł. Plan i wykonanie poszczególnych zadań Gospodarstwa Pomocniczego przedstawia poniższa tabela „Przychody i rozchody gospodarstwa pomocniczego według typów (rodzajów) działalności za 1998 rok” oraz załącznik nr 6 do niniejszej analizy „Zestawienie zadań finansowanych z NFOŚiGW i innych źródeł”.

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

**Tabela 4.** Przychody i rozchody gospodarstwa pomocniczego według typów (rodzajów) działalności za 1998 rok

dział	Typ działalności	Przychody w zł*		Rozchody w zł	
		plan	wykonanie	plan	wykonanie
1	2	3	4	5	6
I.	Ochrona przyrodniczych i kulturowych zasobów parków narodowych -RAZEM	1.984.000	1.944.594	1.099.500	1.084.461
1.	Ochrona przyrody nieożywionej i gleb	2.000	1.632	1.600	1.567
2.	Ochrona ścisła	-	-	500	11
3.	Ochrona ekosystemów wodnych	413.000	412.787	207.500	207.994
4.	Ochrona ekosystemów leśnych	1.467.000	1.430.618	694.300	676.849
a	Cięcia pielęgnacyjne i sanitarne	1.380.000	1.380.368	390.00	395.735
b	Hodowla lasu	60.000	25.250	219.000	198.989
c	Ochrona przed czynnikami biotycznymi i abiotycznymi	27.000	25.000	85.300	82.125
5.	Ochrona nieleśnych ekosystemów lądowych	-	-	1.000	921
6.	Ochrona zwierząt	62.000	59.531	96.600	100.233
a	Ochrona zwierząt	56.000	54.074	66.600	69.889
b	Ochrona zwierzyny łownej	6.000	5.457	30.000	30.344
c	Ośrodki hodowli zwierząt	-	-	-	-
7.	Ochrona roślin	40.000	40.026	47.000	46.872
8.	Ochrona walorów widokowych krajobrazu	-	-	4.000	3.536
9.	Ochrona dziedzictwa kulturowego i historycznego	-	-	-	-
10.	Ochrona przed pożarami i szkodnictwem	-	-	47.000	46.478
II	Działalność naukowo-badawcza, edukacyjna i turystyczna - RAZEM	162.000	139.005	315.600	311.130
1.	Działalność naukowo - badawcza	-	-	4.600	4.529
2.	Edukacja w zakresie ochrony przyrody i parków narodowych	30.000	27.858	135.000	132.933
3.	Wydawnictwa	50.000	37.500	80.000	80.481
4.	Udostępnianie parku dla turystyki	42.000	38.357	53.000	49.412
5.	Monitoring przyrodniczy i techniczny	40.000	35.290	43.000	43.775
III	Pozostała działalność - RAZEM	414.000	374.605	768.900	766.685
1.	Plany ochrony i ich rewizja	395.000	353.102	447.000	447.742
2.	Regulacja stanu posiadania	-	-	900	918
3.	Naprawy budynków i innych środków trwałych	-	-	113.000	108.247
4.	Remonty dróg	-	-	6.000	2.730
5.	Transport i gospodarka warsztatowa	3.000	2.745	166.000	166.843
6.	Administracja budynków	-	-	36.000	37.243
7.	Inne - przychody konto 750 i 760	16.000	18.758	-	2.962

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

IV	Koszty zarządu	-	-	376.000	369.418
1.	BHP	-	-	37.000	37.367
2.	Szkolenia zawodowe	-	-	2.500	2.455
	OGÓŁEM	2.560.000	2.458.204	2.560.000	2.531.694

\* przychody - sprzedaż produktów i usług oraz dotacje i refundacje w tym także z Rejonowego Urzędu Pracy w Suwałkach.

### 19.2. Budżet

W budżecie Wigierski Park Narodowy osiągnął dochody w wysokości 58.001 zł, co w porównaniu z planem 54.000 zł stanowi 107%. Na powyższe dochody składają się:

- dochody z tytułu dzierżawy gruntów- 4.917 zł,
- umowy użyczenia- 7.538 zł,
- wpływy za czynsze mieszkaniowe- 38.816 zł,
- wpływy za korzystanie z pokoi gościnnych- 6.730 zł

Wydatki budżetowe WPN wykonał w wysokości 2.458.952 zł, co na planowaną kwotę 2.461.243 zł stanowi 99,9%.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów i wydatków budżetowych przedstawiają poniższe tabele.

**Tabela 5.** Dochody budżetowe

Rozdział 4711					
Lp.	Nazwa paragrafu	§§	Plan	Wykonanie	% wykonania
1	2	3	4	5	6
1.	Dochody z dzierżaw	33	10.000	12.454,78	124
2.	Wpływy z usług	42	44.000	45.546,45	103
3.	Wpływ ze sprzedaży wyrobów i składników majątkowych	43	-		
3.	Dochody różne	77	-		
4.	Odsetki	81	-		
Razem			54.000	58.001,23	107



## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

**Tabela 6.** Wydatki budżetowe

Lp	Nazwa paragrafu	§§	Plan	Wykonanie	% wykonania
1	2	3	4	5	6
<b>Rozdział 4711</b>					
1.	Wynagrodzenia osobowe	11	1.052.449	1.052.449,00	100
2.	Nagrody z ZFN	17	68.066	68.065,95	100
3.	Nagrody i wydatki osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń	21	7.579	7.578,82	100
4.	Stypendia	24	-	-	-
5.	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	25	840	720,91	86
6.	Podróże służbowe krajowe	28	10.000	8.796,74	88
7.	Podróże służbowe zagraniczne	29	4.411	4.410,91	100
8.	Materiały i wyposażenie	31	153.667	153.733,94	100
9.	Energia	35	15.700	15.702,17	100
10.	Usługi materialne	36	203.689	203.585,15	99,9
11.	Usługi niematerialne	37	35.000	35.000	100
12.	Kary, odsetki i sankcje	39	-	-	-
13.	Pomoce dydaktyczne, naukowe i książki	38	-	-	-
14.	Różne opłaty i składki	40	22.281	22.280,49	100
15.	Składki na ubezpieczenia społeczne	41	483.597	482.664,39	99,8
16.	Składki na fundusz płac	42	32.178	32.177,70	100
17.	Odpisy na ZFŚS	43	28.000	28.000,00	100
18.	Podatki i opłaty na rzecz budżetu państwa	66	-	-	-
19.	Podatki i opłaty na rzecz budżetów gmin	67	101.633	101.633,00	100
20.	Dotacje na finansowanie inwestycji jednostek budżetowych	72	130.000	130.000,00	100
Razem			2.349.090	2.346.799,17	99,9
<b>Rozdział 4997</b>					
1.	Dotacje dla jednostek gospodarki pozabudżetowej	47	106.153	106.153,00	100
<b>Rozdział 4995</b>					
1.	Podróże służbowe krajowe	28	4000	4000,00	100
2.	Materiały	31	-	-	-
3.	Usługi materialne	36	2000	2000,00	100
4.	Usługi niematerialne	37	-	-	-
Razem rozdziały 4711+4997+4995			2.461.243	2.458.952,17	99,9

### 19.3. Fundusze celowe

W 1998 roku Wigierski Park Narodowy uzyskał dotacje na realizację następujących zadań:

1. Zakończenie prac nad projektem planu ochrony WPN (NFOŚiGW Warszawa).
2. Wydanie książki pt „Wigierski Park Narodowy” (NFOŚiGW Warszawa).
3. Realizacja filmu dokumentalnego o WPN (NFOŚiGW Warszawa).
4. Ochrona rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt i roślin WPN (EkoFundusz Warszawa).
5. Ochrona płązów WPN (EkoFundusz Warszawa).
6. Realizacja programu pomiarowego ZMSP w roku hydraulicznym (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu).
7. Organizacja szkolenia dla przedstawicieli stacji bazowych ZMSP w zakresie fauny bekręgowej meteorologii i wód powierzchniowych (Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie).
8. Organizacja konferencji „Szkoła monitoringu” (Komitet Naukowy „Człowiek i Środowisko” Pałac Kultury i Sztuki w Warszawie).

Zakres prac wykonanych w ramach poszczególnych zadań został omówiony w rozdziałach dotyczących problematyki jakiej te zadania dotyczyły. Zestawienie zadań finansowanych z NFOŚiGW i innych źródeł z podaniem kosztów przedstawia załącznik nr 6.

W 1998 roku Wigierski Park złożył 14 wniosków o uzyskanie dotacji finansowych., których łączny koszt planowany jest w wysokości 10.856.590 PLN.

Szczegółowy wykaz wniosków składanych w 1998 roku o uzyskanie dotacji finansowych, na lata 1999-2000 zawierają tabele 7, 8, 9, 10, 11.

**Tabela 7.** Wnioski składane do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie w 1998 r.

Lp.	Tytuł wniosku / nazwa zadania	Koszt zadania		Kwota dotacji		Udział własny	
		PLN	%	PLN	%	PLN	%
1	Infrastruktura turystyczna WPN-1999	1093200	100	682000	62	411200	38
2	Ochrona ekosyst. lądowych WPN-1999 <sup>1</sup>	335200	100	111100	33	224100	67
3	Segregacja odpadów na terenie WPN	114500	100	106500	93	8000	7
4	System ochrony przeciwpożarowej WPN	580850	100	426400	73	154450	27
5	10-lecie działalności WPN	548000	100	472000	86	76000	14
6	System monitoringu zintegrowanego <sup>2</sup>	410655	100	345100	84	65555	16
	RAZEM	3082405	100	2143100	72	939305	28

<sup>1</sup> w tym udział EkoFunduszu - 193.500 PLN, udział WPN 30.600 PLN

<sup>2</sup> w tym udział PIOŚ- 39.000 PLN, udział WPN 26.555 PLN

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

**Tabela 8.** Wnioski składane do Fundacji EkoFundusz w Warszawie w 1998 r.

Lp.	Tytuł wniosku/ nazwa zadania	Koszt zadania		Kwota dotacji		Udział własny	
		PLN	%	PLN	%	PLN	%
7	Ochrona ekosystemów lądowych WPN <sup>3</sup>	335200	100	193500	58	141700	42
8	Ochrona i ocena bioróżnorodności w WPN <sup>4</sup>	205000	100	200000	97	5000	3
	RAZEM	540200	100	393500	78	146700	27

<sup>3</sup> tym udział NFOŚiGW - 111.100 PLN i WPN 30.600 PLN. Wniosek nie uzyskał akceptacji.

<sup>4</sup> Koszty planowane do wydania w 1999 r., bez uwzględnienia kosztów poniesionych w latach 1990-1998.

**Tabela 9.** Wnioski składane o dofinansowanie z programu PHARE CREDO w 1998 r

Lp.	Tytuł wniosku/ nazwa zadania	Koszt zadania		Kwota dotacji		Udział własny	
		PLN	%	PLN	%	PLN	%
9.	Transgraniczne polsko- litewskie szlaki turystyczne <sup>5</sup>	1900260	100	1200000	63	39140	2
10	Zrównoważony rozwój polskich i litewskich obszarów chronionych <sup>6</sup>	232160	100	147640	63	23200	10
	RAZEM	2132420	100	1347640	63	62340	3

<sup>5</sup> Program, w którym uczestniczy 3 partnerów z Polski i 4 partnerów z Litwy. Niestety nie uzyskał akceptacji

<sup>6</sup> Program, w którym uczestniczy 2 partnerów z Polski i 2 partnerów z Litwy. Uzyskał akceptację.

**Tabela 10.** Wnioski składane do Korpusu Pokoju w 1998 r.

Lp.	Tytuł wniosku/ nazwa zadania	Koszt zadania		Kwota dotacji		Udział własny	
		PLN	%	PLN	%	PLN	%
11	Organizacja szlaków rowerowych w WPN	34650	100	21250	61	13400	39
	RAZEM	34650	100	21250	61	13400	39

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

**Tabela 11.** Wnioski składane do PHARE za pośrednictwem NFOŚiGW w 1998 r

Lp.	Tytuł wniosku/ nazwa zadania	Koszt zadania		Kwota dotacji		Udział własny	
		PLN	%	PLN	%	PLN	%
12	Budowa obiektów zaplecza administracyjno-socjalnego i turystycznego na terenie WPN	5328000	100	5250000	98	78000	2
13	Ośrodek Rozwoju Zrównoważonego i Muzeum Przyrodnicze im. A. Lityńskiego	456973	100	431100	94	25873	6
14	Wykup gruntów prywatnych stanowiących enklawy w ekosystemach leśnych Parku i położonych w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów objętych ochroną ścisłą	1500000	100	1270000	84	230000	16
	RAZEM	7284973	100	6951100	92	333873	8

<sup>7</sup> Niestety nie zostały przyjęte do realizacji

## 20. OMÓWIENIE DZIAŁALNOŚCI RADY NAUKOWEJ WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO

W 1998 roku Rada Naukowa Wigierskiego Parku Narodowego obradowała w następującym składzie:

1. prof. dr hab. Aleksander Sokołowski- Przewodniczący
2. prof. Andrzej Strumiłło- Vice Przewodniczący
3. prof. dr hab. Andrzej Hopfer
4. prof. dr hab. Roman Andrzejewski
5. prof. dr hab. Bogusław Zdanowski
6. prof. dr hab. Alina Myrcha
7. prof. dr hab. Andrzej Prejs
8. dr hab. Edward Stępień
9. dr Tadeusz Krzywosz
10. dr inż. Juliusz Twaróg
11. dr inż. Andrzej Kolk
12. dr Hanna Werblan-Jakubiec
13. mgr inż. Zbigniew Godlewski
14. mgr inż. Dorota Krzykwa-Vaszon

## **ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU**

W roku 1998 odbyły się dwa posiedzenia Rady Naukowej Wigierskiego Parku Narodowego: 23 kwietnia i 19 listopada.

W pierwszym posiedzeniu udział wzięło 8 członków Rady Naukowej WPN, zaproszeni goście oraz pracownicy Parku. W programie posiedzenia znalazły się: analiza działalności Wigierskiego Parku Narodowego za 1997 rok oraz plan zamierzeń na 1998 rok, referat na II posiedzenie Komisji Planu Ochrony Wigierskiego Parku Narodowego, plan działalności naukowo-badawczej Parku oraz przygotowania do obchodów 10-lecia WPN. Rada Naukowa zaakceptowała przedstawiony referat i koreferat, po wniesieniu poprawek zgłoszonych w czasie dyskusji. Poparła też plany Parku na rok 1998 i podtrzymała swoje stanowisko w sprawie utworzenia szkółki w Parku.

W drugim posiedzeniu udział wzięło 13 członków RN WPN oraz zaproszeni goście. Rada zaopiniowała tekst operatów ochrony leśnych ekosystemów lądowych, ochrony wartości kulturowych, a także szczegółowe wytyczne wykonania operatów ochrony zasobów i walorów przyrody nieożywionej i gleb, ochrony zasobów ekosystemów wodnych, ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych, ochrony gatunkowej fauny i flory, ochrony krajobrazu, zagospodarowania przestrzennego, zagospodarowania turystycznego, ochrony przeciwpożarowej oraz wytyczne do planów przestrzennego zagospodarowania gmin.

Rada Naukowa Wigierskiego Parku Narodowego, po przedyskutowaniu przedstawionego materiału, pozytywnie zaopiniowała oraz szczegółowe wytyczne operatów, których opracowywanie się rozpoczyna. Ponadto, Rada po zapoznaniu się z opracowaniem pt. „Ocena rozwiązań gospodarki ściekowej w północnej części WPN” opowiedziała się za przyjęciem wariantu, zakładającego lokalizację oczyszczalni ścieków w okolicach Burdyniszek, do której należy doprowadzić sieć kolektorów ciśnieniowych z północnego i wschodniego brzegu jeziora Wigry. Rada poparła starania Dyrektora WPN o budowę kolektora odprowadzającego ścieki z okolic plaży nad jeziorem Czarnym w Krzywem do sieci kanalizacyjnej Parku i dalej do oczyszczalni w Suwałkach.

## **21. OMÓWIENIE PRZEPROWADZONYCH KONTROLI**

### **21.1. Kontrole zewnętrzne**

W 1998 roku w Wigierskim Parku Narodowym odbyły się 2 kontrole zewnętrzne.

Zakresy, czas trwania oraz nazwy instytucji i nazwiska osób kontrolujących przedstawiają się następująco:

1. W dniach 26.01.1998 r. do 30.01.1998 r. odbyła się kontrola przeprowadzona przez zespół kontrolny Krajowego Zarządu Parków Narodowych w Warszawie w składzie: mgr Maria Derlukiewicz, mgr Wojciech Żbikowski, mgr inż. Jerzy Chabros, mgr inż. Aleksander Malinow. Przedmiotem kontroli była działalność dydaktyczna, ochrona ekosystemów wodnych, przestrzeganie ustawy o zamówieniach publicznych, zaawansowanie prac nad planem ochrony oraz formalno-prawne podstawy funkcjonowania Parku.
2. W dniach 9-13.11.1998 r. kontrolę przeprowadzili : mgr inż. Jerzy Chabros i mgr inż. Aleksander Malinow z Krajowego Zarządu Parków Narodowych. Obejmowała ona działalność Pracowni Naukowo-Badawczej, transport, inwestycje i remonty oraz wykorzystanie wyników kontroli.
3. W wyniku tych kontroli nie stwierdzono żadnych istotnych nieprawidłowości.

### 21.2. Kontrole wewnętrzne

1. Pracownik prowadzący sprawy ppoż. wraz z przedstawicielami Straży Parku przeprowadził wiosenną kontrolę stanu zabezpieczenia osad i terenu Parku pod względem p.poz. Stwierdzone uwagi i niedociągnięcia zostały usunięte w terminie 1 miesiąca co wykazała następna kontrola.

2. W ramach kontroli wewnętrznych Straż Wigierskiego Parku Narodowego przeprowadziła wiosną 1998 roku kontrolę obchodów dozorowanych przez strażników i podleśniczych. W czasie kontroli nie ujawniono pni pokradzieżowych.

3. Jesienią 1998 roku przeprowadzono inwentaryzację trwałych składników majątkowych Parku. Nie stwierdzono ubytków tych środków.

4. Korzystając z uprawnień oskarżyciela publicznego WPN, Straż Parku przeprowadziła 6 dochodzeń w sprawach o kradzież drewna, z czego 2 sprawy skierowano do sądu z aktem oskarżenia, 3 sprawy do kolegium do spraw wykroczeń a 1 sprawa jest w toku dochodzenia.

5. Wzorem lat poprzednich w 1998 roku prowadzona była działalność mandatowa. Do nakładania mandatów karnych uprawnionych było 25 pracowników WPN w tym 6 funkcjonariuszy Straży Parku. Ogółem nałożono 58 mandatów ( o 21 więcej niż w roku 1997) na łączną kwotę 2030 PLN. Z tego 47 mandatów na sumę 1975 PLN zostało nałożonych przez Straż Parku.

6. Administracja Parku przeprowadziła w maju i czerwcu trzy kontrole przestrzegania przepisów bhp podczas wykonywania podstawowych prac z zakresu gospodarki leśnej oraz prawidłowości prowadzenia zabiegów ochronnych w poszczególnych obwodach ochronnych. We wszystkich przypadkach, gdzie nastąpiło rażące naruszenie przepisów nakazano natychmiastowe przerwanie pracy do czasu usunięcia nieprawidłowości. Wnioski przeprowadzonej kontroli na bieżąco były przedkładane kierownictwu Parku.

7. Kontroli podlegały także służby dozoru. Praca ich była kontrolowana szczególnie nocą. W tym zakresie także nie stwierdzono nieprawidłowości.

### 22. WSPÓŁPRACA Z WŁADZAMI I INNYMI ORGANIZACJAMI W KRAJU I ZAGRANICĄ

W 1998 roku Wigierski Park Narodowy współpracował z:

- 1) Akademią Medyczną w Białymstoku (w zakresie badań mykologicznych),
- 2) Akademią Rolniczo-Techniczną w Olsztynie (w zakresie prowadzenia wspólnych badań)
- 3) Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie (w zakresie organizowania wspólnych badań),
- 4) Akademią Rolniczą w Poznaniu (w zakresie badań entomologicznych)
- 5) Amphi Consult - Dania (w zakresie badań płazów),
- 6) Białowieskim Parkiem Narodowym (w zakresie organizowania wspólnych badań herpetologicznych),
- 7) Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Warszawie (w zakresie sporządzania planu ochrony),
- 8) EkoFunduszem w Warszawie (pomoc w przygotowywaniu wniosku o dotację na ochronę gatunkową roślin i zwierząt),
- 9) Furnal Travel Białystok (w zakresie organizacji wycieczek przyrodniczych),
- 10) GIOŚ (w zakresie Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego),
- 11) Instytutem Badawczym Leśnictwa - Białowieża (w zakresie prowadzenia wspólnych badań),
- 12) Instytutem Badawczym Leśnictwa - Warszawa (w zakresie konsultacji),
- 13) IMGW Białystok (w zakresie konsultacji i wymiany danych)

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

- 14) Instytutem Ochrony Środowiska (w zakresie wymiany danych i konsultacji dot. zintegrowanego monitoringu środowiska),
- 15) Instytutem Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie (w zakresie konsultacji i prowadzenia badań naukowych),
- 16) Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (w zakresie finansowania zadań),
- 17) Ogrodem Botanicznym w Warszawie (w zakresie realizacji programów naukowo-badawczych, w tym badań roślin rzadkich i zagrożonych w WPN),
- 18) Państwowym Instytutem Geologicznym (w zakresie monitoringu wód podziemnych),
- 19) Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (w zakresie konsultacji i prowadzenia badań),
- 20) Uniwersytetem Gdańskim (w zakresie prowadzenia badań),
- 21) Uniwersytetem im. A. Mickiewicza w Poznaniu (w zakresie realizacji programu pomiarowego Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego)
- 22) Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w Suwałkach (w zakresie wymiany informacji i prowadzenia wspólnych badań).
- 23) Agencją Rozwoju Regionalnego „Ares” w Suwałkach (w zakresie uzyskiwania różnych środków finansowych)
- 24) Fédération des Parcs Naturels Régionaux de France w Paryżu - Francja (współpraca w zakresie wymiany doświadczeń i informacji na temat działalności parków narodowych i krajobrazowych we Francji i Polsce)
- 25) Korpusem Pokoju (w zakresie fachowego doradztwa)
- 26) Krajowym Centrum Edukacji Ekologicznej (w zakresie udostępniania informacji i materiałów proekologicznych oraz tworzenia sieci regionalnych centrów edukacji ekologicznej)
- 27) Leśnym Bankiem Genów w Kostrzycy (w zakresie przechowywania nasion pozyskanych z drzew i krzewów Wigierskiego Parku Narodowego)
- 28) Muzeum Okręgowym w Suwałkach (w zakresie pozyskiwania materiałów źródłowych i wymiany danych).
- 29) Młotz Nationalpark w Młotz -Niemcy - wizyta dyrektora Parku Młotz w Polsce oraz podpisanie umowy o długookresowej współpracy pomiędzy Parkami
- 30) Nadleśnictwami: Augustów, Głęboki Bród, Pomorze, Suwałki, Szczebra,
- 31) Narodową Fundacją Ochrony Środowiska (w zakresie sporządzania planu ochrony)
- 32) Ochotniczą Strażą Pożarną w Płocicznie, Maćkowej Rudzie, Bryzglu, Czerwonym Folwarku, Pogorzeltu (w zakresie ochrony przeciwpożarowej terenów i obiektów Parku)
- 33) Ogrodem Botanicznym w Warszawie (w zakresie realizacji programów naukowo-badawczych, w tym badań roślin rzadkich i zagrożonych w WPN)
- 34) Państwową Strażą Pożarną w Suwałkach, Augustowie i Sejnach (w zakresie organizacji szkoleń, i ochrony przeciwpożarowej terenów i obiektów Parku)
- 35) Polskim Towarzystwem Turystyczno - Krajoznawczym w Suwałkach (w zakresie organizacji imprez turystycznych i oznakowania szlaków).
- 36) Polskim Związkiem Łowieckim (w zakresie ochrony zwierzyny łownej)
- 37) Parc Naturel de la Brenne - Francja (w zakresie wymiany doświadczeń pomiędzy Parkami we Francji i Polsce)
- 38) Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Białymstoku (w zakresie ekosystemów leśnych)
- 39) Suwalską Izbą Rolniczo - Turystyczną w Suwałkach (w zakresie wspierania i rozwoju turystyki w Wigierskim Parku Narodowym)

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

- 40) Urzędem Wojewódzkim w Suwałkach ( w zakresie ochrony przyrody i środowiska, turystyki, zagospodarowania przestrzennego oraz gromadzenia, przetwarzania i prezentacji danych o środowisku przyrodniczym).
- 41) Urzędami Gmin (sprawy budownictwa, gospodarki wodno-ściekowej, zagospodarowania przestrzennego).
- 42) Społecznościami wsi. Park wykonał projekt przystanku autobusowego we wsi Rosochaty Róg. WPN dostarczył drewno na budowę tegoż przystanku, mostku we wsi Buda Ruska oraz krzyży we wsiach Leszczewek i Maćkowa Ruda.
- 43) Wojewódzką Komendą Policji (szkolenie Straży Parku, współdziałanie w zakresie zwalczania przestępstw i wykroczeń oraz ochrony mienia)
- 44) Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (w zakresie finansowania edukacji ekologicznej)
- 45) Wojewódzkim Inspektorem Obrony Cywilnej ( w zakresie obrony cywilnej WPN).
- 46) Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w Suwałkach (w zakresie wymiany informacji i prowadzenia wspólnych badań).
- 47) Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym w Suwałkach ( w zakresie edukacji ekologicznej).
- 48) Wyłuszcarnie w Jarocinie ( woj. Poznańskie ), Augustowie i Czarnej Białostockiej (w zakresie wyłuszczenia nasion)
- 49) Zarządem Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Suwałkach w zakresie ochrony ichtiofauny.
- 50) Zespołem Ochrony Lasu w Olsztynie w zakresie ochrony ekosystemów leśnych, organizacji szkoleń specjalistycznych.

## 23. REALIZACJA WNIOSKÓW Z 1997 ROKU

*(Czynić starania o uzyskanie dodatkowych etatów, które umożliwią prawidłowe wykonywanie statutowych zadań Parku. Należy w związku z tym dążyć do prywatyzacji stanowisk robotniczych).*

Wniosek nadal aktualny. Brak sprywatyzowanych stanowisk w 1998 roku jest spowodowany niechęcią robotników do rezygnacji z pracy w WPN.

*(Kontynuować w dalszym ciągu prace związane z tworzeniem planu ochrony Parku).*

Realizowano

*(Kontynuować prace z zakresu kompleksowej ochrony ekosystemów leśnych).*

Realizowano

*(Prowadzić w dalszym ciągu prace które mają na celu powstanie szkółki zespolonej wraz z osadą szkółkarza).*

Nie zrealizowano z powodu zmiany stanowiska KZPN co do wielkości szkółki. Zastrzeżenia zgłoszone przez KZPN i podtrzymane przez Głównego Konserwatora Przyrody, spowodowały wycofanie się NFOŚiGW z zamiaru sfinansowania zadania. Obecnie WPN poszukuje środków na modyfikację posiadanego projektu szkółki.

*(Zintensyfikować prace związane z zagospodarowaniem turystycznym Parku).*

Realizowano.

*(Kontynuować prace z zakresu czynnej ochrony ichtiofauny).*



## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

Realizowano.

*(Remont wylęgarni i stopnia wodnego w Tartaku).*

Rozpoczęto remont stopnia wodnego i uzyskano środki na remont wylęgarni.

*(Opracowanie projektu Ośrodka Edukacji Środowiskowej w miejscowości Szupie).*

Nie zrealizowano z powodu braku środków. WPN wystąpił do PHARE o dofinansowanie tego zadania, ale nie uzyskał środków. W wyniku przeprowadzonych kontroli opracowano nowe założenia programowe. Powstała koncepcja utworzenia Polsko- Litewskiego Ośrodka Rozwoju Zrównoważonego, którego szczegółowe założenia zostaną opracowane w ramach zadania zatwierdzonego do finansowania przez program PHARE CREDO. Tytuł zadania brzmi: "Zrównoważony rozwój polskich i litewskich obszarów chronionych"

*(Opracowanie projektu Muzeum im. A. Lityńskiego w miejscowości Stary Folwark).*

Nie zrealizowano z powodu braku środków pomimo poszukiwania środków. Czynione są dalsze starania.

*(Rozwijać współpracę z władzami administracyjnymi i samorządami woj. suwalskiego oraz organizacjami społecznymi działającymi na terenie Parku).*

Odbyły się m.in. spotkania z nowopowołanymi władzami samorządowymi, na których Park przedstawił swoje dokonania oraz zostały omówione zasady dalszej współpracy.

*(Kontynuować wykupy wysp oraz gruntów będących enklawami w obszarach leśnych Parku).*

Realizowano w ramach zdobywanych środków. Wykup niektórych nieruchomości (np. wysp) jest aktualnie niemożliwy, ponieważ właściciele nie chcą ich sprzedać.

*(Prowadzić intensywną działalność edukacyjną kierowaną do turystów i mieszkańców Parku).*

Realizowano. Szczegółowy opis działań edukacyjnych zawiera rozdział 3.3

*(Prowadzić szkolenia pracowników Parku z uwzględnieniem dokształcania zawodowego oraz podnoszenia poziomu znajomości języków obcych).*

Pracownicy Parku wzięli udział w 30 różnego typu szkoleniach, konferencjach, seminariach itp.

*(Zintensyfikować działalność wydawniczą i informacyjną Parku).*

Wydano 8 nowych folderów.

*(Wykonanie prac geodezyjnych mających na celu rozgraniczenie gruntów prywatnych i jeziora Wigry w miejscowościach: Bryzgiel, Rosochaty Róg, Cimochovizna, Stary Folwark, Leszczewek).*

Z powodu braku środków realizuje się w konkretnych miejscach, w sytuacjach konfliktowych.

*(Budowa trzech osad służbowych (Wysoki Most, Sobolewo, Krzywe)).*

Nie zrealizowano z powodu braku środków. Składany w tej sprawie wniosek do PHARE nie został zaakceptowany.

*(Przystąpić do modernizacji sieci łączności bezprzewodowej w Parku, w tym przede wszystkim przyspieszyć starania o uzyskanie nowych częstotliwości i wyposażenie sieci w minimum dwie stacje retransmisyjne).*

Złożony w tej sprawie wniosek do NFOŚiGW nie został przyjęty. WPN ponowił ten wniosek na rok 1999.

*(W celu dalszej poprawy infrastruktury gospodarczej należy):*

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

*(kontynuować prace związane z budową nowych i remontem istniejących budynków mieszkalnych i gospodarczych oraz kontynuować budowę garaży i zaplecza warsztatowego).*

Kontynuowano remonty istniejących budynków mieszkalnych. Na pozostałe działania nie uzyskano środków.

*(usprawnić pracę pracowników służby terenowej Parku poprzez wyposażenie ich w nowy sprzęt (rejestratory leśniczego, itd.))*

Wyposażono leśniczych w specjalnie dla nich zaprojektowane torby. Rejestratory zostaną zakupione po wdrożeniu systemu przez LP i wykorzystaniu nabytych w ten sposób doświadczeń.

*(Podjąć intensywne starania o dodatkowe źródła finansowania zadań stojących przed WPN (dotacje z NFOŚiGW, WFOŚiGW, PHARE-RAPID i innych sponsorów)).*

W 1998 roku złożono 14 nowych wniosków.

*(kontynuować budowę przydomowych oczyszczalni ścieków oraz uczestniczyć w finansowaniu projektu budowy sieci kanalizacyjnej w miejscowości Stary Folwark).*

Nie budowano przydomowych oczyszczalni ścieków z powodu braku środków. Wraz ze Stowarzyszeniem Gmin „Wigry” kontynuowane są prace nad rozwiązaniem gospodarki ściekowej w rejonie północnego i wschodniego brzegu jeziora Wigry. WPN sfinansował ekspertyzę dotyczącą rozwiązania tej sprawy.

## 24. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

### 24.1. Podsumowanie

1. Rok 1998 był dziewiątym rokiem działalności Wigierskiego Parku Narodowego.
2. Wiodącym tematem 1998 roku, poza wypełnianiem statutowych obowiązków, były działania związane z tworzeniem Planu Ochrony Wigierskiego Parku Narodowego. Zbliży się zakończenie już ośmioletnich prac nad tym dokumentem. W związku z uzyskaniem dotacji z NFOŚiGW na ten cel, nastąpiło wyraźne ich przyspieszenie. 6 spośród planowanych 14 operatów zostało zakończonych i odebranych przez WPN, 3 kolejne znajdują się w fazie odbioru.
3. Był to kolejny rok wytężonej pracy związanej z prowadzeniem kompleksowej ochrony ekosystemów leśnych przed działaniem kambiofagów. Znacznie poprawił się stan sanitarny w drzewostanach z głównym udziałem świerka w wyniku sprawnie i prawidłowo wykonanych zabiegów ochronnych w latach 1995 - 1996. W latach 1996-1997 główny zakres prac polegał na porządkowaniu drzewostanów sosnowych uszkodzonych na skutek okiści. Usuwanie śniegołomów i śniegowałów z tych powierzchni leśnych kontynuowano również w 1998 roku usuwając drzewa o częściowo uszkodzonych koronach, które pominięte w pierwszym nawrocie cięć rokowały szansę przeżycia, jednakże w analizowanym okresie rozpoczęło się ich wydzielanie.
4. Kontynuowano rozpoczęty w 1996 roku proces wykupów gruntów będących własnością prywatną, stanowiących enklawy o dużych walorach przyrodniczych położone wśród lasów Wigierskiego Parku Narodowego. W omawianym roku wykupiono 11,27 ha gruntów, oraz przejęto w zarząd 8,2 ha gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa.
5. Powoli, ale systematycznie poprawia się czystość wód Parku i otuliny. Ma na to wpływ:
  - funkcjonujący od 3 lat III stopień oczyszczania w suwalskiej oczyszczalni ścieków,
  - uruchamiana od jesieni 1998 roku oczyszczalnia w Bryzglu,

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

- zbudowany w 1998 roku kolektor ścieków z miejscowości Krzywe do oczyszczalni ścieków w Suwałkach.
- 6. Realizowane były prace w ramach programu ochrony rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt Wigierskiego Parku Narodowego dotowanego przez Fundację EkoFundusz. W ramach ochrony fauny m.in. podjęto następujące działania:
  - wykonano ponad 200 konstrukcji z gliny, drewna i słomy dla ochrony owadów gniazdujących w glinianych ścianach,
  - w ramach kontynuacji zabiegu restytucji raka szlachetnego wpuszczono do jeziora Gałęzistego 600 sztuk tego gatunku,
  - w ramach ochrony gatunków ryb zagrożonych skutkami eutrofizacji wykonano zarybienia sieją i sielawą
  - odtworzono 5 śródpolnych „oczek” wodnych dla ochrony płazów.
- 7. Nie zmalało zainteresowanie Parkiem, jako obiektem badawczym. Świadczy o tym liczba prac realizowanych w 1998 roku- 9 własnych i 46 prowadzonych przez obce instytucje.
- 8. Wzrosła liczba uczestników organizowanych przez Park imprez edukacyjnych, co świadczy o wzroście zapotrzebowania na tego typu działalność. Pracownicy przeprowadzili zajęcia dla ok. 2500 uczniów. W imprezach masowych wzięło udział ok. 2000 osób.
- 9. Wzrosło zainteresowanie Parkiem jako obiektem turystycznym. Zwiększyła się liczba turystów odwiedzających Park, w 1998 roku było ich 61.000. Polityka otwarcia dla turystyki zaczyna przynosić pozytywne efekty.
- 10. Lokalna sieć komputerowa WPN uzyskała dostęp do sieci Internet. Wpłynęło to na usprawnienie pracy pracowników korzystających z tej sieci.
- 11. W całości zrealizowano planowane zabiegi hodowlane w ekosystemach leśnych w zakresie czyszczeń wczesnych, czyszczeń późnych i trzebieży.
- 12. Prowadzona ochrona ekosystemów wodnych także przyniosła pozytywne skutki. Zostaje sukcesywnie odbudowywany rybostan naszych jezior. Efektem tego było między innymi umożliwienie w 1998 roku wędkarskiego połowu szczupaka. Dzięki dotacji uzyskanej z NFOŚiGW i Ekofunduszu rozpoczęto modernizację jazu i wylęgarni ryb.
- 13. Zintensyfikowano ochronę parku przed szkodnictwem. Świadczy o tym:
  - brak stwierdzonych nieujawnionych przez służby terenowe pni pokradzieżowych,
  - wzrost w porównaniu z rokiem 1997 liczby dochodzeń w sprawach o kradzież drewna,
  - wzrost w porównaniu z rokiem 1997 liczby nałożonych mandatów,
  - Wzrost liczby wykrytych sieci kłusowniczych.
- 14. Poprawie uległa infrastruktura gospodarcza Parku, chociaż potrzeby w tej dziedzinie są jeszcze ogromne.
- 15. Uzyskano dotacje pozabudżetowe w wysokości 458 tys. zł, na realizację 8 zadań. Przygotowano łącznie 14 wniosków o dotacje na realizację zadań w latach 1999-2000.
- 16. Przeprowadzone w 1998 roku kontrole nie wykazały poważniejszych uchybień i nieprawidłowości w funkcjonowaniu Parku. Protokoły z tych kontroli wykazywały, że działania prowadzone w Parku wykonywane były poprawnie i z należytą starannością, co świadczy o fachowości i zaangażowaniu pracowników Wigierskiego Parku Narodowego.
- 17.

### 24.2. Wnioski

Analizowany rok wytyczył główne kierunki postępowania i zintensyfikowania prowadzenia działań które trzeba realizować w 1999 roku.

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

Główne działania które należy prowadzić w 1999 roku to:

1. Zakończenie prac nad Planem Ochrony.
2. Wzmocnienie materialne i kadrowe pionu edukacji w WPN. Główne działania, to:
  - starania o pozyskanie środków na budowę nowych obiektów Ośrodka Edukacji Środowiskowej oraz Opracowanie projektu Muzeum Przyrodniczego im. A. Lityńskiego.
  - wydanie monografii WPN z okazji 10-lecia jego istnienia,
  - obchody 10-lecia powstania Parku.
3. Zintensyfikowanie prac związanych z zagospodarowaniem turystycznym Parku. Główne działania to:
  - poprawa oznakowania szlaków turystycznych,
  - budowa kładek na szlakach,
  - budowa i modernizacja parkingów,
  - budowa wież widokowych,
  - modernizacja pola namiotowego Jastrzęby,
  - poprawa standardu i estetyki osad służbowych oraz zainstalowanie urządzeń energooszczędnych
  - wydanie mapy turystycznej i przewodnika po szlakach rowerowych WPN.
4. Kontynuowanie prac z zakresu kompleksowej ochrony ekosystemów leśnych. Plan zabiegów trzebieżowych na 1999 rok powinien ulec w stosunku do 1998 r. nieznacznemu zwiększeniu do 290 ha. Wynika to przede wszystkim z konieczności nadrobienia zaległości pielęgnacyjnych w drzewostanach oraz z możliwości przerzucenia sił roboczych i środków na wykonywanie tych prac. Na planowany rozmiar trzebieży ma również wpływ ocena drzewostanów dokonana przez służby terenowe Parku i pracowników BUL i GL w trakcie opracowywania materiałów do Planu Ochrony Wigierskiego Parku Narodowego. Nie zatwierdzony w chwili obecnej operat ochrony ekosystemów lądowych zawiera wykaz drzewostanów wymagających pilnego wykonania zabiegów pielęgnacyjnych, z którego do realizacji w 1999 roku przyjęto pozycje przewidziane do wykonania w początkowym okresie I-go 10-lecia.
5. Kontynuowanie działań związanych z rozwiązaniem problemu gospodarki ściekowej w północnej części Parku.
6. Kontynuowanie wykupów gruntów prywatnych, będących enklawami w obszarach leśnych Parku.
7. Zakup własnego serwera oraz wykonanie zabezpieczeń sieci wewnętrznej LAN przed atakami z Internetu.
8. Wykorzystanie map numerycznych w działaniach ochronnych WPN. Zakup oprogramowania i odbycie szkoleń.
9. Modernizacja posiadanych komputerów w celu ich przystosowania do pracy po roku 2000.
10. Rozpoczęcie procesu przebudowy drzewostanów o najwyższym stopniu pilności, po zatwierdzeniu Planu Ochrony przez Ministra OŚZNiL
11. Kontynuowanie prace z zakresu czynnej ochrony ichtiofauny. W tym m.in.:
  - dokończenie remontu wylęgarni i stopnia wodnego w Tartaku.
12. Rozwijanie współpracy z władzami administracyjnymi i samorządami oraz organizacjami społecznymi działającymi na terenie Parku.
13. Zintensyfikowanie działalności wydawniczej i informacyjnej Parku.
14. Wykonanie prac geodezyjnych mających na celu rozgraniczenie gruntów prywatnych i jeziora Wigry w miejscowościach: Bryzgiel, Rosochaty Róg, Cimochovizna, Stary Folwark, Leszczewek.
15. Budowa czterech osad służbowych (Wysoki Most, Powały, Sobolewo, Krzywe).

## **ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU**

16. Dalsza modernizacja sieci łączności bezprzewodowej w Parku, w tym przede wszystkim przyspieszenie starań o uzyskanie nowych częstotliwości i wyposażenie sieci w minimum dwie stacje retransmisyjne.
17. Kontynuacja prac związanych z budową nowych i remontem istniejących budynków mieszkalnych i gospodarczych oraz kontynuacja budowy garaży.
18. Usprawnienie pracy pracowników służby terenowej Parku poprzez wyposażenie ich w nowy sprzęt (rejestratory leśniczego).

# ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

## ZAŁĄCZNIKI

### Załącznik nr 1.

Zestawienie powierzchni wg kategorii użytkowania (stan na 31 grudnia 1998 roku zgodnie ze sprawozdaniem GUS)

Lp.	Wyszczególnienie	Własność Skarbu Państwa		Inna własność		Razem	%
		w zarządzie Parku	w innym zarządzie *	prywatna	pozostała		
1.	Powierzchnia ogółem	12	101,83	2 598,58	0	15 085,49	100,00
2.	Grunty leśne ogółem	9 008,01	0	451,42		9 459,43	62,71
	w tym nie zalesione	48,38		brak danych		48,38	0,32
3.	Grunty rolne ogółem	271,26	0	1 957,58		2 228,84	14,77
	w tym do zalesienia	0				0	0
4.	Grunty orne ogółem	174,11		1 507,50		1 681,61	11,15
	w tym na cele Parku	16,54				16,54	0,11
	deputaty	37,75				37,75	0,25
	wydzierżawione	40,12				40,12	0,27
	nie użytkowane	80,05				80,05	0,53
5.	Łąki i pastwiska ogółem	96,80		439,28		536,08	3,55
	w tym na cele Parku	37,01				37,01	0,25
	deputaty	14,40				14,40	0,10
	wydzierżawione	15,11				15,11	0,10
	nie użytkowane	30,28				30,28	0,20
6.	Wody ogółem	2 891,85	8,76	6,59		2 907,20	19,27
	w tym jeziora hodowlane	0	0			0	
	stawy hodowlane	0	0			0	
7.	Grunty zadrzew. i zakrzacz.	0,42	0	brak danych		0,42	
8.	Nie użytki	199,28	0	132,98		332,26	2,20
9.	Tereny pozostałe ogółem	14,26	93,07	50,01		157,34	1,05

\* w zarządzie: Dyrekcji Okręgowej Dróg Publicznych w Białymstoku tereny zajęte pod drogi publiczne o pow. 93,07 ha

Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych, w Suwałkach - rowy melioracyjne o pow. 8,76 ha

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

### Załącznik nr 2.

Zestawienie powierzchni wg kategorii ochronności (stan na 31 grudnia 1998 roku)

Lp.	Wyszczególnienie	Własność Skarbu Państwa		Inna własność		Razem	%
		w zarządzie Parku	w innym zarządzie	prywatna	pozostała		
1.	Powierzchnia ogółem	12 385,08	101,83	2 598,58		15 085,49	100,00
2.	Powierzchnia objęta ochroną ścisłą*	379,70	-	-	-	379,70	2,52
	w tym leśna	119,6	-	-	-	119,6	0,79
3.	Powierzchnia objęta ochroną częściową	12 005,38	-	-	-	12 005,38	79,58
	w tym leśna	8 888,41	-	-	-	8 888,41	58,92
4.	Powierzchnia objęta ochroną krajobrazu	-	101,83	2 598,58	-	2 700,41	17,90
	w tym leśna	-	-	451,42	-	451,42	2,99

\*według Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 27.06.1988 r. w sprawie utworzenia Wigierskiego Parku Narodowego (Dz.U. Nr 25 poz. 173)

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

### Załącznik nr 3.

Zestawienie powierzchni wg gmin (stan na 31 grudnia 1998 roku)

Lp.	Wyszczególnienie		GMINY				Razem	%
			Suwałki	Krasnopol	Nowinka	Giby		
<b>Własność Skarbu Państwa</b>								
1.	w zarządzie Parku		6 768,30	777,58	1 163,84	3 675,36	12 385,08	82,10
	w tym	leśna	4 114,54	660,85	670,50	3 562,12	9 008,01	59,71
		rolna	122,14	65,68	18,35	65,09	271,26	1,80
		wody	2 399,97	27,71	448,97	15,2	2 891,85	19,17
		nieużytki	126,22	18,13	24,34	28,44	197,13	1,31
		pozostałe	5,43	5,21	1,68	4,51	16,83	0,11
2.	w innym zarządzie		55,91	17,64	11,96	16,32	101,83	0,68
	w tym	leśna	0	0	0	0	0	0
		rolna	0	0	0	0	0	0
		wody	6,40	1,80	0,25	0,31	8,76	0,06
		nieużytki	0	0	0	0	0	0
		pozostałe	49,51	15,84	11,71	16,01	93,07	0,62
<b>Inna własność</b>								
3.	prywatna		1 239,24	619,22	665,19	74,93	2 598,58	17,23
	w tym	leśna	239,98	99,49	101,43	10,52	451,42	2,99
		rolna	939,73	449,62	515,62	52,61	1957,58	12,98
		wody	0,74	0	0	5,85	6,59	0,04
		nieużytki	47,33	57,01	24,52	4,12	132,98	0,88
		pozostałe	11,46	13,10	23,62	1,83	50,01	0,33
4.	pozostała		0	0	0	0	0	0
	w tym	leśna						
		rolna						
		wody						
		nieużytki						
		pozostałe						
Powierzchnia gminy w Parku			8 063,45	1 414,44	1 840,99	3 766,61	15 085,49	100,00



## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

### Załącznik nr 4

Charakterystyka działalności naukowej i dydaktycznej w 1998 roku.

Liczba realizowanych prac naukowych			Nakłady poniesione na badania w tys. zł	Muzeum		Liczba imprez dydaktycznych, itp.	Liczba nowych wydawnictw popularno-poznawczych, itp.	Liczba ścieżek dydaktycznych
własnych Parku	obcych placówek			liczba osób odwiedzających	wartość zbiorów w tys. zł			
	zleconych przez Park	własnych jednostek						
9	1	46	2 946	5 361	10,4	14	5	2

### Załącznik nr 5.

Wykaz realizowanych prac naukowo-badawczych w 1998 roku:

**prace własne:**

Tytuł	Wykonawca	Rok	
		rozpoczęcia	zakończenia
prace monitoringowe			
Monitoring jakości wód Czarnej Hańczy	PNB WPN	1989	badania długoterminowe
Stan środowiska zlewni eksperymentalnej ZMŚP	PNB WPN	1994	badania długoterminowe
Monitoring stanu wód WPN	PNB WPN	1996	badania długoterminowe
prace botaniczne			
Ekologia populacji rzadkich, ginących i zagrożonych gatunków roślin	PNB WPN	1996	1999
prace zoologiczne			
Gospodarowanie populacją bobrów na terenie województwa suwalskiego	WPN, PZŁ, PAN	1998	2001
Fauna owadów gniazdujących w glinianych i drewnianych budynkach na terenie WPN	PNB WPN	1997	1999
Fauna biegaczowatych (Carabidae) WPN	PNB WPN		1999
Fauna mrówek (Formicidae) WPN	PNB WPN		1999

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

Rozmieszczenia płazów na terenie WPN	PNB WPN	1996	1999
--------------------------------------	---------	------	------

### prace obce:

Tytuł	Wykonawca	Rok	
		rozpoczęcia	zakończenia
prace botaniczne			
Struktura i rozwój drzewostanów sosnowo-świerkowych na terenie WPN	SGGW Warszawa	1988	1998
Roślinność litoralu jezior (harmonijnych) Wigierskiego Parku Narodowego	WSP Olsztyn	1998	1999
Storczyki WPN	UG Gdańsk	1995	1998
Grzyby wodne rzeki Kamionka	Ogród Botaniczny UW Warszawa	1996	1998
Ekologia i biologia zapylania barszczu zwyczajnego	Ogród Botaniczny UW Warszawa	1998	1998
Badania glonów wybranych jezior WPN	Ogród botaniczny UW Warszawa	1995	1998
Stan poznania badań nad florą WPN	Uniwersytet w Białymstoku	1997	1998
Metoda kontroli i oceny uszkodzeń drzewostanów powodowanych przez bobry	SGGW Warszawa	1998	1998
Problem ochrony ekosystemów leśnych a gradacje kornika drukarza	IBL Białowieża	1998	1998
Badania populacyjne i monitoring populacji Neotianta cuculata w WPN	Ogród Botaniczny UW Warszawa	1997	1999
Fenologia Oedogoniales (Chlorophyta) w jeziorach Pierty i Białe Pierciańskie	UW Warszawa	1998	1999
Badania flory WPN ze szczególnym uwzględnieniem roślin rzadkich i zagrożonych	Ogród Botaniczny UW Warszawa	1998	1998
Badania ekologiczne i fenologiczne Oedogoniales (Chlorophyta) jeziora Białe Wigierskie	UW Warszawa	1998	1999
Reakcje roślinności runa w latach 1990-1998 po likwidacji ośrodka wypoczynkowego nad jeziorem Mulicznym	SGGW Warszawa		1998
Waloryzacja botaniczna i wytyczne do czynnej ochrony roślin	UW Warszawa	1997	1998
Badania mykologiczne wód jezior o różnej trofii	AM Białystok	1997	1998
prace zoologiczne			
Zespół kornika drukarza zasiedlający świerki w	AR Poznań	1997	1998

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

Wigierskim Parku Narodowym			
Roztocze z rzędu Mesostigmata wybranych środowisk Wigierskiego Parku Narodowego	AR Poznań	1997	1998
Badania cech historii życia racicznicy zmiennej	WSRP Siedlce	1998	1998
Nieznane wodne stadia rozwojowe (larwy) chrzączków Trichoptera w północno-wschodniej części Polski: rzeka Czarna Hańcza, WPN	IOP PAN Kraków	1998	2000
Fauna płazów WPN	Uniwersytet w Białymstoku	1996	1999
Niczenie gniazd kornika drukarza	AR Poznań	1996	1998
Ekologia chrzączki występujących na wyspach jeziora Wigry	SGGW Warszawa	1996	1998
Ważki WPN	AR Poznań	1996	1998
Stan poznania badań nad fauną WPN	Uniwersytet w Białymstoku	1997	1998
Badania bentosu na terenie WPN	UŁ Łódź	1997	1999
Badania ichtiofauny jeziora Wigry	IRŚ Olsztyn	1997	1998
<b>prace geologiczne</b>			
Uziarnienie i petrografia żwirów na klifach jeziora Wigry	AGH Kraków	1997	1998
Rzeźba wzgórz otaczających jezioro Pietronajcie	AGH Kraków	1997	1998
Badania kredy jeziornej w jeziorze Wigry	AGH Kraków	1996	1998
<b>prace inne</b>			
Hydrogeologiczne podstawy ochrony wód podziemnych	UW Warszawa	1996	1998
Badania karotenów w wodach wybranych jezior WPN	AM Białystok	1996	1998
Dynamika transportu fluwialnego	UW Warszawa	1996	1998
Procesy i formy korytowe Czarnej Hańczy na odcinku od jeziora Hańcza do jeziora Wigry	UW Warszawa	1997	1998
Bilans wodny jeziora Wigry w latach 1981-1995	UW Warszawa	1997	1998
Chemizm wód jeziora Wigry w latach 1981-1995	UW Warszawa	1997	1998
Typologia krajobrazu dla potrzeb ekoturystyki i edukacji ekologicznej południowej części WPN	UW Warszawa	1998	1999
Hydrochemia wybranych jezior Wigierskiego Parku Narodowego	Uniwersytet w Białymstoku	1998	1999
Występowanie drobnoustrojów potencjalnie	ART. Olsztyn		1998

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

chorobotwórczych w wodzie i osadach dennych rzeki Czarnej Hańczy			
Ocena stanu sanitarno-bakteriologicznego osadów dennych rzeki Czarnej Hańczy w 1996 roku	ART. Olsztyn		1998
Ocena stanu sanitarno-bakteriologicznego wód Czarnej Hańczy i Zatoki Hańczańskiej w 1996 roku	ART. Olsztyn		1998
Ocena stanu sanitarno-bakteriologicznego wód północnej części jeziora Wigry	ART. Olsztyn		1998
Ocena stanu sanitarno-bakteriologicznego wód południowej części jeziora Wigry w 1996 roku	ART. Olsztyn		1998
Ocena stanu sanitarno-bakteriologicznego wód podziemnych Wigierskiego Parku Narodowego	ART. Olsztyn		1998
Ocena stanu sanitarno-bakteriologicznego wód powierzchniowych zlewni rzeki Wiatrołuży	ART. Olsztyn		1998
Analiza funkcjonowania systemu Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego na Stacji Bazowej ZMŚP	Politechnika Warszawska		1998
Roztocze z rzędu Mesostigmata wybranych środowisk Wigierskiego Parku Narodowego	AR Poznań	1997	1998
Badania cech historii życia rącznicy zmiennej	WSRP Siedlce	1998	1998
Nieznane wodne stadia rozwojowe (larwy) chrzączek Trichoptera w północno-wschodniej części Polski: rzeka Czarna Hańcza, WPN	IOP PAN Kraków	1998	2000
Fauna płazów WPN	Uniwersytet w Białymstoku	1996	1999
Niczenie gniazd kornika drukarza	AR Poznań	1996	1998
Ekologia chrząszczy występujących na wyspach jeziora Wigry	SGGW Warszawa	1996	1998
Ważki WPN	AR Poznań	1996	1998
Stan poznania badań nad fauną WPN	Uniwersytet w Białymstoku	1997	1998
Badania bentosu na terenie WPN	UŁ Łódź	1997	1999
Badania ichtiofauny jeziora Wigry	IRŚ Olsztyn	1997	1998
<b>prace geologiczne</b>			
Uziarnienie i petrografia żwirów na klifach jeziora Wigry	AGH Kraków	1997	1998

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

Rzeźba wzgórz otaczających jezioro Pietronajcie	AGH Kraków	1997	1998
Badania kredy jeziornej w jeziorze Wigry	AGH Kraków	1996	1998
<b>prace inne</b>			
Hydrogeologiczne podstawy ochrony wód podziemnych	UW Warszawa	1996	1998
Badania karotenów w wodach wybranych jezior WPN	AM Białystok	1996	1998
Dynamika transportu fluwialnego	UW Warszawa	1996	1998
Procesy i formy korytowe Czarnej Hańczy na odcinku od jeziora Hańcza do jeziora Wigry	UW Warszawa	1997	1998
Bilans wodny jeziora Wigry w latach 1981-1995	UW Warszawa	1997	1998
Chemizm wód jeziora Wigry w latach 1981-1995	UW Warszawa	1997	1998
Typologia krajobrazu dla potrzeb ekoturystyki i edukacji ekologicznej południowej części WPN	UW Warszawa	1998	1999
Hydrochemia wybranych jezior Wigierskiego Parku Narodowego	Uniwersytet w Białymstoku	1998	1999
Występowanie drobnoustrojów potencjalnie chorobotwórczych w wodzie i osadach dennych rzeki Czarnej Hańczy	ART. Olsztyn		1998
Ocena stanu sanitarno-bakteriologicznego osadów dennych rzeki Czarnej Hańczy w 1996 roku	ART. Olsztyn		1998
Ocena stanu sanitarno-bakteriologicznego wód Czarnej Hańczy i Zatoki Hańczańskiej w 1996 roku	ART. Olsztyn		1998
Ocena stanu sanitarno-bakteriologicznego wód północnej części jeziora Wigry	ART. Olsztyn		1998
Ocena stanu sanitarno-bakteriologicznego wód południowej części jeziora Wigry w 1996 roku	ART. Olsztyn		1998
Ocena stanu sanitarno-bakteriologicznego wód podziemnych Wigierskiego Parku Narodowego	ART. Olsztyn		1998
Ocena stanu sanitarno-bakteriologicznego wód powierzchniowych zlewni rzeki Wiatrołuży	ART. Olsztyn		1998
Analiza funkcjonowania systemu Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego na Stacji Bazowej ZMŚP	Politechnika Warszawska		1998

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

### Załącznik nr 6

Zestawienie zadań finansowych z NFOŚiGW i innych źródeł (w tys. zł)

Lp.	Zadanie	Umowa nr z dnia	Termin rozpocz./zakończ.	Koszt całego zadania	Kwota dotacji na całe zadanie wg umowy	Kwota dotacji przyznana na 1998 r.
1.	NFOŚiGW Warszawa Zakończenie prac nad projektem planu ochrony WPN.	162/98W-50 OP-IN-0 02.07.1998r.	01.07.98 31.03.99	2.150	501	297
2.	NFOŚiGW Warszawa Wydanie książki pt „Wigierski Park Narodowy”	224/98/W-50 EE-WD/D 11.08.1998r.	11.08.98 31.03.99	124	100	25
3.	NFOŚiGW Warszawa Realizacja filmu dokumentalnego o WPN	266/98/W-50EE-FI/D 07.09.1998r.	07.09.98 31.03.99	30	25	7
4.	EkoFundusz Warszawa „Ochrona rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt i roślin WPN”	251/64/IV/96 11.06.1997r.	01.09.96 30.06.98	246	199	72
5.	EkoFundusz Warszawa „Ochrona płazów WPN”	378/104/IV/98 12.08.1998r.	12.08.98 31.12.98	62	30	22
6.	Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu „Realizacja programu pomiarowego ZMSP w roku hydraulicznym	JG 84/98 01.07.1998r.	01.07.98 15.11.98	30	30	25
7.	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie „Organizacja szkolenia dla przedstawicieli stacji bazowych ZMSP w zakresie fauny bekregowej meteorologii i wód powierzchniowych	22/98/B 03.06.1998r.	03.06.98 30.06.98	8	8	8
8.	Komitet Naukowy „Człowiek i Środowisko” Pałac Kultury i Sztuki w Warszawie - Organizacja konferencji „Szkoła monitoringu”	98/48/A/	22.06.98 26.06.98	2	2	2
Razem NFOŚiGW					626	329
Razem inni					269	129

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

### Załącznik nr 7

Rozliczenie materiału sadzeniowego w 1998 roku (w tys. szt.)

Lp.	Gatunek	rodzaj	Zapas materiału	Zapotrzeb. w 1999 r. w tys. sztuk	Różnica		Sposób pokrycia niedoboru i zagospodarowania nadmiaru
			sadz. na dz. 31.12.98		+	-	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	So	1-roczny	-	-	-	-	Zapotrzebowanie planujemy pokryć z sąsiedniego nadleśnictwa Suwałki, realizując wymagania zawarte w wytycznych dotyczących regionalizacji sprowadzania nasion i sadzonek.
		wieloletni	-	8	-	8	
2	Św	1-roczny	-	-	-	-	
		wieloletni	-	13	-	13	
3	Jd	1-roczny	-	-	-	-	
		wieloletni	-	-	-	-	
4	Inne	1-roczny	-	-	-	-	
	iglaste	wieloletni	-	-	-	-	
5	Db	1-roczny	-	-	-	-	
		wieloletni	-	21	-	21	
6	Bk	1-roczny	-	-	-	-	
		wieloletni	-	-	-	-	
7	Brz	1-roczny	-	-	-	-	
		wieloletni	-	-	-	-	
8	Inne	1-roczny	-	-	-	-	
	liściaste	wieloletni	-	4	-	4	

### Załącznik nr 8

Odnowienie i pielęgnowanie lasu w 1998 roku (w ha)

Lp.	Wyszczególnienie	Plan wg	Rok 1998		Plan na	Uwagi
		operatu	plan	wykon.	1999 r.	
1	2	3	4	5	6	8
1.	Odnowienia	-	12,86	14,25	5,08	wykonano na poczet przyszłego roku
2.	Zalesienia	-	-	-	-	
3.	Poprawki i uzupełnienia	-	6,98	7,38	3,94	wykonano na poczet przyszłego roku
4.	Pielęgnowanie gleby	-	150,74	150,64	130,48	na niektórych powierzchniach nie zachodziła konieczność wykonania drugiego zabiegu
5.	Czyszczenia wczesne	-	19,12	19,12	34,18	
6.	Czyszczenia późne	-	73,20	73,16	50,90	
7.	Wprowadzanie podszytów	-	-	-	-	
8.	Trzebieże wczesne	-	201,56	201,56	270,15	
9.	Trzebieże późne	-	40,58	40,58	19,90	
10.	Cięcia sanitarne	-	-	-	-	

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

### Załącznik nr 9.

Ochrona lasu w 1998 roku

Lp.	Wyszczególnienie		Jedn. miary	Rok 1998		Plan 1999	Uwagi
				plan	wykon		
1.	próbne poszukiwania owadów w ściółce		ilość prób	163	163	163	
2	wykładanie	tradycyjne	szt.	24	22	28	ilość pułapek ustalono
	pułapek	feromonowe	szt.	417	469	357	z ZOL Olsztyn
3	ochrona	ilość mrowisk	szt.		576		
	mrowisk	grodzienie mrowisk	szt.	-	50	50	grodzono mrowiska przy drogach i uczęszczanych liniach oddziałowych
4	skrzynki	nowe	szt.	120	120	50	
	lęgowe	stare	szt.		890		
5.	skrzynki dla nietoperzy	nowe	szt.	120	120	-	
6	zabezpiecz.	chemiczne	ha.	90,9	95,81	103,15	
	upraw przed	mechaniczne	ha.	13,2	9,5	15,36	część planow. pow. zabezp. chemicz.
	zwierzyną	grodzienie	ha.	1,3	1,5	0,15	
7	pasy	nowe	km	-	-	-	
	ppoż.	istniejące	km	39	39	39	
8	pożary	zaistniałe w 1997r	szt/ha	-	1/2,00	-	
		szacunkowe straty	zł	-	-	-	bez strat



## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

### Załącznik nr 10

Pozyskanie drewna w 1998 roku (w tys. m<sup>3</sup>)

Lp.	Wyszczególnienie		Plan wg	Rok 1998		Plan na 1999 r.	Uwagi
			operatu	plan	wykon.		
1	2		3	4	5	6	8
1	pozyskanie	ogółem	-	15,40	14,55	12,66	So - 9,96
		grubizna	-	14,53	13,85	11,84	So- 9,59
2	Grubizna	ogółem	-	12,93	11,95	10,14	So- 9,59
		iglasta	-	-	-	-	-
		z sanitarnych	-	9,70	7,74	4,93	So - 5,82 posusz - 4,62 wywroty i złomy - 3,12
		z trzebieży	-	3,23	4,21	5,21	So - 3,77
3	Grubizna	ogółem	-	1,60	1,90	1,70	Brz - 1,68
		liściasta	-	-	-	-	-
		z sanitarnych	-	0,46	0,60	0,42	Brz - 0,5 posusz - 0,16 wywroty i złomy - 0,40
		z trzebieży	-	1,14	1,30	1,28	Brz - 1,09
4	podstawowe	tart. iglaste	-	4,71	3,45	2,59	So - 2,16
		sortymenty	-	0,07	0,35	0,19	Brz - 0,22
		sortym.cenne	-	-	-	-	-
		sur. kopalniak.	-	0,22	0,15	0,06	So - 0,13
		papierówka	-	6,29	7,64	6,71	So - 6,41
		pozostałe	-	3,24	2,26	2,29	So - 0,89
		w tym opał	-	2,55	1,75	1,87	So - 0,63

### Załącznik nr 10a

Sprzedż Drewna w 1998 roku (w m<sup>3</sup>)

Lp.	Wyszczególnienie	stan na 01.01.98 reman. w lesie	pozyskane	sprzedane	stan na 31.12.98 reman. w lesie
1	2	3	4	5	6
drewno iglaste					
1.	tartaczne W	34,56	3453,62	3451,28	36,9
2	papierówka i użytkowe S2A	126,84	6852,49	6937,22	42,11
3	kopalniak, stemple, słupy tt S1O, S11	5,60	152,79	158,39	-
4	opał S4	52,14	1104,42	131,35	25,21
5	żerdzie S3A, S3B	2,74	316,47	319,21	-
6	pozostałe M1, M2	-	556,19	556,19	-
7	razem	221,88	12435,98	12553,64	104,22

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

drewno liściaste					
8	tartaczne W	13,99	349,43	363,42	-
9	papierówka i użytkowe S2A	49,57	783,48	805,75	27,3
10	opał S4	53,28	649,83	683,97	19,14
11	żerdzie S3A, S3B	-	72,95	72,95	-
12	pozostałe M1, M2	-	253,85	253,85	-
13	razem	116,84	2109,54	2179,94	46,44
14	Ogółem	338,72	14545	14733,58	150,66

### Załącznik 11 b

Liczebność wybranych gatunków zwierząt w Parku (dane szacunkowe)

Lp.	Gatunek	Ilość*	Uwagi
1.	Niedźwiedź	-	-
2.	Muflon	-	-
3.	Bóbr	ok. 250	inwentaryzację przeprowadzono w listopadzie 1998 r.
4.	Kozica	-	-
5.	Świstak	-	-
6.	Wilk	2	-
7.	Ryś	-	-
8.	Wydra	ok. 20	-
9.	Borsuk	ok. 10	-
10.	Lis	ok. 60	
Inne istotne dla Parku Narodowego (należy wyszczególnić niekoniecznie z podaniem liczebności, gatunki stwarzające szczególne problemy - np. zanikające, napływowe niepożądane, objęte restytucją - w tym ssaki, ptaki, ryby, płazy, gady, bezkręgowce)			
11.	Rak szlachetny		restytucja
12	Troć jeziorowa		restytucja
13.	Sum		restytucja

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

### Załącznik nr 11c

#### Ochrona zwierząt łownych

Lp.	Wyszczególnienie		j.m.	Teoret. pojem. Parku	Rok 1998			Rok 1999	
					Stan na 15.02.98	Redukcja		stan na 31.12.98	plan redukcji
						Plan	wykon.		
1	2		4	5	6	7	8	9	10
1	Łosie	ogółem	szt.	22	33	-	1*	32	1
		byki	szt.		7	-	-	8	0
		klempy	szt.		12	-	1	13	0
		łośzaki	szt.		14	-	-	12	1
2	Jelenie	ogółem	szt.	154	152	20	9	148	23
		byki	szt.		46	10	2	45	6
		łanie	szt.		67	9	7	65	12
		cielaki	szt.		39	1	-	38	5
3	Sarny	ogółem	szt.	259	290	29	6	282	36
		rogacze	szt.		94	15	5	98	9
		kozy	szt.		116	12	1	103	14
		koźłeta	szt.		80	13	-	81	13
4	pozostałe	dziki	szt.	140	80	32	28	78	39
		lisy	szt.		60	20	5	60	30
		jenoty	szt.		50	b/o	3	80	b/o
		zające	szt.		150	-	-	230	-
		norka am.	szt.		brak danych			50	b/o
		borsuki	szt.		10				
5	Wydatki na ochronę zwierząt dzikich	ogółem	zł.			30407	22829		28474
		zagospod.	zł.			5848	5917		3600
		odszkod.	zł.			17000	15408		17000
		redukcja	zł.			7559	1504		7874
6	Wpływ z ochr. zw.	ogółem	zł.			18776	5647		19578
		Redukcja	zł.			18776	5647		19578
7	Zredukowana pow. szk. w uprawach rolnych.	ha.				16	20		20
8	Powierzchnia upraw, na których wystąpiły szkody istotne (II i III stopień)	ha.				105	75		100
9	ilość urządzeń gospodarczych (płoty)	mb			3500	200	200	3700	-

\* - znaleziono we wnyku

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

### Załącznik nr 11d

Analiza odstrzałów redukcyjnych zwierzyny w 1998 roku

Lp.	Wskaźniki	Gatunek				wska og.	Uwagi
		Łoś	Jeleń	Sarna	Dzik		
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Zagęszczenie liczebności stada podstawowego ( <i>szt/1000 ha pow. leśnej</i> )	3,5	16	30,5	8,4	x	
2.	Wskaźnik proporcji płci ( <i>samce/samice w %</i> )	58	69	81	-	x	
3.	Wskaźnik wykorzystania pojemności ( <i>liczb.gat/ustal.poj. w %</i> )	150	99	112	57	x	
4.	Wskaźnik szkód w uprawach rolnych ( <i>pow.zred.szk./1000ha pow.leś. ha</i> )	x	x	x	x	2,1	
5.	Wskaźnik uszkodzeń drzewostanów ( <i>pow.szk.ist/1000ha pow.leś. ha</i> )	x	x	x	x	7,9	
6.	Wskaźnik wyk. Plan. Odstrzałów redukcyjnych /%/	-	45	21	88	x	
7.	Wskaźnik proporcji odstrzałów ( <i>samców. i młodzi. w stos do samic</i> )	-	0,3	5	-	x	
8.	Intensywność odstrz. Redukcyjnego ( <i>szt/1000ha</i> )	-	0,9	0,6	3	x	
9.	Wskaźnik poziomu redukcji ( <i>odstrz.reduk/licz.stad.podst. w %</i> )	-	6	2	35	x	

### Załącznik nr 12.

Czynna ochrona nieleśnych ekosystemów lądowych.

Rodzaj zabiegu	Powierzchnia (ha)	Termin (miesiące)	Uwagi
Wykaszanie	łąki śródleśne - 16,20 ha	czerwiec	siano zebrali miejscowi rolnicy w zamian za wykoszenie łąk
Odkrzaczanie łąk, otwartych terenów podmokłych itp.	-	-	-
Wypas a) bydło b) owce c) konie d) inne	-	-	-
Inne zabiegi (wyszczególnić)	-	-	-

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

### Załącznik 13

Czynna ochrona ichtiofauny w 1998 roku

Jeziro (rzeka)	Odłowy (regulacyjne, kontrolne) w kg							Zarybienia		Uwagi:	
pow. lustra wody w ha	sortyment							Intensywność	szt.	intensywność	(w jakim okresie dokonywano
Gatunek	B	DS	D	S	M	BEZ SORT.	Razem	odłowu (kg./ha)	(podać stadium)	zarybień (szt./ha)	odłowów, zarybień, itp.)
I. Wigry - 2118,3											Odłowy: w okresie IV-VI odłowy sprzętem stawnym; w okresie VI - XI odłowy sprzętem ciągnionym w okresie XI - XII odłowy sprzętem stawnym Zarybienia: sieja i sielawą - 30.03-15.04 szczupakiem - 27.04-06.05 sumem - 30.09
1. sieja						181	181		1. sieja wylęg	377,5 szt./ha	
2. sielawa						22963	22963		- 800 000 szt.		
3. węgorz		116,5			46,5		163				
4. szczupak	172,5	820,5					993		2. sielawa wylęg	7978 szt./ha	
5. lin			48,5				48,5		- 16 900 000 szt.		
6. karaś			1				1				
7. okoń			19,5	96	513		628,5	14,9 kg/ha	3. szczupak wylęg		
8. leszcz			1061	506	15		1582		- 1 500 000 szt.	708 szt./ha	
9. płoc				130,5	3954		4084,5				
10. ukleja						230,5	230,5		4. sum nar. jesienny		
11. drobnica						737	737		- 1450 szt.	0,7 szt./ha	
Razem	172,5	937	1130	732,5	4528,5	24111,5	31612				
II. Pierty - 228,2											Odłowy: w miesiącu maju – sprzętem stawnym Zarybienia:
1. sielawa						35	35		1. sieja wylęg	438 szt./ha	

**ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU**

2. węgorz		1			1,5		2,5		- 100 000 szt.		sielawą i sieją - 08.04-09.04 szczupakiem - 07.05
3. szczupak	12	12,5					24,5	0,5 kg/ha	2. sielawa wylęg		
4. okoń			17,5	10			27,5		- 2 000 000 szt.	8764 szt./ha	
5. leszcz			19	2,5	4		25,5		3. szczupak wylęg		
6. płoć					3		3		- 200 000 szt.	876,4 szt./ha	
Razem	12	13,5	36,5	12,5	8,5	35	118				
III. Leszczewek - 21,85											
1. szczupak		7,5					7,5				Odłowy: w miesiącu październiku sprzętem ciągnionym Zarybienia: szczupakiem - 06.05
2. lin		12,5					12,5				
3. karaś			1,5				1,5	12,7 kg/ha	1. szczupak wylęg	915 szt./ha	
4. okoń				1			1		- 20 000 szt.		
5. drobnica						255	255				
Razem		20	1,5	1		255	277,5				
IV. Postaw - 15,8											
1. szczupak		5					5				Odłowy: w miesiącu wrześniu sprzętem ciągnionym
2. lin			0,5				0,5				
3. okoń				2	5		7	1,7 kg/ha			
4. płoć				6	9		15				
Razem		5	0,5	8	14		27,5				
V. Krusznik - 26,7											
									1. szczupak wylęg		odłowów regulacyjnych w 1998 roku nie wykonywano Zarybienia: szczupakiem - 07.05 odłowów regulacyjnych w 1998 roku nie wykonywano
									- 20 000 szt.	749 szt./ha	

**ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU**

VI. Omułówek - 17,8									1. szczupak wylęg		Zarybienia: szczupakiem - 06.05
									- 20 000 szt.	1123,5 szt./ha	
VII. Mulaczysko - 18,2									1. szczupak wylęg		odłowów regulacyjnych w 1998 roku nie wykonywano
									- 20 000 szt.	1098 szt./ha	Zarybienia: szczupakiem - 07.05
Ogółem - 2446,95 ha	184,5	975,5	1168, 5	754	4551	24401,5	32035				

**Załącznik nr 14**

## Turystyka i komunikacja

Lp.	Wyszczególnienie		j.m.	Stan na	Stan na 31.12.1998			Uwagi
				31.12.97	Ogółem	Dobry	do remon.	
1	2		3	4	5	6	7	8
1.	Długość dróg	ogółem	km	312,85	312,85		61,05	
2.	Obiekty inżynierskie	mosty	szt.	4	4	4		obce
		wieże widok.	szt.	4	4	4		
			szt.					
			szt.					
3.	Obiekty turystyczne	schroniska	szt.	1	1			PTTK
		w tym własne	szt.					
		schrony	szt.	3	3		3	
		kampanie-biwaki	szt.	8	8			
4.	domy wczasowe	ogółem	szt.	4	4			
		własne	szt.					
5	Szlaki turystyczne		km	237	237	237	15	
6	Nartostrady		km					
7	obiekty sportowe	stadiony						
		kolejki linowe						
		wyciągi						
		trasy wyczyn.						
		inne						

Szacunkowa liczba turystów odwiedzających Park w 1998 roku wyniosła 61.000



## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

### Załącznik nr 15

Zatrudnienie i wynagrodzenia w 1998 roku

Lp.	Wyszczególnienie		j.m.	Rok 1997		Rok 1998	
				budżet	gospod. pomoc.	budżet	gospod. Pomoc.
1.	Zatrudnienie	ogółem	os.	66	31	66	31
	stan na 31.12.	robotnicy			30		28
		w biurze dyrekcji		16	-	17	-
		sezonowi		-	3	-	2
		prac. inż-technicz.		44	-	43	-
		w tym w terenie		36	-	36	-
		pozostali pracownicy na st. nie robotniczych		6	1	6	3
2.	średnia płaca	ogółem	zł.	1188,70	798,00	1436,50	876,90
		robotnicy			793,10		885,30
		nie robotnicy		1188,70	749,00	1436,50	745,00
3.	wykształcenie	wyższe	osób	24	1	24	1
		średnie		38	15	40	18
		podstawowe		4	15	2	12

### Załącznik nr 16

Wypadki przy pracy w 1998 roku

Rok	Ogółem	w tym					Dni		Liczba zatrudn. Kobiet
		1-3 dni	4-28 dn.	< 28 dn.	Ciężkie uszkodz. ciała	śmiertelne	niezdol. do pracy	Chorob. zawod.	
1997	3	-	3	-	-	-	25	1	20
1998	1	-	-	1	-	-	125	-	21

### Załącznik nr 17

Majątek Parku w 1998 roku

Lp.	Wyszczególnienie		j.m.	Stan	Stan na 31.12.1998				Szacunk. wartość w zł	Ilość nowych
				na 31.12.97	r-m	dobry	do remon	do kasacji		
1	2		3	4	5	6	7	8	9	10
1	Budynki	ogółem	szt.	123	123	55	64	4	4.883.000	-
		mieszkalne	szt.	35	35	18	17	-	2.293.000	-
		gospodarcze	szt.	51	51	35	16	-	623.000	-
		administr.	szt.	1	1	1	-	-	1.079.000	-
		muzeum	szt.	-	-	-	-	-	-	-
		warsztaty	szt.	1	1	-	1	-	17.000	-
		magazyny	szt.	3	3	-	3	-	98.000	-
		inne	szt.	31	31	1	26	4	540.000	-
2.	Osady leśne terenowe		szt.	35	35	18	17	1	-	-
3.	Pokoje gościnne		szt.	17	16	16	-	-	-	-
4.	Ważniejsze	sam.osob	szt.	16	16	13	2	1	284.000	-
	maszyny i	sam. ciężar.	szt.	3	3	3	-	-	81.800	-
	urządzenia	sam. teren.	szt.	12	13	8	5	-	412.000	-

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

		ciągniki	szt.	1	1	-	1	-	12.000	-
		przyczepy	szt.	3	3	-	3	-	7.129	-
		pilarki	szt.	5	5	5	-	-	4.000	-
		komputery	szt.	21	21	19	-	2	165.000	1
		sprzęt video	szt.	2	2	2	-	-	18.000	-
		kserografy	szt.	3	3	3	-	-	27.000	-
5.	Wyposaż.	Obrabiarki	szt.	-	-	-	-	-	-	-
	warsztatowe	urządzenia warsztatowe	szt.	-	-	-	-	-	-	-
6.	Księgozbi. bibliot. Parku		szt.	1616	1786	1786	-	-	-	170
7.	Wartość środ. trwałych		zł	8.895.952						

### Załącznik nr 19

Wykaz pożarów jakie wystąpił w Parku Narodowym w 1998

Park Narodowy WIGIERSKI

pow. ogółem - 15 085,49 ha, w tym pow. obszarów leśnych - 9 459,43 ha

Lp.	Charakter pożaru	Powierzchnia [ha]	Wielkość strat pożarowych [tys. zł.] (w budynkach, obszary leśne i nieleśne)
1.	powierzchniowy - pokrywy gleby, grunt leśny	2,00	bez strat

### Załącznik 20

ROCZNE SPRAWOZDANIE Z OCHRONY PARKÓW NARODOWYCH PRZED SZKODNICTWEM w 1998 roku

Dział I: ZWALCZANIE SZKODNICTWA LEŚNEGO I KŁUSOWNICTWA WODNEGO:

Wyszczególnienie		Rodzaje szkodnictwa leśnego			
		bezprawne korzystanie z lasu	nielegalne wyręby	Kłusownictwo leśne/wodne	kradzież albo zniszczenie mienia
liczba	ujawnionych przypadków	5	6	-	2
	wykrytych sprawców	5	-	-	-
	spraw skierowanych do organów ścigania albo wymiaru sprawiedliwości	5	4	1	2
	sporządzonych wniosków o ukarania przez kolegia ds. wykroczeń			1	
	wartość spowodowanych szkód w zł.			br. dan.	2.151,39
	kwota zasądzonego (orzeczonego) odszkodowania w zł.	-	x	1600	369,00

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

windykacja należności w zł.	-	x	-	369,00
w m <sup>3</sup>				

### Dział II: ZWALCZANIE KRADZIEŻY DREWNA

Wyszczególnienie			Dane liczbowe
liczba przypadków kradzieży drewna			9
w tym ilość przypadków kradzieży drewna zaewidencjonowanych w wyniku przeprowadzonej kontroli pni			-
masa skradzionego	użytkowego		4,15
drewna	opałowego		17,10
wartość skradzionego drewna wg cennika detalicznego w zł.			2.151,39
z liczby wykroczeń	skierowanych do:	prokuratora lub organów Policji	3
w poz. 1 zostało:		sądów	2
		kolegiów ds. wykroczeń	3
	umorzono na wnioski WPN		-
	W WPN do dalszego załatwienia		1
sprawy przekazane do organów ścigania zostały:		skierowanie do sądów z aktem oskarżenia	2
		umorzone warunkowo	-
		umorzone lub odmówiono ścigania	3
liczba spraw rozpoznanych przez sądy			2
w tym zakończonych wyrokiem skazującym			1
liczba wniosków rozpatrywanych przez kolegia			3
w tym z orzeczeniem skazującym			3
kwota zasądzona (orzecz.) w okresie sprawozdawczym odszkodowania w zł.			369,00
windykacja		ogółem	369,00
należności w zł.		w tym zasądzonych (orzecz.) w br.	1112,80

### Dział III: WYNIKI POSTĘPOWANIA MANDATOWEGO

Wyszczególnienie	Dane liczbowe
liczba osób uprawnionych do nakładania mandatów karnych	25
w tym strażników Straży Parków Narodowych	6
liczba nałożonych mandatów karnych	58
w tym przez Strażników Straży Parków Narodowych	47
łącznie kwota uzyskana z nałożonych mandatów karnych	2.030,00
w tym kwota nałożonych mandatów przez Strażników Straży Parków Narodowych	1.975,00

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

### Załącznik 21

Informatyka w 1998 roku

Lp	Wyszczególnienie	Ilość		wartość
		Łącznie	zakup w 1998 r.	tys. zł
1	Komputery ogółem	22	1	165
	w tym:	X	X	
	a) AT 286	1		X
	b) 386	1		X
	c) 486	3		X
	d) AMD 5x86	1		X
	e) pentium	15		X
	f) pentium II	1	1	X
2	Urządzenia peryferyjne	X	X	88
	a) drukarki	15		X
	Igłowe	4		X
	Atramentowe	6		X
	Laserowe	5		X
	b) plotery	1		X
	c) xero-drukarka	1		X
	d) skanery	3		X
	płaskie	2		X
	ręczne	1		X
	d) nagrywarki CD.	1		X
	e) Modemy	2		X
3	Oprogramowanie	X	X	72
	a) systemy operacyjne jednostanowiskowe	X	X	X
	MS DOS 5.0	3		X
	MS Windows 3.1	2		X
	Windows 35	11		X
	Windows NT 3.51 Workstation	1		X
	b) systemy operacyjne sieciowe	X	X	X
	Windows NT 3.51 server	1		X
	c) pakiety biurowe	X	X	X
	MS Office Professional 4.3	2		X
	MS Office Professional 7.0	7		X
	MS Office standard 7.0	1		X
	MS Office Professional 97	4		
	MS Works 4.0	7		X
	d) edytory tekstu	X	X	X
	Norton Editor 2.0	1		X
	Lotus Ami Pro dla Widows	1		X
	Word Perfect 5.1	1		X
	e) arkusze kalkulacyjne	X	X	X
	Quattro Pro 1.0	1		X

## ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 1998 ROKU

	Quattro Pro 4.0	1		X
	f) bazy danych	X	X	X
	Fox Pro 2.0	1		X
	g) języki programowania	X	X	X
	MapBasic	1		X
	h) programy GIS	X	X	X
	Idrisi for Windows 1.01	1	0	X
	Map Info 4.0 Pl.	6		X
	Map Info 4,5 Upgrade	6		X
	Vertical Mapper 1.5	6		X
	Intergraph Vista Map for Windows	1		X
	i) programy specjalistyczne (związane z działalnością merytoryczną, administracyjną i gospodarczą)	X	X	X
	Program „Waga”	1		X
	Drewno			X
	Acer			X
	Hodowla			X
	Szacunki			X
	Ochrona			X
	Grunty			X
	Ewidencja Finansowo - Księgowa			X
	Podatek VAT			X
	Gospodarka Magazynowa			X
	Sekretariat			X
	Flora 3.1 Ewidencja flory PN	1		
	Koma	1		X
	j) inne			X
	Fox Graph 1.0	1		X
	Corel Draw 3.0	1		X
	Corel Draw 6.0	3		X
	Norton AntiVirus 4.0	1		X
	Mks Vir	1		X
	Norton Commander 3.0	1		X
	Picture Publisher 5.0	1		X
	Quarc XPress 3.32	1		X
4	Dostęp do internetu	TAK	TAK	
	e-mail	TAK	TAK	X
	własne strony WWW	NIE	NIE	X
5	Edukacja Informatyczna w 1998 r.	X	X	
	a) kursy (liczba uczestników)	X	X	X
	b) konferencje (liczba uczestników)	X	X	X